

Vsebina

Uvodnik	3
<i>Matjaž Blokar, dr. Stane Granda</i> Ilirske province ob pomoči rodoslovcev	4
<i>Peter Hawlina</i> Naši francoski predniki	5
<i>Marjan Kranjc</i> Vojaška organizacija Ilirskih provinc	6
<i>Stanislav Južnič</i> Preteklost Lukčeve Kostelske domačije na Vrhu 1.	10
<i>Robert Fonda</i> Rodoslovne raziskave s pomočjo svetovnega spleta	11
<i>Peter Hawlina</i> Prenos arhivskega gradiva na sodobne medije, XXXIII. nadaljevanje	18
<i>Peter Hawlina</i> Rekordi v rodoslovju	19
<i>Peter Hawlina</i> Sabljo na široko, puško na globoko	20
<i>Andreja Kvas</i> Nenavaden predbožični obisk Dunaja	20
<i>Peter Hawlina</i> Pokopališča na spletu	22
<i>Gordana Igrc</i> Tajna jedne kutije	22
<i>Mladen Paver</i> Genealogija i genetika – iskustva slovenskih rodoslovaca	23
Koliko prednikov ima vsak človek	24
<i>Matjaž Pikalo</i> Stric Pepi	25
<i>Stanka Gregorič</i> Slovensko rodoslovno društvo -Slovenian Genealogy Society Internal	31
<i>Peter Hawlina</i> Slovenska rodoslovna literatura	33
<i>Kahlile Mehr</i> Slovenia: Archives and Genealogical Sources	34
<i>Peter Hawlina</i> Poročilo o delu in program za leto 2008	35
<i>Peter Hawlina</i> Prispevek za ohranjanje arhivskega gradiva	37
<i>Peter Hawlina</i> Mednarodna rodoslovna konferenca	37
<i>Peter Hawlina</i> Umrli je James LeVoy Sorenson	38
RaSt – Raziskovalski stiki	38
Novi člani	39

Slika na naslovnici:

Eden od zapisov, kakršne so v času Ilirskih provinc vodile županije – merije.

Uvodnik

Izpostavljena tema v tej številki so priprave na 200-letnico ustanovitve Ilirskih provinc. To je priložnost, da ob ostalih strokovnih obdelavah tega obdobja tudi mi, rodoslovci, nekaj več pozornosti posvetimo temu času. O političnih, upravnih, gospodarskih ... značilnostih tistega časa smo že in verjetno še bomo marsikaj slišali. Nas rodoslovce bi najbolj zanimalo, kako so se posamezni naši predniki znašli v tistem času. Matične knjige so v tem pogledu skope. Zame je izredno dober prikaz časa in razmer izpoved Andreja Pajka, ki je pisal dnevnik, tega pa je Josip Jurčič literarno predelal v Spominih starega Slovenca. Andrej je bil rojen leta 1789 (v času znamenite revolucije, v kateri se je za mobilizacijo množic lansirala ena največjih neuresničljivih in zavajajočih parol v zgodovini človeštva – **svoboda, enakost, bratstvo!**) v premožnejši kmečki hiši v Hudem pri Stični – ravno prav premožni, da je šel v šolo. Študij je moral prekiniti zaradi vojne. Kot avstroogrski vojak je na Razdrtem nekaj časa zadrževal iz Italije prihajajočo veliko armado. Kmalu so morali priznati francosko premoč. Kot ujetnika so ga gnali do Liona, od tam pa po ovinkih spet domov. V domovini je nova oblast svojo armado dopolnjevala z domačini. Kot mnogi drugi, se je tudi Andrej uspel nekaj časa skrivati. Lovci so ga vseeno ujeli in postal je francoski vojak. Njegova enota je bila poslana proti Rusiji. Na Poljskem je od blizu videl Napoleona. Pri Borisovu je v bojnem metežu, potem pa se začne umik poražene armade. Samo na skorajda čudežne načine, z iznajdljivostjo in neomajnim zaupanjem, predvsem pa svoji izobrazbi – sproti se je naučil poleg nemškega še italijanskega in francoskega jezika, kasneje pa še poljskega in litovskega – se je lahko zahvalil, da je uspel premagati vse neopisljive grozote umika francoske armade, vključno z najstrašnejšo pri Brezini. Po vojnem ujetništvu je ob sklenitvi miru spet lahko potoval proti domu.

Nič kaj ne verjamem, da bo ta suhi povzetek koga toliko pritegnil, da bo, če seveda še ni, prebral celo knjžico. Vseeno priporočam!

Na naslovnici je eden od zapisov, kakršne so v času Ilirskih provinc vodile županije – merije. Tudi tisti, ki niso večji branja gotice in ne razumejo nemškega jezika, bodo videli, da so bili zapisi izčrpani, celo nekoliko bolj dolgovezni od tistih, ki so jih pisali v župniščih, kjer so v tem času že začeli uporabljati tabelarične zapise. To omenjam zato, ker sem ob neki priložnosti slišal, da naj bi bili župani v tistem času zvečine nepismeni in so bile temu podobne tudi matične knjige. Sam sem za vzorec prelistal samo knjige za Škofjo Loko in Selco, kjer ni najti znakov nezkušenosti, kaj šele nepismenosti. Vidimo tudi, da so jih pisali v nemškem jeziku in gotici, čeprav je pri vsakem zapisu žig Ilirije. Nam, rodoslovcem, civilne matične knjige skorajda niso zanimive, saj vemo, da so kljub začasni civilni evidenci župniki še vedno vodili svojo. Rešitev bi v primerih izgube župnijskih knjig v tem obdobju vseeno

lahko iskali v civilnih matičnih knjigah, ki jih hrani Arhiv Republike Slovenije.

V vseh vojnih časih je nujno sprejemanje neizbežnega. Andrej Pajk se v svoji pripovedi ne dotika opisovanja stikov med pripadniki različnih narodov. Čutiti je sicer, da tudi njega, enega od tujcev in celo pripadnika sovražnih sil, s simpatijo sprejemajo tako v Franciji kot v drugih krajih, po katerih ga je vodila nekajletna usoda. Znano je, da vsaka vojna uporabi fante in može v najboljših letih. Doma ostane peščica starcev in za orožje nesposobnih. Andrej Pajk pravi: *moških je tedaj na Francoskem grozno pomanjkovalo. Samo krumpci in druge moške pokveke so doma ostali, vsi drugi, da so le mogli orožje nositi, morali so z Napoleonom v Avstrijo in Špansko na vojsko. Doma so jim žene, starci in otroci sami dela opravljali, oni pak so ropali po cesarskih in španskih deželah, igrali in pevali, pili in dobre volje bili. Pravili so tačas, da je bilo osemdeset tisoč jetnikov po vsej Francoski...* Da v takih razmerah vedno prihaja do spontanih ali nasilnih zvez, je tudi splošno znano. Zato ne bomo nikoli odkrili tistih primerov, ki so pustili potomce. Vprašamo se lahko, koliko potomcev je v Franciji ostalo po osemdeset tisočih ujetnikih – tujcih.

V vseh dobah so bile zveze domačih deklet z okupatorji stigmatizirane. Družba jih je moralno obsojala in izločala. V Angliji je najhujša žaljivka *bastard*, mešanec, med našimi južnimi brati *kopile*, pri nas pa v glavnem *pankrt*. Tu gre pretežno za nezakonske otroke, čeprav *bastard* pomeni predvsem *mešanca*. Res je, da so marsikje v okupirani Evropi simpatizirali z idejami francoske revolucije in je bil odnos do francoskih okupatorjev v napoleonovih časih zagotovo najmanj sovražen, če že ne izrazito naklonjen. Tako morda zvezam domačink s tujci niso dosledno obešali žaljivih in obsojevalnih oznak. Se še spominjamo laških in švabskih lajder? Se danes kdo ponaša, da je po očetu nemški ali italijanski okupator? Morda tudi zato danes tisti, ki se sklicujejo na svoje francosko poreklo, to predstavitev oznanjajo kot nekaj boljšega. Poslušalec se počuti nekoliko manjvrednega, ker tudi sam zase ne more trditi česa podobnega. Ne glede na morebitno zanesljivost francoskega porekla, bi se morali ti potomci zavedati dejstva, da so se od takrat zvrstile generacije. Teh je bilo vsaj pet, morda celo devet. To neizprosno pomeni, da je francoske 'krvi' v današnjih potomcih komaj šestnajstina ali manj. Tak potomec bi se lahko predstavljal kot šestnajstinski Francoz in petnajstšestnajstinski Nefrancoz.

Kar pa lahko rodoslovci naredimo, je pozorno spremljanje porok v času Ilirskih provinc in morda še nekaj let po tem in iz zapisov z večjo ali manjšo gotovostjo izbiranje tistih, kjer je bil ženin Francoz. Saj je samo s poroko priimek očeta prešel na potomce, vsi drugi 'francoski otroci' so dobili priimek po materi. Resnemu rodoslovcu bo samo vpis v matični knjigi zadosten dokaz.

Ilirske province ob pomoči rodoslovcev

Matjaž Blokar,
dr. Stane Granda

Društvena akcija

Jeseni leta 2007 se je porodila ideja, da bi v Slovenskem rodoslovnem društvu spodbudili akcijo zbiranja podatkov rodoslovcev vezanih na **Francoze in čas Ilirskih provinc**. Pogovor je stekel v okviru rednih društvenih srečanj. Predsednik in člani društva so akcijo podprli in zbiranje se je začelo.

Leta 2009 bomo obhajali 200 letnico Ilirskih provinc in namen društvene akcije je zbrati podatke, torej dokaze ali domneve o poreklu priimkov francoskega izvora, potomcev francoskih vojahov. Zbiramo torej:

- informacije, kje bi bilo take podatke mogoče najti,
- zgodbe, legende, ustna izročila,
- podatke o protiprimerih (o mobilizaciji slovenskih fantov v francosko vojsko),
- kakršnekoli okoliščine rodoslovne vsebine vezane na čas ilirskih provinc.

Zbrani podatki bodo kasneje zgodovinsko obdelani. Akcija predstavlja lepo priložnost sodelovanja Slovenskega rodoslovnega društva z zgodovinsko stroko, ki želi preseči lastne zmožnosti in v zbiranje podatkov vključiti čim širši krog ljudi.

Akcija bo potekala do junija 2008, kar nam obogodja, da poleg obstoječih podatkov vsak na svojem področju raziskovanja lahko najde čas in še kaj pogleda, poišče po arhivih. S tem si obogatimo svoje lastne zbirke, obenem pa kot rodoslovci sodelujemo z zgodovinsko stroko. **Prispevke zbira Matjaž Blokar**, elektronski naslov: matjaz.blokar@amis.net.

Po končani akciji zbiranja prispevkov bo pripravljena predstavitev oziroma pregled zbranega gradiva za redno društveno srečanje. Od uspeha akcije, to je odziva nas vseh, pa je odvisno ali bomo nabrali dovolj gradiva, da bo mogoča tudi kakšna poglobljena zgodovinska analiza. Prispevek vsakega je dragocen!

Do nastanka tega prispevka (jan. 2008) je v akciji zbiranja rodoslovnih podatkov povezanih s **Francozi in obdobjem Ilirskih provinc** prispevalo kakršnokoli idejo, podatek ali informacijo **28 posameznikov**. Med temi je nekaj splošnih zgodovinskih in ne specifično rodoslovnih vsebin. Trije prispevki so iz sosednje Hrvaške.

Vsak je povabljen, da premisli, na kakšen način lahko kot posameznik prispeva k tej akciji, ki bo potekala do junija 2008. Sporočite, kaj imate namen preiskati... Sporočite tudi, če ste iskali pa niste nič našli: za katero obdobje, katere vire in za kateri kraj ste preiskali...

O Ilirskih provincah

Osnovne podatke o Ilirskih provincah dobimo marsikje, najhitreje pa na spletni enciklopediji Wikipedia: http://sl.wikipedia.org/wiki/Ilirske_province.

Ilirske province (1809-1813) (francosko *Les Provinces Illyriennes*) je Napoleon ustanovil 14. oktobra 1809, ko je bila Avstrija po porazu v bitki pri Wagramu s schönbrunnskimi mirom prisiljena prepustiti Franciji: zahodni del Koroške, Kranjsko, Hrvaško in Vojno krajino jugozahodno od Save, Goriško, Trst in Istro. Francozi so že prej v svojih rokah imeli beneško Istro in Dalmacijo z Boko Kotorsko ter ozemljem nekdanje Dubrovniške republike. Leta 1810 je bila Provincam priključena tudi vzhodna Tirolska (z mestom Lienzom).

Province formalno niso bile del Francoskega cesarstva, vendar so mu bile povsem podrejene. Glavno mesto je bila Ljubljana. Francoska uprava, ki jo je vodil generalni guverner, je na ozemlju celotnega ozemlja Ilirskih provinc uvedla civilno pravo (*Code civil* oziroma *Code Napoleon*). Tudi cerkvena teritorialna razdelitev je bila preurejena v skladu z novimi političnimi mejami. Dve nadškofiji sta bili ustanovljeni v Ljubljani in Zadru, pomožne škofije pa v Gorici, Kopru, Šibeniku, Splitu in Dubrovniku. Štetje prebivalstva v letu 1811 je izkazalo 460.116 prebivalcev za ljubljansko intendantstvo, 381.000 za karlovško, 357.857 za tržaško, 305.285 za zadarsko, oziroma 1.504.258 za celotne Ilirske province.

Avgusta 1813 je Avstrija napovedala vojno Franciji, avstrijske sile pod vodstvom generala Franza Tomassicha pa so vkorakale v Ilirske province. Pri tem so jim bili v pomoč domačini v francoskih vrstah, ki so ob napadu prestopili na avstrijsko stran. Dunajski kongres je priznal avstrijsko zasebno nekdanjih Ilirskih provinc. Leta 1816 so bile brez ozemlja Dalmacije ponovno vzpostavljene kot »Ilirsko kraljestvo«, ki je bilo uradno ukinjeno šele leta 1849, čeprav je bila že leta 1822 uprava hrvaških ozemelj podrejena Ogrski.

Reformni ukrepi Francozov:

- na čelu generalni guverner (Francoz)
- upravno-teritorialne enote so bile pokrajine (provinc)
- ustanovljeni okraji (distrikti) in občine (komune) na čelu katerih so bili župani
- enakost pred zakonom
- odpravljeni privilegiji in funkcije plemstva v upravi in sodstvu
- odpravljeni cehi - uvedba gospodarske svobode
- odpravljeni stara avstrijska uprava in deželni stanovi
- plemstvo izgubi vse upravne funkcije
- višjo upravo so prevzeli od države imenovani in plačani uradniki
- ustanavljali štirirazredne osnovne šole in gimnazije
- za kratek čas ustanovljena univerza (s petimi fakultetami - filozofsko, medicinsko, pravno, tehniško in teološko)

- reforma sodstva - posebno sodišče v vsaki provinci (tribuna) za vse kazenske in civilne zadeve
- odprava cerkvenih bratovščin, prepovedali procesije
- uvedba civilne poroke

Navzočnost Francozov in zgodovinski pomen rodoslovja

S tem vprašanjem se med drugimi ukvarja hrvaški zgodovinar **Slaven Bertoša**, ki je pripravil članek z naslovom "Nazočnost Francuza u doba francuske uprave", objavil pa ga je v knjigi-zborniku "Napoleon na Jadranu" urednika Janeza Šumrade (Koper-Zadar 2006). Bertoša opisuje svojo analizo zgodovinskih podatkov o doseljencih Francozih, ki jo je naredil s pomočjo **matičnih knjig Pule** (katere število prebivalcev je v določenih obdobjih upadlo le na nekaj sto). Iz članka povzemamo zanimive ugotovitve. Našel je **19 krstnih zapisov** in **13 umrlih** (nobenega poročnega zapisa). Francosko poreklo neke osebe v matičnih knjigah Pule je zabeleženo z imenom mesta oziroma oznako države. Nekateri zapisi sicer te oznake nimajo, vendar je iz okoliščin zapisa zanesljivo mogoče sklepati, da gre za francosko področje. Francozi so v matičnih knjigah Pule zabeleženi v treh glavnih obdobjih: zgodnjih 30-tih letih 17. stoletja, posamično v 60-tih letih 18. stoletja, največ pa v dobi Ilirskih provinc, oziroma od zadnjih let 18. stoletja naprej, pa tudi v letih po ukinitvi francoske oblasti v Istri 1813. Zanimivo je, da so vsa imena in priimki poitaliančeni, zaradi česar ni vedno, včasih pa je celo nemogoče prepoznati originalno francosko ime. Upoštevati je potrebno tudi dejstvo, da vpisovalci matičnih knjig dostikrat tudi niso znali pravilno zapisati tega, kar so slišali.

V matičnih knjigah Pule je omenjenih skupaj 19 francoskih priimkov: Baudeaun, Bello, Bertrand, Boilleun, Brevard, Ciro, Clayrot, Clorinch, Cressant, Lamard, Miollen, Mondo, Papissa, Parro, Pengeat, Remon, Secrivain, Senechal in Suro.

Naj bo tu iz omenjenega članka opisanih kot primer samo nekaj najdenih matičnih zapisov francoskih priseljencev, ki so razvrščeni po krajih, od koder so prišli:

- Belfort - priseljenec Giuseppe Bello je najden leta 1812 kot boter nato pa še kot oče svojega sina.
- Besancon - priseljenec Luigi Secrivain, kapetan francoskega cesarskega topništva, je najden kot krstni boter leta 1807 in 1808.
- Cehesles - zabeležen je pokojnik Giorgio Tomaso, vojak iz Francije
- Clermont - v dveh zapisih je omenjen priseljenec Francesco Ciro (tudi Suro), karerega zakonska otroka sta bila krščena 1811 in 1813, krstni boter pa je tudi bil Francoz.
- Eul - zabeleženi so krsti treh zakonskih sinov (1808, 1811 in 1813), njihov oče pa je priseljenec Francesco Brevard (zapisano tudi Bravar).

Zaključek

Zamislimo si, da bi bila takšna analiza, kot jo je naredil Bertoša za Pulo, narejena za celotno območje Ilirskih provinc! Za posameznika je to veliko dela, preveč. Zaradi tega je **prispevek vsakega** od nas lahko zelo **dragocen, tem bolj, kolikor več prispevkov** se bo nabralo.

Naši francoski predniki

Peter Hawlina

Povabilo zgodovinarjev, ki za leto 2009 pripravljajo strokovne prispevke v spomin na 200 let od francoske okupacije in ustanovitve Ilirskih provinc, je ponovno osvežilo zanimanje rodoslovcev za naše francoske prednike, kot radi rečemo resničnim in domnevnim prisotnostim Francozov med našimi predniki.

Tej tematiki sem se približal leta 2002, ko sem v Drevesih objavil naslednji prispevek:

Napoleonovi vojaki

Peter Hawlina

Prav presenetljivo je, koliko naših prednikov naj bi bilo takih, ki so v naših krajih ostali med in po Napoleonovih vojnih pohodih. Tudi v moji družini se je govorilo, da naj bi bil prednik Jožef Peruzzi francoski vojak. Jožef je bil rojen leta 1785, torej bi bil za vojaka prave starosti. Kraja njegovega rojstva še nisem odkril, po vsej verjetnosti pa je bil rojen nekje na Kranjskem, saj se je v cerkvi Sv. Jerneja na Rašci leta 1803 osemnajstleten poročil s trinajstletno Nežo Prijatelj. Čisto mogoče je, da je bil kmalu po poroki mobiliziran, saj imamo za mladi par podatke o potomcih šele šest let po poroki, ko se jima leta 1809 rodi prva hči in nato šele osem let kasneje druga. Kasneje dobita še osem otrok, zadnjega leta 1835, ko je Neža stara že 46 let.

Mit o francoskem poreklu neke osebe se skuša pogosto podkrepiti tudi s poskusom razlage francoskega porekla priimka. Prav zanimivo bi bilo, če bi v tej smeri prišlo do podrobnejše raziskave. Pri natančnejših raziskavah se v takih primerih pokaže, da so bili domnevni francoski vojaki že v 18. stoletju krepko prisotni v naših krajih. Ni sicer izključeno, da so prišleki francoskega porekla prišli v naše kraje že pred napoleonovim časom. Zagotovo pa je bilo veliko število za vojsko sposobnih mož vpoklicanih v vojaško službo v času Ilirskih provinc. Na žalost bi bilo komaj mogoče poskusiti v francoskih arhivih iskati morebitne spiske vojakov napoleonove armade. Pred leti mi je neki

francoski rodoslovec povedal, da evidence sicer obstajajo, niso pa pregledno urejene, kaj šele, da bi bile indeksirane ali celo prenesene v digitalno obliko.

V zadnjem času pa se je pojavilo rahlo upanje, da se bo tudi v tem pogledu situacija prej ali slej vsaj delno razjasnila. Prvi žarek upanja je datoteka, ki nastaja in je dostopna na spletu na naslovu <http://www.stehelene.org/php/accueil.php?lang=en>.

Na tej strani je mogoče poizvedovati po nosilcih medalje Svete Helene. To odličje je leta 1857 podelil Napoleon III. vsem takrat še živečim borcem, ki so se v letih 1792 do 1815 borili z Napoleonom I. Takih je bilo leta 1857 še 390.000. Do sedaj je na spletni datoteki prenesenih nekaj več kot 140.000 odlikovancev. Poskusite med njimi najti svojega prednika.

Pripis: Pred leti še nisem vedel, da so evidence 'kranjskih' rekrutov ohranjene v Arhivu Republike Slovenije. Spiske okrog 6.000 rekrutov z natančnimi podatki sistematično prepisuje in ureja prof. Adrijan Kopitar. Ko bo z delom končal, lahko upamo na preprost vpogled, nemara kar po spletu.

Ker sem dvomil o udeležbi svojega praprageda v napoleonovi armadi, se tudi nisem kaj več zanimal za takratne razmere. Prebral sem samo to, kar je na internetu objavil general Marjan Kranjc. Takole piše na <http://users.volja.net/marijankr/Z02-ilirskeprovinc.html>:

Vojaška organizacija Ilirskih provinc

Marjan Kranjc

V Vojnozgodovinskem zborniku 4/2000 sem med generali slovenskega rodu v francoski armadi omenil Jezernika ali Jezerška, ki naj bi padel 1812 v Rusiji. Do podatka sem prišel na podlagi izjave Slobodana Obradovića, nekdanjega dopisnika Tanjuga iz Francije. Obradović je bil prisoten ko je nekdanji francoski predsednik in general Charles de Gaulle pokazal Miki Špiljku, predsedniku ZIS bivše SFRJ, ko je prvič obiskal Francijo, dokument o francoskih pokojninah desetim padlim častnikom ilirskega polka v Rusiji 1812, med katerimi naj bi bil tudi neki Jezeršek ali Jezernik iz Trsta.

Lokalne poizvedbe v Trstu niso obrodile sadov, zato sem za pomoč zaprosil francoskega vojaškega atašeja v Sloveniji. Dne 17. oktobra 2000 mi je polkovnik Carlos Martinez, vojaški ataše Francije v Sloveniji (s sedežem na Dunaju) prijazno posredoval odgovor generala M. Berlauda, vodje oddelka za zgodovino kopenskih sil francoske armade. Francoski general je navedel, da priimka Jezernik ali Jezeršek niso našli v vojaškem arhivu, pri čemer so preverjali evidence upokojenih kadrov, častnike v obdobju Napoleonona I in arhive ilirskih enot. Zato pa je francoski general priložil 8 kopij, str. 155 - 168, pod naslovom ILIRI, DALMATINCI IN HRVATI iz knjige Eugena Fieffa ZGODOVINA TUJIH ENOT, KI SO SLUŽILE FRANCII,

2. knjiga, Pariz, 1854. Ker gre za zanimive in manj znane podatke o vojaški organizaciji Ilirskih provinc, jih v skrajšani obliki posredujem bralcem Zbornika. Dodajam tudi podatke o vojaški prisegi francoskemu cesarju v slovenščini in primere vojaškega dezerterstva, kar sem slučajno odkril v zaprašenem graščinskem arhivu.

Ilirske province so sestavljale Koroška, Kranjska, Istra, Hrvaška (civilna in vojaška) in Dalmacija z Dubrovnikom. V pravnem smislu ni šlo za priključitev francoskemu cesarstvu, pa tako Ilirske province tudi niso bile sestavni del cesarstva. Francoske oblasti so 1809 uvedle začasno organizacijo in ustanovile le splošno vlado s sedežem v Ljubljani, na čelu z vojaškim guvernerjem, maršalom Marmontom. Seveda so Francozi uvedli tudi določen vojaški režim, s tem da so lokalnim oblastem pustili širše pristojnosti.

Celotna Ilirija je bila razdeljena na šest civilnih in eno vojaško pokrajino (provinca, intendantca), le-te pa na distrikte (okrožja), kantone (okraje) in obstoječe občine (merije).

Vojaška pokrajina je obsegala del Hrvaške, dejansko Vojno krajino, katera je namesto na okrožja in okraje bila razdeljena na polkovna območja že znanih krajiških polkov. Napoleonu so sicer predlagali naj bi ukinitel te znane polke in jih nadomestil z organizacijo nacionalne garde. Odgovoril je, da je predlog »neumen«, pa so tako krajiški polki ostali neokrnjeni, le k svojemu regionalnemu nazivu so dodali še »ilirski lovci«. Šlo je za naslednje krajiške polke (in poveljnike):

Lički polk ilirskih lovcev, od 1809 poveljnik polkovnik Marko Slivarić (rojen 1762 v Slavoniji, avstrijski topniški častnik od 1781, služil v slunjskem in ogulinskem bataljonu, 1797 je bil povišan v čin polkovnika, februarja 1813 pa v brigadnega generala, dobil naziv baron de Heldenbourg, aprila 1813 je prešel v nemško vojsko, od 1815 v pokoju); od 1811 je bil poveljnik polkovnik de Tromelin.

Otočki polk ilirskih lovcev, od 1809 poveljnik polkovnik Winther, od 1810 polkovnik Gordon.

Ogulinski polk ilirskih lovcev, od 1809 poveljnik polkovnik Serrant, od 1810 polkovnik Holjevac.

Slunjski polk ilirskih lovcev, od 1809 poveljnik polkovnik Choisy, od 1812 polkovnik Holjevac.

Prvi banatski polk ilirskih lovcev, s sedežem v Glini, od 1809 poveljnik polkovnik Joly.

Drugi banatski polk ilirskih lovcev, s sedežem v Petrinju, od 1809 poveljnik polkovnik de Tromelin.

Vsak polk je imel 12 čet, vsi skupaj pa so šteli 6.000 borcev (16.000, po VE JLA, 1960), oboroženih z orožjem iz beneškega arzenala. Vsak polk je imel še obmejno četo t.i. sereksancev (franc. serekaners), ki so služili na meji s Turčijo.

Maršal Marmont je zelo cenil bojne vrednote že znanih krajiških polkov, kar je razvidno iz njegovega poročila 1810, v katerem pravi, da gre v bistvu za naborni tabor vojaške Hrvaške, za bojovite »tatarske horde«, ki žive od svoje črede in zemlje, vendar so disciplinirane in organizirane,

saj imajo stroge in pravične zakone. Krajišniki so v zameno za služenje v vojski dobili zemljo. Zemlja in živina sta bili skupna lastnina celotne družine. Družino je sestavljalo več gospodinjstev in je včasih štela več kot 60 članov. Na čelu družine je bil glavar, ki je imel popolno oblast nad družino, obenem pa je tudi skrbel za svoje člane, predvsem za oblačila in orožje bojevnikov v četi. Pri tem mu je pomagala tudi žena. Letni pridelek so razdelili na enake dele, le poglavak in njegova žena sta prejela vsak po dva dela.

Četi je poveljeval stotnik. V upravnem smislu pa je za četo skrbel upravnik čete, častnik - ekonom, navadno s činom poročnika ali podporočnika. Vsak častnik - ekonom je imel 11 podčastnikov ali korporalov - ekonomov, ki so neposredno skrbeli za določene vasi in družine. Kaj se bo sejalo, sadilo in redilo - so določali častniki - ekonomi; tudi obvezne dajatve v pridelkih ali denarju. Pomoč je bila vsestranska, kontrola pa zelo stroga. Četni častnik - ekonom je obiskal vse svoje družine vsakih štirinajst dni in je o stanju poročal četnemu poveljniku. Slednji je obiskal družine enkrat mesečno in poročal poveljniku bataljona. Dva poveljnika bataljona (vsak je imel šest čet) sta obiskala družine vsake tri mesece, enkrat letno pa je družine obiskal še polkovnik, poveljnik polka.

Polkovniki so bili hkrati vojaški poveljniki polkov, upravniki in sodniki na celotnem polkovnem območju. Da bi bili strogi, pravični in nepristranski, so avstrijske oblasti za poveljnike polkov določale tiste častnike, ki niso bili rodom iz polkovnega območja. Tudi francoski častniki so bili primerni in dobrodošli poveljniki krajiških polkov.

Celovitega pregleda o tem, kako je kratkotrajno obdobje Ilirskih provinc vplivalo na slovensko vojaštvo, nimamo. Vemo le, da je tudi Kranjska morala sodelovati z določenim številom vojakov v Ilirskem polku, bolj malo pa je znano, kako je bil organiziran nabor, skoraj nič pa o uporabi slovenščine v vojaških zadevah.

Poleg drugih reform so v Ilirskih provincah uvedli tudi splošno vojaško obveznost. To je seveda zahtevalo oblikovanje novega nabornega sistema, ki je temeljil na novi upravni razdelitvi na distrikte, kantone in občine. Francozi so tudi uvedli t.i. vojaško konskripcijo - vojaški nabor in popis materialnih obveznosti. Glavni guverner Ilirskih provinc, francoski maršal Marmont, je že 4. 6. 1810 podpisal odlok o uvedbi šolskega »jezika dežele«, torej slovenščine. Poleg drugih hvalnic francoski upravi, je verjetno prav to navedlo Valentina Vodnika, da je kmalu zatem (1811) sestavil slovensko slovnico.¹ Ob manjših kmečkih uporih proti dokaj neprijetni francoski vojaški upravi, posebej še zaradi prevelikih davčnih bremen in že omenjene vojaške konskripcije, je bil v tem obdobju formiran Ilirski polk, ki je 1812 neslavno razpadel na ruski fronti.

Vse to je bolj ali manj znano iz leksikonov in vojaške zgodovine. Vendar pa je manj znano, da so kranjski vojaki prisegali v slovenskem jeziku, kakor tudi, da je bilo v omenjenem polku tudi nekaj častnikov in podčastnikov iz

Ilirskih provinc, ki so verjetno poveljevali svojim vojakom v "jeziku dežele", v slovenščini.

Ob genealoških raziskavah rodovine Andoljšek sem v Arhivu Slovenije seveda podrobno pregledal graščinske arhive in urbarje, predvsem ribniške, ortneške in turjaške gosposke. Najbolj sem bil vesel, ko sem v ribniškem in ortneškem graščinskem arhivu našel, poleg ostalih, tudi "vojaški" in "policijski" dosje! Nadvse prijetno pa sem bil presenečen, ko sem iz obdobja Ilirskih provinc, 1811, našel z roko napisano vojaško prisego v slovenskem jeziku!

Iz priložene fotokopije protokola vojaške prisege francoskemu cesarju Napoleonu, dne 13. 8. 1811, v nabornem okolišu Sodražica (Arhiv graščine Ortnek, št. 764, Spisi-fasc. 31, AS), je razvidna tudi prva vojaška prisega v slovenskem jeziku, in sicer:

"Jest persheshem podloshnost tem postavam tega zesarsstva, inu Svestoba Zessarjou."

Neuki naborniki so namesto podpisa naredili na dokumentu križec. Tako tudi Andres Andolsheg (Andrej Andoljšek), rojen 15.1.1784 na Schukou I (Žukovo, nad Velikimi Poljanami), ki se je srečno vrnil domov in se poročil z Nežo Prijatelj iz Vrha 1. Kdaj se je vrnil z ruske fronte, sicer ni točno znano, toda iz rojstva dveh otrok (Neže - 29. 10. 1813 in Marije 23. 1. 1816) lahko sklepamo, da je to bilo verjetno v prvi polovici 1813.

Zanimivo je tudi omeniti, da se nekateri naborniki (sledil sem samo tistim s priimkom Andoljšek) naslednje, 1812. leto, niso javili naborni komisiji. Po srečnem naključju sem odkril, da so mnogi mladeniči s tega spiska, med njimi tudi Andoljškovi fantje, enostavno zapustili domače ognjišče in verjetno ilegalno prešli v kraje izven Ilirskih provinc. Prvi je to storil Gregor Andoljšek iz Velikih Poljan 9 in skupaj z ženo Nežo Peterlin iz iste vasi že 1810 "odšel" v vasico Češnjevok 19 pri Trebnjem. Kot drugi je "dezertiral" Andrejev brat Štefan iz Žukovega, rojen 16. 11. 1788, ki se je 15. 5. 1811 priženil k Mariji Duller v Češnjevok št. 13. Namreč, Štefan je že bil na proskribicijskem seznamu za naborno leto 1811, vendar se je na opisani način izognil služenju vojaške obveznosti v francoski vojski. Sledil mu je mlajši brat Johan, rojen 25. 8. 1793, ki je 1812 zapustil Žukovo in se poročil z Ano Krašovec v Sevnico 131! Prav vsi so morali vedeti, zakaj so zapustili Ilirske province!

Na osnovi teh treh primerov upravičeno sklepam, da je šlo za načrtno izogibanje vojaški dolžnosti oz. za vojaško dezerterstvo, saj so Andoljškovi (in drugi) fantje očitno spreminjali mesto bivališča in se ženili, da bi se izognili ilirski jurisdikciji, saj Češnjevok pri Trebnjem in Sevnica nista sodila pod Ilirske province. S podrobnejšo raziskavo omenjenega dosjeja bi zelo verjetno odkrili tudi francoske protiukrepe in podobno.

Po navedbah iz omenjene francoske knjige je bila razvojna pot Ilirskega polka naslednja:

V začetku 1810 so bili ustanovljeni trije krajiški bataljoni - v Dolu, Besanconu in Ljubljani. Sestavljali so jih avstrijski

vojni ujetniki, po poreklu Krajišniki. Te tri bataljone so nato priključili krajiškemu polku, ker verjetno njihova bojna vrednost ni bila primerna. Zato so kmalu zatem v bodoči sestav Ilirskega polka začasno določili tri druge krajiške bataljone, ki so jim poveljevali izkušeni polkovniki Slivarić, Mamula in Joly, dočim je topniško baterijo vodil poročnik Magjerčić. Dne 16. novembra 1810 je Napoleon v Fontainebleauju podpisal dekret o ustanovitvi Ilirskega polka, s tem da se je formacija povečala na pet bataljonov. (Po ES šteje 4 naj bi Ilirski polk štel okrog 4000 vojakov, Kranjska pa naj bi dala celo več kot polovico moč - 2784, pripomba K.F.M.). Tretjina častnikov so bili Francozi, ostali pa Belgijci in častniki iz passauskega okrožja, ki so prej služili v avstrijski vojski (samo med njimi bi lahko iskali kakšnega častnika ali podčastnika slovenskega porekla, pripomba K.F.M.). Poveljnika polka sta bila: od 1811 polkovnik Schmitz, od 1813 pa polkovnik Jean Muller.

Ko so maršala Marmonta vprašali, kakšno uniformo bi bilo primerno dati pripadnikom Ilirskega polka, je menil, da naj dobijo uniformo francoske lahke pehote, ker je bil prepričan, da je to pravi način za počastitev Krajišnikov in njihovo popolno asimilacijo v francoski vojski. Napoleon se je s tem strinjal, vendar je dodal, da bi vseeno morala biti opazna razlika, da gre za polk tujcev. »Ta razlika«, je dodal, »bi bila opazna na ramenski epoleti, ki bi padala dva palca po sredini sprednjega dela nadlahti, pritrjena bi bila na obleko in se zaključila s pletenim trakom iz belih niti. Poleg tega bi bil na belem kovinskem gumbu na zunanjem robu napis Empire francais (Francosko cesarstvo) in na sredini Regiment d'Illyrie (Ilirski polk). »Plača, dodatki in administracija bodo takšni kot v francoskih polkih«, je bilo predvideno v odloku. Maršal Marmont je tudi predpisal način nabora, ki so se ga že posluževali Avstrijci. Namreč, da sodni uradnik vsake zemljiške gosposke pripravi seznam moč od 19 do 40 leta, ki bi jih nato odbrali in zaprilegli. Seveda so bili izvzeti meščani in obrtniki.

O bojni poti Ilirskega polka na rusko fronto (1812, v sestavi 10. divizije 3. korpusa, pripomba K.F.M.) ni v omenjeni knjigi nobenih podatkov. Navaja se le, da je bil Ilirski polk ukinjen 17. novembra 1813, ko so preostale vojake napotili na Korziko, kjer naj bi se priključili 2. kolonialnemu bataljonu. Da je bila usoda Ilirskega polka dokaj klavrna, pa priča zaključni stavek: »Iliri, ki so ostali, so se po zadnjem pohodu

znašli v tolikšni revščini, da večina ni imela niti čevljev, da bi se lahko odpravila na novo destinacijo.«

Hkrati s formiranjem Ilirskega polka, je Napoleon izrazil željo, da bi popolnil tudi Dalmatinski polk, ustanovljen 1806, ki je kmalu zatem začel služiti Kraljevini Italiji. Vojni minister je Napoleonu sicer predlagal ustanovitev dveh dalmatinskih pehotnih polkov, ki bi branila otoke in Ilirske province. Vendar je Napoleon najprej zahteval mišljenje italijanskega podkralja. Le-ta je vojnemu ministru odgovoril takole:

»Gospod vojvoda Feltrski, prejel sem Vaše pismo, v katerem me prosite za podatke o človeških virih v Istri in Dalmaciji ter o različnih metodah, ki so bile uporabljene pri naboru.

Pod beneško vladavino je Dalmacija dala približno petsto moč za konjenico in nekaj bataljonov pehote za mornariške garnizije. Može so vojaško službo nastopili prostovoljno in so bili plačani. Drugače so bili moški od osemnajstega do šestdesetega leta že od nekdaj organizirani v vojaške in milicijske enote, ki so se v času spopadov s Turki morale premikati zaradi obrambe meja. Ob takšni organizaciji so bili poveljniki vedno iz istih družin, ki so zato uživale številne privilegije in oprostitve.

V devetih letih avstrijske vladavine v Dalmaciji se je nabor izvedel samo enkrat, pa se je takrat število nabornikov s 3.500 povečalo na 4.000 vojakov. Navedeni nabor je bil izveden brez posebnega predpisa, saj je guverner prečesal celo Dalmacijo in od družin zahteval toliko vojakov kolikor se mu je pač zdelo primerno. Nekatere so pobrali tudi na silo, tako so bile storjene številne krivice... Načeloma bi bilo potrebno ukiniti vse pogodnosti, ki jih uživajo krajišniki, pandurji, aranbasasi - pomožni žandarji. Po drugi strani pa si tudi meščani ne morejo predstavljati, da bi bili navadni vojaki - morlaki in se skupaj s podeželskim prebivalstvom poslužujejo vseh mogočih načinov, da bi se izognili naboru (torej tudi v Dalmaciji, pripomba K.F.M.).

Beneška Istra je predstavljala polovico Istre. Obalni del je dajal dobre mornarje, iz vzhodnega dela pa je Istra dala 164 moč, Dalmacija 501 moča, skupaj torej 665 moč letno.

Želel bi, da so to podatki, ki ste jih želeli, in Boga prosim, vojvoda Feltrski, naj Vas varuje.« Tako je napisal italijanski podkralj Evgen - Napoleon, v Milanu, 20. novembra 1810.

Na to dopisovanje je Napoleon dubrovniškemu vojvodi zapovedal: »Odobravam nabor tisočpetsto moč v Dalmaciji, da bi z njimi popolnili Dalmatinski polk, ki služi Kraljevini Italiji; toda ne razumem, da niti Istra niti reška intendatura

ne prispevata Italiji ničesar; okrožje teh dveh provinc mora tvoriti del ilirskega polka» (podčrtal M.F.K.). Pričakujem torej podrobnosti in bom šele nato odobril ustanovitev teh dveh novih hrvaških polkov. Dubrovniški vojvoda mora najprej odgovoriti na vprašanje, kolikšna bo cena za ta dva polka.« Ko mu je čez mesec dni vojni minister sporočil finančni izdatek, je Napoleon odgovoril: »Tega ne potrebujem, predrago!« Odtlej o tem več niso razpravljali.

Poleg navedenih so v Ilirskih provincah ustanovili še naslednje vojaške in orožniške enote:

- dne 23.2.1813 je bil ustanovljen Hrvaški huzarski (konjeniški) polk, poveljnik je bil polkovnik Prues. Uniforma: krznen nebeško moder huzarski kožuh, ovratnik in zavah iz semiša, hlače, ogrinjalo, suknjič in nahrbtnik v sivoželezni barvi, gumbi in okraski so beli. Ostala obleka in oprema sta bili enaki kot v polkih francoskih huzarjev. Orožje: sablja, karabinka in pištola. Polk je razpuščen 25. 11. 1813.
- iz razpuščenega hrvaškega huzarskega polka je bil ustanovljen Hrvaški inženirski bataljon, ki je bil takoj napoten v Bourges. Poveljnik bataljona je bil polkovnik Pavlica. Bataljon je bil razpuščen 1814.
- enote Nacionalne garde (ustanovljene 1811, 10.000 prostovoljcev, pripomba M.F.K) za obrambo Ilirskih provinc. Podrobnejših podatkov ni.
- topniško-bombniške baterije za obrambo Ilirskih provinc. Podrobnejših podatkov ni.
- obmejne enote je predstavljal pehotni polk, ki ga je sestavljalo sedem obmejnih čet (sektorjev), poveljnik pa je bil polkovnik Mihael Načić. Dejansko je bil obmejni polk sestavljen iz bataljona albanskih pandurjev in polka dubrovniških oz. dalmatinskih pandurjev, ki so 17. 3. 1810 stopili v francosko službo in so bili zadolženi za varovanje meja Ilirskih provinc. Pandurska četa je štela 36-48 pandurjev, z bobnarjem vred, poveljnik je bil stotnik, poročnik ali podporočnik, pomagali so mu trije aranbasasi - pomožni žandarji (orig. - »aranbassas«, verjetno Arbanasi, Albanci) in šest narednikov. Uniforma: rdeč huzarski kožuh, obšit s srebrno pletenico, obrobljen z ovčjo kožo (za pandurje), rdeč telovnik, modre hlače, rdeč turban, opanke, belo vojaško ogrinjalo za pandurje, rdeče ogrinjalo za častnike in podčastnike. Orožje za pandurje in podčastnike: puška, pištola, handžar v obliki lovskega noža, za pasom torbica za naboje; orožje za častniki: sablja in pištola.

Viri:

- Ahiv graščine Ortnek-764, Spisi-fasc. 31, Arhiv Slovenije, Ljubljana.
 Enciklopedija Slovenije, številka 4, Ljubljana, 1990, članki: Ilirske provincе (J.Šum) in Ilirski polk (J.J.Š.).
 Eugen Fieff, Zgodovina tujih enot, ki so služile Franciji, 2. knjiga, Pariz, 1854.
 Vojna enciklopedija, številka 3, Beograd, 1960, članek: Ilirija ili Ilirske provincе (V.Ka).

Zapis poroke Jožefa Peruzzija v Škocjanu pri Turjaku leta 1803 po mojem sklepanju ovrže mit o njegovi udeležbi v napoleonovih enotah. Na žalost je zapis poroke izredno skromen. Vpisana sta samo ime in priimek ter starost ženina in neveste. Kako pogrešam podatke o njunih starših! Opuščena je tudi omemba poklica ženina. Iz drugih virov je znano, da se je družina Peruzzi ukvarjala z gradnjo mlinov in žag. Prav to pa se lepo sklada z dejstvom, da je bila nevesta Neža Prijatelj mlinarjeva hči iz Karlovice. Družina Peruzzi je torej že vsaj eno generacijo prisotna na Kranjskem in bi Jožef lahko bil francoski vojak samo, če je bil na Kranjskem mobiliziran.

Tudi zaradi dvomljivega družinskega izročila v navedenem primeru sem nezaupljiv v mnogih drugih primerih, kadar poslušam dokaj neprepričljive pripovedi o francoskih prednikih – napoleonovih vojaki. Pogosto naj bi bili ti celo plemiči. Tak primer je izročilo družine Žorž, če konkretno omenim samo eno tako družino. Znano je, da so družine Žorž prisotne zlasti na Vipavskem že nekaj generacij pred napoleonovim časom. Rodoslovno je družina Žorž dokumentirana po matičnih knjigah vse do srede 18. stoletja. Konkretno: Lovrenc Žorž, sin Petra, je bil rojen in krščen 6. 7. 1767 v Slapu pri Vipavi.

Tisti, ki verjamejo, da so bili njihovi predniki francoski vojaki, skušajo to navadno dokazovati tako, da svojemu priimku najdejo bolj ali manj prepričljivo podobnost s francosko zvanečim priimkom. Žorž bi se torej moral originalno pisati Georges. Kako bi se moral originalno pisati priimek More, Berce, in mnogi drugi? Če bi potomci francoskih vojakov nosili priimek po svojih očetih, bi se ti morali poročiti. V začetku osemnajstega stoletja, v glavnem tam po letu 1808, še bolj verjetno po letu 1812 ali 1813, bi bilo treba za dokaz takega porekla najti zapis poroke. Vsaj toliko bi se morali potruditi tisti, ki bi želeli dokazati svoje delno francosko poreklo. Delno zato, ker bi bil le eden od 32 ali celo 64 prednikov Francoz.

Če torej domnevno francosko poreklo ni dokazano po matičnih knjigah, je francosko poreklo le še mit, kljub temu, da je priimek dokazano francoski. Prav to lahko ponazorim spet na svojem primeru. Za priimek Dev ali tudi Deu je ohranjena razlaga (Ivan Mohorič: Zgodovina obrti in industrije v Trziču), da naj bi bil priimek francoskega izvora. Prišlek naj bi nosil priimek Deux, kakršnega naj bi po drugi razlagi dajali najdenčkom. Najstarejši v arhivih vpisani Deu je v Trziču Valentin, ki je umrl leta 1711 star 85 let. Najbrž ne bo nihče nikoli zanesljivo ugotovil ali je bil francoskega porekla Valentin ali še kdo pred njim.

Veliko bolj verjetna od poroke Francoza s Slovenko pa bi bila izvenzakonska zveza. Največ priložnosti za kaj takega bi bilo v letih od jeseni 1809 do poletja 1813. V teh primerih pa bi potomci take zveze dobili priimek matere, če ta ni bila poročena ali njenega moža.

K temu razmišljanju pa lahko dodam še dejstvo, da mi je nekoč soseda v Lipici pri Škofji Loki podarila zelo lep

bajonet. Nimam ga več, ker me je pred več kot dvajsetimi leti neki miličnik, zbiratelj starega orožja, pregovoril, da sem mu ga podaril. Bajonet je bil približno pol metra dolg, lepo kovan, prav nič rjast, z lepo vgraviranim zapisom Grande armee in letnico, ne vem več katero, lahko je bila pred 1800. Soseda ni vedela, čigav bi lahko bil. Je bil last domačina, ki se je vrnil z vojske, je bil najden, ukraden....? Jaz domnevam, da je moral biti nekdo od domačih fantov mobiliziran in mu je ostal po končanem služenju. Znana je namreč druga zgodba pri sosedu v isti vasi:

Da bi se izognil mobilizacije, se je eden od mladeničev z bratom dogovoril, da mu je začasno prepustil bajto in del kmetije, da bo kot kmet oproščen služenja. Po končani nevarnosti mu bo posest vrnil. Brat se je poročil in pozabil na obljubo. Del posesti je za vedno ostal bratu in sosednji družini skorajda do današnjih dni nista pozabili na davni spor.

Preteklost Lukčeve Kostelske domačije na Vrhu 1.

Stanislav Južnič

Zgodbo o Uskokih z vasi Vrh v Kostelu, ki jo je Ivan Dizma Florjančič na svojem znamenitem zemljevidu leta 1744 imenoval Navercho, začnimo z letom 1494. Za to leto imamo na voljo NAJSTAREJŠI KOSTELSKI URBAR, ki kaže Tišpenpolj (*Natesen Polije*) z Marinči (Lucas Von Marin) in za njimi prebivalce vasi Vrh (*Naverche*).¹

Vrh po urbarju iz srede 16. stoletja, imenovan Auff dem Perig (PERG=VRH) še vedno ni imel Marinčev zapisanih črno na belem.² Kmalu nato pa že. Kostelski urbar iz leta 1570³ že kaže zaselek nad Vrhom, Jelena draga pri Gotencih, z Marinči v urbarju leta 1570 z dvema oraloma zemlje in tremi kravami ter dajatvami 5 jajc, 14 vozov kuriva. Marinči na Vrhu po urbarju iz leta 1570 pa so še bogatejši, saj imajo 2 konja, štiri krave. Zato seveda dajejo graščaku vsako leto dvakrat več od siromašnejših sorodnikov iz razmeroma zakotne Jelene drage, med drugim 10 jajc itd.

Seveda je bil dohodek od kmetijstva premalo za nadobudne Uskoke, zato so se lotili donosnejših poslov. Kostelski graščak Langenmantl se je zato pritožil čez vrhovske Marinče in druge kot tihotapce dne 13. 10. 1622.⁴ Gotovo jih je graščak tožil, a ujeti se niso dali, saj so imeli med drugim tudi pomembne upravne funkcije. Vrhovski Miha Marinč je bil med drugim izkazan kot župan leta 1705.⁵

Rectificirani dominikalni akti nam povedo veliko o Vrhovskih Marinčih in njihovih dajatvah leta 1758.⁶ To je bila doba pglavitnih kmečkih uporov v Kostelu in okolici. Kostelski uporniki z vrhovskimi Marinči so dne 5. 12.

1746 prisegli v slovenskem jeziku zvestobo in pokornost graščaku baronu Androchi po upor, s katerim so skušali izsiliti »staro pravdo«.⁷

Dve desetletji pozneje so se kljub prisegi znova uprli in nekateri doživeli kot prevratniki dovolj hude kazni. Za kostelski upor 1766-1767 imamo na razpolago celo tiskano navedbo vodij, med njimi vrhovskih Marinčev Antona in Mihe. Kostelski uporniki z vrhovskimi Marinči Miho in Antonom so na zaslišanju leta 1767 morali priznati svoje namene, nihče med njimi pa ni zatožil župnika kot podpihvalca, čeravno so jih prav v to smer skušali zavesti zviti zasliševalci.⁸ Zaslišali so 50letnega Mihe Mariča, ki je bil obtožen kot eden vodij, čeravno pglavitnega šefa punta Jerneja Glada (Bartolomeo Hunger) iz nižje ležeče vasi Jasternik (Danes Gorenji Potok) dejansko nikoli niso zajeli. Že prva vprašanja leta 1767 so bila stroga in grozeča. Sledilo je zaslišanje Mihovega sorodnika in sosedu, 70letnega Antona Marinča, ki je pred dvema desetletjema prisegel poboljšanje in mu je grozila dodatna obsodba kot povratniku.⁹ Poleg tepeža pod ljubljanskim gradom so obtoženi doživeli tudi gmotno stisko, saj jim je bil del gruntov odvzet, kot kaže že Župnijski urbar in naslednjega leta za kostelsko vas Vrh z Marinčevo zemljo=gruntom obsegajočim 1/4 hube.¹⁰

Družini Marinč z Vrha nato lahko sledimo v naslednje 19. stoletje, ko jo imamo pred seboj že v vsej njeni veličini zapisano v rodbinski poli (prvem *Statusu Animarum*) za kostelsko vas Vrh z Marinčevo Lukčevo zemljo=gruntom (1/4 hube).¹¹

Puntov ni bilo več, zato pa so se po zemljiški odvezi Marinči sredi stoletja odločili za krošnjarjenje in predvsem prodajanje kostanja po širni monarhiji. Med njimi je pred drugo svetovno vojno slovel zlasti Marinčev zet Miha Štefančič (po domače »Pocestarjef« z Vrha, * 1885; † 1972), ob njem pa sosed Jože Kajfež (po domače »Frtünarjef«, * 20. 5. 1902 z Gotenca št. 4). Oba sta v Mariboru skozi celo leto pekla kostanj in »obzerala«, torej prodajala vsakovrstno robo. Poleti, ko je bilo vroče sta tudi točila malinovec. Tako sta postala člana domiselne srenje Kostelcev, ki se je s prodajo kostanja od Dunaja do Ljubljane dobro preživljala poldrugo stoletje, saj so Kostelci donedavna držali zelo ugodno kostanjarsko točko pri Tromostovju ob Ljubljani.

Lukčevi so dobili ime po več zaporednih Lukah Marinčih, ki so si sledili kot gospodarji. Eden od njih je posest resda zaigral na kartah, a so jo dediči znova odkupili in je ostala v njihovi posesti do dandanes. Šele v zadnji generaciji jo je podedovala hči, ki po poroki nosi drugačen priimek.

Priimek Marinč je do dandanes ostal absolutno značilen le za Kostel, medtem ko je ljudi s podobnim priimkom Marinič, torej z vmesnim dodatnim »I«, seveda dovolj tudi na dalmatinskih otokih in po različnih slovenskih krajih. V sami družini ostaja legenda o uskoških prednikih, čeravno je naša raziskava pokazala nenavadno dejstvo, da so izpričani v Kostelu že leta 1494, torej pred prvimi turškimi upadi v naše

kraje in pred uradnimi naselitvami Uskokov vanje. Družina Marinič je bila vso pisano zgodovino najbolj številna in najbolj pomembna v Kostelu in takšna ostaja tudi danes. Njeno jedro je v goratem delu pokrajine Kostel, kar morda daje misliti, da so se svoj čas sem tudi preselili iz podobno goratih predelov Cetinjske krajine v današnji Hrvaški, od koder izhaja večina kostelskih Uskokov vključno z avtorjevimi predniki, ki so se v Kostel preselili po »Uskoški« vojni med Habsburgi in Benečani in jih Kostelski dokumenti prvič izpričujejo kot tihotapske kolege Marinčev leta 1622.

Literatura

- Južnič, Stanislav. 2002. Doing Genealogy Research in Slovenia: The Records About Particular Families Traced in the Urbariums (Land Records) in Kostel (1494) and Gottschee-Rieg (1498) (Lecture at the annual GHGA meeting in Denver, June 23, 2001). *The Gottschee Tree (Colorado, USA)*. 15: 1-15.
- Južnič, Stanislav. 2001. Kostel med poskusi naselitve uskokov sredi 16. stoletja. *Zgodovinski Časopis (Ljubljana)*. 55/5 (122): 19-54.
- Južnič, Stanislav. 2004. Kostel med zadnjimi turškimi vpadi in Zrinjsko-Frankopansko zaroto. *Zgodovinski Časopis (Ljubljana)*. 58/3-4: 301-336.
- Južnič, Stanislav. december 2005. *History of Kostel: 1500-1900: between two civilisations*. Camp Hill (Pennsylvania): The Slovenian Genealogy Society International (SGSI). (387 strani, 26 cm).
- Južnič, Stanislav. Junij 2006. The Economic Conditions in Rieg and Kostel in the 1490s (Gottschee Urbars), *The Gottschee Tree (Colorado, USA)*.
- Južnič, Stanislav. Julij 2006. Gottschee Nobility: Erbergs. *The Gottschee Tree (Colorado, USA)*.
- Južnič, Stanislav. julij 2006. Doing Genealogy Research in Slovenia: The Records About Particular Families Traced in the Urbariums (Land Records) in Kostel (1494) and Gottschee-Rieg (1498) (Lecture at the annual GHGA meeting in Tampa-Florida, Julij 2006).
- Južnič, Stanislav. 2006 (tiskano 2007). Kostel pod zadnjimi Langenmantli. *Zgodovinski Časopis (Ljubljana)*. 60/3-4 (134): 293-320.
- http://www.ff.uni-lj.si/publikacije/zgcasopis/2006_3_4_ogled.pdf

Opombe

- 1 Vermercht das Urbar register zum Costel, num.2, 1494 (ARS, Vic. fasc. 1/48, lit.G. XVI/4)
- 2 Urbar zur Costel Gerat Graffenwardt an der Kulp Wang Langemantl (ARS, Vic. šk.75, fasc. 1/43, Lit.C, stran 15).
- 3 Graffenweriher vel Costler Urbarialia, Rubrica Cammerale et Urbariale, 1570 (ARS, Vic. fasc. 1/48, lit.G. XVI/3, šk.83, 77 strani urbarja in popis zbirke dokumentov na 13 straneh, tu stran 16).
- 4 ARS, Stanovi I, Fascikel 295, škatla 476, stran 1449.
- 5 ARS, Vicedom, škatla 3, prva stran.
- 6 Rektifikacijski dominikalni akti gospostva Kostel v Terezijanskem katastru za Kranjsko iz let 1752-1758 (ARS, Vic. fasc.150, Mitter Viertel in Crain, Herrschaft Kostel, No. 1-23).
- 7 ARS, Deželno glavarstvo, Publico Politica, Lit K Num.2. Volum.1, škatla 42, stran 2. Kostler Unterthanen Empörung und beschwärde Betre. Acta de annis 1767, 1768, 1769, 1775. Knjiga A3 formata o kmečkem puntu v Kostelu leta 1767. Del knjige je bil transkribiran v razstavnem katalogu: Kmečki punti na Slovenskem, Razprave in katalog dokumentov. Situla 13, Ljubljana 1973, str. 192-193.
- 8 ARS, Publico Politica, Lit. K 2 1, škatla 42.
- 9 ARS, Publico Politica, Lit. K 2 1, škatla 42.
- 10 Župnijski Urbar 9.1.1768, stran 37, *Župnijski Urad Fara*.

Rodoslovne raziskave s pomočjo svetovnega spleta

Robert Fonda

Skozi desetletje dolgo obdobje rodoslovnega dela, ki je za mano, se mi je v nekem trenutku porodila želja, da svoj do takrat že široko izdelan rodovnik bližnjih in daljnih sorodnikov v Sloveniji, dopolnim z rodovnikom »izgubljenih« sorodnikov v ZDA. Moji stari starši so zadnji v družini v zgodnjih letih po 2.sv. še gojili stike s svojimi strici, tetami, bratranci in sestričnami, ki so v začetku 20. stoletja zapustili rojstni kraj in za vedno odpotovali na drugo stran Atlantika, v obljubljeno deželo. Za njimi so ostali le medli spomini, kakšna ne preveč skrbno hranjena, pa vendarle najdena fotografija, sem in tja napisano kakšno ime in priimek, na fotografiji pa reliefni odtis Cleveland, OH. Naslova že davno ni več bilo, mene pa je zamikalo.

Na pomoč sem poklical njegovo veličanstvo svetovni splet (internet). V spletnem iskalniku »Google« sem tipkal, kar sem našel zapisano na zadnji strani kakšne fotografije in sledil odgovorom. Kaj »Google« ve o MLJAČ-ih, BOŽEGLAV-ih, CERKVENIK-ih, KACIN-ih, ..., me je zanimalo. Tako sem postopoma odkrival posamezne spletne strani, ki so mi v zvezi s tem ponujale zanimive informacije. Postopoma sem sestavljal seznam uporabnih podatkovnih virov in jih vključeval v svoje raziskave. Z novo pridobljenimi informacijami sem si odpiral nove poti in sčasoma sem bil z njimi že tako obložen, da sem začel sestavljati družinsko drevo Antona MLJAČ-a, brata moje pra-none. Ko je bilo družinsko drevo že kar razvejano, sem začel razmišljati o navezavi stika. Med posameznimi zbranimi osebami sem iskal tiste, ki so na spletu pustili svoj E-naslov. Po kar precej truda, mi je končno uspelo navezati ključen stik s Phillipom STEVKO-m, enim od zetov Antona MLJAČ-a. Zelo sem mu hvaležen, saj je pokazal obilo dobre volje in mi je pomagal družinsko drevo sestaviti v celoti. To je bil moj začetek raziskovanja v tej smeri, ki mi je dal voljo za naprej. Podobno sem kasneje sestavil tudi druga družinska drevesa v ZDA, in zanimivo, prav v vsaki razširjeni družini sem našel nekoga, ki je bil »zadolžen« za družinskega kronista.

V tem članku želim tudi bralcu predstaviti možnosti, ki jih nudi svetovni splet (internet) pri rodoslovnem delu. Opozoriti moram, da seznam podatkovnih zbirk ni enako bogat za vse države. Omejil se bom na državo OHIO, ki spletnemu iskalcu rodoslovnih podatkov po mojih izkušnjah ponuja največ neplačljivih podatkovnih zbirk. Večina teh je v drugih državah ZDA plačljivih, tako, da je tam iskanje nekoliko oteženo ali pa povezano s stroški. Nekatere podatkovne zbirke vključujejo celotno prebivalstvo ZDA (SSDI, PeopleFinders.com, Census, YahooSearch, ...), spet druge pa so značilne le za posamezno državo. Pri iskanju sorodnikov v ZDA imamo Slovenci vsekakor eno

od prednosti pred Američani v tem, da so naši priimki relativno redko zastopani in jih zato lažje prebiramo, kar je vredno izkoristiti.

Za referenčni primer sem izbral družinsko drevo Bonnie ZALOKAR-PANDYA, matere astronautke Sunite WILLIAMS, ki ima slovenske korenine. Izhajal bom iz skopih podatkov pridobljenih v slovenskem tisku in na podlagi njih poskusili seči čim globlje v zgodovino. Torej, poiskati njene prednike, hkrati pa sestaviti drevo potomcev po moški liniji njenega očeta od prvega določljivega prednika dalje.

Pred začetkom naj še enkrat poudarim, da so vsi podatki pridobljeni izključno preko javnih, neplačljivih spletnih strani in kot taki na voljo vsakomur, ki ima dostop do svetovnega spleta. Prav tako se je v vsakem trenutku potrebno zavedati, da iz posameznih zbirk pridobljeni podatki sami zase ne zagotavljajo popolne točnosti družinskih povezav, saj uporabljeni viri v osnovi niso namenjeni rodoslovnemu delu.

Do tu uporabljenih in še nekaterih drugih virov lahko dostopate tudi preko moje spletne strani:

http://fonda.amadej.si/Moj_Rodovnik/

Slovenske korenine astronautke Sunite Williams

Kaj vemo na začetku?

Mati Sunite WILLIAMS je Bonnie ZALOKAR-PANDYA, rojena v Euclidu, OH

Pojdimo najprej v globino ...

Sestavimo drevo prednikov Bonnie ZALOKAR

Začnimo s poroko Bonnie ZALOKAR. V zbirki porok »Probate Court of Cuyahoga County« najdemo zapis v katerem vidimo, da je njen zakonec Deepak PANDYA. Podatek v rubriki »Volume« (zbirki je priložen primerjalni index) nam pove, da sta se poročila v letu ~ 1961.

Bride	Groom	Volume	Page	Page Match
ZALOKAR, BONNIE	PANDYA, DEEPAK	0607	0290	00

Kaj lahko še izvemo o družini?

V zbirki »PeopleFinders.COM« vidimo, da ima družina v letu 2007 eno od bivališč na naslovu **Needham, MA, USA**, kjer sta prijavljena tudi Sunita Lynn WILLIAMS in Jay Thomas PANDYA (morda njen brat). Mimogrede si zabeležimo podatek, da ima v tem letu **Bonnie 66 let**. Torej je rojena leta ~ 1941. Zabeležimo si tudi podatke o drugih članih družine.

Kdo so njeni starši?

»Census 1930«, popis prebivalstva iz leta 1930, ki bi bil sicer odličen pripomoček pri iskanju oseb rojenih pred letom 1930, nam v tem primeru ne bo pomagal, saj Bonnie takrat še ni bila rojena, prav pa nam bo prišel kasneje, v naslednji generaciji prednikov. V trenutni (pa tudi naslednji) fazi iskanja je odličen vir podatkov arhiv osmrtnic »The Cleveland Necrology File (1850-1975)«. Na obstoječi zbirki napravimo poizvedbo na ključni besedi Bonnie ZALOKAR in izberemo možnost »Keyword«, ki nam ponudi izbor vseh osmrtnic, ki vsebujejo ti dve besedi. Imeli smo srečo in našli naslednje:

Record 1

Id#: 0794500
 Name: Zalokar, Henry E
 Date: Feb 14 1972
 Source: Plain Dealer: Cleveland Necrology File, Page #169
 Notes: Zalokar, Henry E. Zalokar, beloved husband of Josephine (nee Gorenc), dear father of Mrs. John (Mary Ann) Oklick, Mrs. Deepak (Bonnie) Dr. Pandya of Needham, Mass., Henry A. and Anthony, grandfather of 10, dear son of the late Henry and Ursula (nee Yanchar) Zalokar, brother of Ann Cabronya, Ursuline Fay, Joseph (Chicago), Emily Simon and Raymond, Mass. of the Resurrection Holy Cross Church, Tuesday, Feb. 15, at 10 p.m. Interment All Souls Cemetery. Friends may call at The Grina & Sons Funeral Home, 17010 Lake Shore Blvd., Monday 2-4 And 7-9 P.M.

Iz osmrtnice razberemo imeni staršev: pokojni oče Henry E. ZALOKAR in mati Josephine GORENC. Zabeleženi so otroci umrlega in tako spoznamo brate in sestre Bonnie. Zabeleženi so celo pokojnikovi starši: Henry ZALOKAR in Ursula r. YANCHAR in njegovi bratje in sestre. Predvsem za obdobje po 2.sv. so osmrtnice iz te zbirke zelo uporabne.

Ker družina izvira iz mesta Euclid(OH), kot smo izvedeli iz časopisnega članka, bomo v zbirki porok v »Probate Court of Cuyahoga County« morda našli tudi poroko Henryja in Josephine. Poizvedba na priimek ZALOKAR pri ženinu (»Groom«) nam, med ostalimi zapisi, vrne tudi naslednjega:

Bride	Groom	Volume	Page	Page Match
GORENC, JOSEPHINE E	ZALOKAR Jr, HENRY E	0169	0583	11

Podatek v rubriki »Volume« nam pove, da sta se Henry E. ZALOKAR in Josephine E. GORENC poročila leta ~ 1932. Sedaj lahko okvirno ocenimo tudi letnici njenega rojstva.

Kdo so njeni stari starši?

Poroka v letu ~1932 nas usmeri do naslednjega vira. »Census 1930« nam sedaj utegne odkriti povezavo do Henryjevih in Josephinih staršev. Upajmo, da sta bila takrat še samska in sta živela pri starših.

Poiščimo najprej družino GORENC:

Ranked Search Results - 1930 United States Federal Census

You searched for **Gorenc** [Refine your search](#)

All Census Results

Show All matches

Match Quality	View Record	Name	Parent or spouse names	Home in 1930 (City, County, State)	Estimated birth year
99.99%	View Record	Anton Gorenc	name	city, Cuyahoga, OH	abt 1881
99.99%	View Record	Mary Gorenc	name	city, Cuyahoga, OH	abt 1891
99.99%	View Record	Mary Gorenc	name, name	city, Cuyahoga, OH	abt 1913
99.99%	View Record	Josephine Gorenc	name, name	city, Cuyahoga, OH	abt 1914
99.99%	View Record	Julia Gorenc	name, name	city, Cuyahoga, OH	abt 1918
99.99%	View Record	Olga Gorenc	name, name	city, Cuyahoga, OH	abt 1920
99.99%	View Record	Emma Gorenc	name	city, Cuyahoga, OH	abt 1923

Rezultat nam pokaže naslednje: Josephine, ki je rojena ~1914, bo verjetno prava. Ima še štiri sestre, njuna starša pa sta skoraj gotovo Anton GORENC (r. ~1881) in Mary (r. ~1891). Pravilnost domneve potrdimo s tem, da poiščemo morebitno osmrtnico katerega od staršev ali otrok.

V »The Cleveland Necrology File (1850-1975)« najdemo naslednji zapis, ki nas prepriča, da imamo prav glede očeta.

Record 1

ID#: 9521777
Name: Gorenc, Anton
Date: Feb 21 1971
Source: Plain Dealer, Cleveland Necrology File, Roll #112
Notes: Gorenc, Anton Gorenc, age 90, of Addison Rd., husband of Mary (deceased), dear father of the late Mary Marsoun (Call), Josephine Zalokar, Julie Zwick (Call), Olga E. Hochdollar, Emily Masimo, grandfather of 15, great-grandfather of 32. Funeral Monday 9:30 a.m. at The Zen Funeral Home, 1076 St. Clair Ave. Services: St. Vitus Church at 5 a.m., Interment Calvary Cemetery. Hours: Sunday 2-5 and 7-9 p.m.

Da je prava tudi mati bomo izvedeli v naslednji poizvedbi, obenem pa bomo poskušali najti še njen dekliski priimek. Podatek poiščemo v že znani zbirki porok »Probate Court of Cuyahoga County«. Tam uspemo najti poroko iz leta ~1910, Mary se je pred poroko pisala BOHINJEC. Le največji skeptiki bi dvomili, da je Mary BOHINJEC res Josephina mati.

Date	Given	Volume	Page	Page Match
BOHINJEC, MARY	GORENC, ANTON	0075	0175	11

Podoben postopek napravimo za družino ZALOKAR:

Match Quality	View Record	Name	Parent or spouse names	Home in 1930 (City, County, State)	Estimated birth year
99.99%	View Record	Henery Zalokar	name	city, Cuyahoga, OH	abt 1877
99.99%	View Record	Isslala Zalokar	name	city, Cuyahoga, OH	abt 1884
99.99%	View Record	Masale Zalokar	name, name	city, Cuyahoga, OH	abt 1906
99.99%	View Record	Henery Zalokar	name, name	city, Cuyahoga, OH	abt 1908
99.99%	View Record	Joseph Zalokar	name, name	city, Cuyahoga, OH	abt 1910
99.99%	View Record	Emily Zalokar	name, name	city, Cuyahoga, OH	abt 1916
99.99%	View Record	Raymond Zalokar	name, name	city, Cuyahoga, OH	abt 1922

Opazimo precej tipkarskih napak, vendar na podlagi dosedanjih ugotovitev vemo že dovolj, da jih lahko večinoma popravimo. Pravi bo Hen(e)ry ZALOKAR, rojen ~1908. Njegova mati pa je, kot že vemo, Ursula (in ne Isslala!?) rojena ~1884, oče pa prav tako Hen(e)ry rojen ~1877. Za potrditev pravilnosti naše domneve poiščemo v »The Cleveland Necrology File (1850-1975)« osmrtnici obeh staršev. Tam bomo našli tudi dekliski priimek Henryjeve matere Ursule. Njena osmrtnica, kot tudi osmrtnica njenega sina Henryja in moža Henryja nam pove, da gre pri njej za dekliski priimek YANCHAR.

ID#: 0794899

Name: Zalokar, Henry
Date: Jul 30 1952
Source: Cleveland Press, Cleveland Necrology File, Roll #189
Notes: Zalokar, Henry, of 1135 Addison Rd., husband of the late Ursula (nee Yanchar), dear father of Anne Gabriella Ursuline, Widmar, Henry, Joseph, Emily Simonne and Raymond, grandfather of 10, great-grandfather of 3, brother of Joseph, Mary Miner, Rose Yanchar and John Frensch received at the Grdina Funeral Home, 1053 E. 52nd St. after 1 p.m. Tuesday. Funeral services Thursday, July 31, at St. Vitus' Church at 9 a.m.

ID#: 0402057

Name: Zalokar, Ursula
Date: Oct 24 1944
Source: Source unknown, Cleveland Necrology File, Roll #898
Notes: Zalokar, Ursula (nee Yanchar), age 61 years, 1135 Addison rd., beloved wife of Henry, mother of Mrs. Anna Gabriella, Mrs. Ursula Widmar, Henry, Joseph, Mrs. Emily Simonne and Esouign Raymond, sister of Rose Ulanovic, Jacob and James Yanchar. Friends may call at the Wilkies Funeral Home, 6202 Superior ave. Funeral services Wednesday, Oct. 25, at 10 a.m., at St. Vitus' Church, A. Grdina & Sons' services.

Do sedaj smo uspeli sestaviti drevo prednikov Bonnie ZALOKAR do njenih starih staršev, vključno z dekliskimi priimki starih mater. Dobili smo precej podatkov o njenih bratih in sestrah, ter stricah in tetah.

Lahko sežemo še globlje?

Kaj lahko odkrijemo v primeru Bonnie ZALOKAR v zvezi z njenimi pra-starši?

Podatki za obdobje zgodnjega 20. stoletja postajajo vse skromnejši. Raziskovanje, ki ga dodatno otežuje kup tipkarskih napak, postane že skoraj detektivsko. Določene podatke o posameznih družinah je mogoče dobiti še v popisih prebivalstva v letih »Census 1900«, »Census 1910« in »Census 1920«, starejši popisi pa so zelo pomanjkljivi, predvsem kar zadeva slovenske družine.

Nikakor pa ne smemo mimo zbirke »Ellis Island«, seznama potnikov, ki so po morju v letih 1892-1924 prispeli v pristanišče pred New York. V tem obdobju je v ZDA pripotovalo (in tam ostalo) tudi veliko število Slovencev.

Sledimo priimkom, ki so jih ob rojstvu nosili njeni stari starši

ZALOKAR: Prva uporabna sled je »Census 1900«, ko sta na popisu prebivalstva omenjena neka John ZALEKER in njegova domnevna hči Ther(e)sa ZALEKER. V tem trenutku ju še ne poznamo, prav pa nam bosta prišla kasneje. Njunega prihoda na seznamu potnikov na »Ellis Island« nisem našel, kar bi lahko pomenilo tudi, da sta v ZDA prispela že pred letom 1892.

Exact Search Results - 1900 United States Federal Census

You searched for **Zaleker** [Refine your search](#)

All Census Results

View Record	Name	Parent or spouse names	Home in 1900 (City, County, State)	Birth Year
View Record	John Zaleker		city, Cuyahoga, Ohio	abt 1843
View Record	Thersa Zaleker		city, Cuyahoga, Ohio	abt 1883

Dne 13. maja 1905 je na »Ellis Island« prispela Therezia ZALOKAR (stara 50 let) s svojim sinom Johanom (starim 11 let, sicer je pravilno 13) iz Sadinje vasi (moja op.: pri Semiču?). Kot piše v njunem zapisu sta namenjena k Terezinem zetu Jakobu JANČAR-ju (v izvorniku: JANKAR Jake) na 58th Bural Street, Cleveland, OH.

Name	Gender	Age	Married	Ethnicity	Place of Residence
0002. Zalokar, Johan	M	11	S	Austria	Sedinjava

Manifest for La Savie
Sailing from Havre

Requested by the regulations of the Secretary of Commerce and Labor of the UNITED STATES
Office of any vessel having been passengers on board upon arrival at New York City, 1905

S. S. LA SAVIE

Omenjeni Jakob JANČAR je bil mož Terezije ZALOKAR, tete Bonnie-jevega očeta Henry-ja in tiste hčere pokojnega John-a ZALOKARJA (1843-1902), ki je z njim omenjena v popisu »Census 1900«. Več kot očitno je, da je v ZDA v tem letu prispela Johnova žena Terezija (r. ~ 1855) z njunim sinom. Ker je bil mož in oče leta 1905 že pokojni, sta potovala h hčeri oz. sestri, ter zetu oz. svaku.

JANČAR: Dne 2. avgusta 1902 je istemu Jakob-u JANČAR-ju, na isti naslov kot zgoraj: 58th Bural Street, Cleveland, OH prispejo njegovi sestra Rosalia (17 let) in brata Johann (14 let) in Ignaz (13 let).

0019. Jancar, Rosalia	F	17	S	Austria Slovenian	Rudolfswerth
0020. Jancar, Johann	M	14	S	Austria Slovenian	Rudolfswerth
0021. Jancar, Ignaz	M	13	S	Austria Slovenian	Rudolfswerth

0019. Jancar, Rosalia	F	17	S	Austria Slovenian	Rudolfswerth
0020. Jancar, Johann	M	14	S	Austria Slovenian	Rudolfswerth
0021. Jancar, Ignaz	M	13	S	Austria Slovenian	Rudolfswerth

Ugotovimo tudi izvorni kraj družine. To je Rudolfwerth, danes Novo mesto. Tudi Jakob JANČAR je morda prispel v ZDA pred letom 1892, saj tudi zapisa o njegovem prihodu v zbirki »Ellis Island« ni najti.

GORENC: Edini Anton GORENC na »Ellis Island«, ki bi ustrezal do sedaj zbranim podatkom je v ZDA prispel 8. februarja 1901 iz Šentvida !? (v originalu: St. Vid, Krain). Glede na prijatelja s katerim je potoval, bi morda lahko šlo za Šentvid pri Zgodnjju (Šoštanj) na Štajerskem. Tudi zato morda zapis v rubriki »Ethnicity« Hungarian, in ne Austrian, kot običajno.

PASSENGER RECORD

First Name: Anton
Last Name: Gorenc
Ethnicity: Hungarian
Last Place of Residence: St. Vid, Krain Province
Date of Arrival: Feb 08, 1901
Age at Arrival: 20 Gender: M Marital Status: S
Ship of Travel: Trave
Port of Departure: Bremen
Manifest Line Number: 0010

Prvi zapis njegove družine se pojavi v »Census 1920«.

Exact Search Results - 1920 United States Federal Census

You searched for **Gorenc** [Refine your search](#)

All Census Results

View Record	Name	Parent or spouse names	Home in 1920 (City, County, State)	Estimated Birth Year
View Record	Tony Gorenc Δ	name	city, Cuyahoga, Ohio	abt 1881
View Record	Mary Gorenc	name	city, Cuyahoga, Ohio	abt 1891
View Record	Mary Gorenc	name, name	city, Cuyahoga, Ohio	abt 1914
View Record	Josephine Gorenc		city, Cuyahoga, Ohio	abt 1915
View Record	Julia Gorenc		city, Cuyahoga, Ohio	abt 1918
View Record	Oлга Gorenc		city, Cuyahoga, Ohio	abt 1919

BOHINC: Družinska naveza z Antonom GORENC-em je razvidna iz naslednjega zapisa v seznamu »Ellis Island«. Dne 8. junija 1913 sta v ZDA na obisk k Antonu GORENCU in njegovi ženi, iz vasi Leše (moja op.: pri Tržiču) prišla Franz BOHINC (star 49 let) in njegov sin Josef BOHINC (star 23 let). Iz seznama potnikov se da razbrati, da sta prišla k Antonovi ženi Mariji (Mary) njen oče in brat (originalni vpis v rubriki kam sta namenjena je »parent: Antun GORENC« za očeta Franca oz. »sister: Maria GORENC« za brata Jožefa).

1. generacija potomcev:

John ZALOKAR (1843-1902) in Theresia roj. WOLF (~1855-1929) sta imela skupaj vsaj 8 otrok. Kaže, da so bili vsi otroci rojeni na ozemlju današnje Slovenije. Družina je živela verjetno v Sadinji vasi (pri Semiču?), potem pa se je postopoma izselilila v ZDA.

Henry ZALOKAR (1877-1952), ded Bonnie ZALOKAR je imel torej še 7 bratov in sester rojenih med leti 1875 in 1892. Vsi so omenjeni le v osmrtnici njegove sestre Therese (Rose) por. YANCHAR, ki je umrla predzadnja med njimi. V času svoje smrti je imela kar 63 vnukov/vnukinj in 59 pravnukov/pravnukinj.

Record 1 Save All

Id#: 0752044

Name: Yanchar, Theresia
Date: Mar 5 1971
Source: Cleveland Press - Cleveland Necrology File, Reel #160
Notes: Yanchar, Theresia Yanchar (nee Zalakar), dearly beloved wife of the late Jacob, dearest mother of Mrs. Anthony (Theresa) Skur, Mrs. Louis (Anna) Sujan, Jacob (deceased), Mrs. Joseph P. (Albina) Tichar, Mrs. Max (Mary) Geil, Mrs. Frank (Molly) Vichch, Mrs. Lottie (Josephine) Stojica, Joseph (St. Paul, Minn.), Mrs. Frank (Victoria) Lindic, Charles of Santa Anna, Calif., Mrs. Joseph V. (Dorothy) Tichar, Paul, Mrs. Edward (Margaret) Alexander and Mrs. Jack (Florence) Fortuna, grandmother of 53, great-grandmother of 59, sister of Joseph A. Frank, Johanna, Joseph B., Henry and Mary Miller (all deceased) and John Zalakar. Funeral Mass Saturday in St. Christine's Church at 9 A.M. Internment Calvary Cemetery. Friends may call at The Grdina & Sons Funeral Home, 17010 Lake Shore Blvd., Friday 2-5 and 7-9 P.M.

V osmrtnici njenega brata Henry-ja ZALOKAR-ja (=1877-1952) je sestra Theresa omenjena kot Rose YANCHER. Kot smo tudi že videli v eni prejšnjih osmrtnic je bila Henry-jeva žena Ursula YANCHAR. Theresin mož Jacob YANCHAR pa je bil Uršulin brat. Torej je šlo v družinah ZALOKAR in JANČAR za dvojno, navzkrižno poroko.

2. generacija potomcev:

Henry ZALOKAR (1877-1952) in Ursula YANCHAR (1883-1944) sta imela med leti 1904 in 1921 skupaj vsaj 6 otrok. Prva sled družine v ZDA je zabeležena v »Census 1910«. Do leta 1910 sta imela Henry ZALLAKAR in Ursula ZALLAKAR (kot je njun priimek zapisan tu) 4 otroke.

Exact Search Results - 1910 United States Federal Census

You searched for **Zallakar** [Refine your search](#)

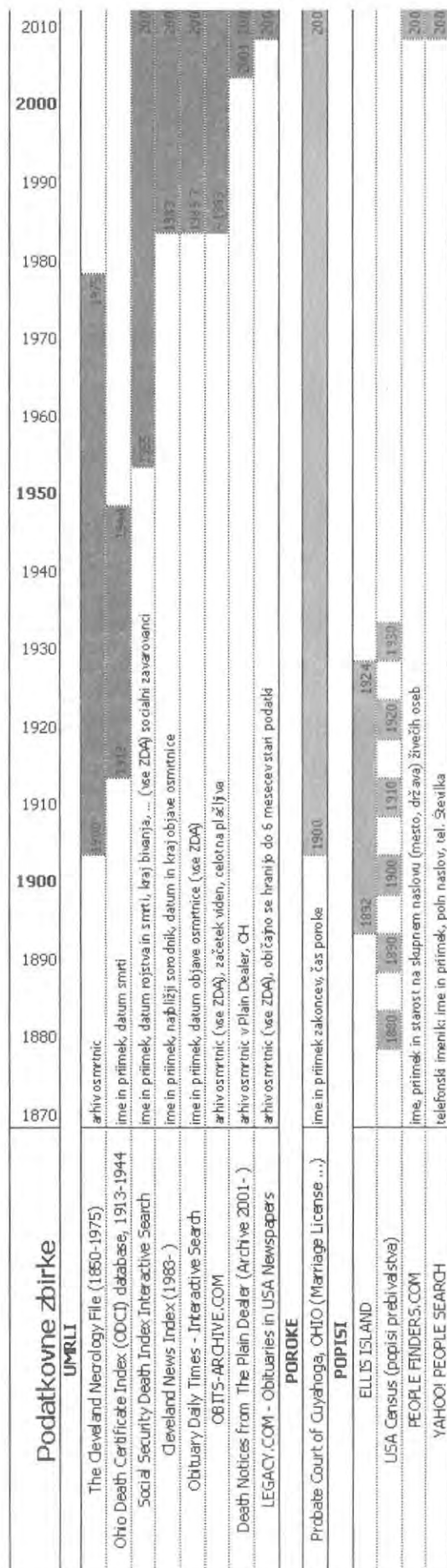
[All Census Results](#)

View Record	Name	Parent or spouse names	Home in 1910 (City, County, State)	Birth Year
View Record	Henry Zallakar	name	city , Cuyahoga, OH	abt 1878
View Record	Ursula Zallakar	name	city , Cuyahoga, OH	abt 1884
View Record	Annie U Zallakar	name , name	city , Cuyahoga, OH	abt 1904
View Record	Henry E Zallakar	name , name	city , Cuyahoga, OH	abt 1907
View Record	Joseph Zallakar	name , name	city , Cuyahoga, OH	abt 1909
View Record	Ursula Zallakar	name , name	city , Cuyahoga, OH	abt 1906

3. generacija potomcev

Henry E. ZALOKAR (1907-1972) in Josephine E. GORENC (1913-1984) sta imela vsaj 4 otroke, kar je razvidno iz Henry-jeve osmrtnice leta 1972, med njimi je bila druga po vrsti rojena Bonnie N. ZALOKAR, mati Sunite WILLIAMS.

S tem bomo raziskavo v glavnem zaključili. Naj za konec predstavim še družinsko drevo, ki smo ga sestavili:

Prenos arhivskega gradiva na sodobne medije

XXXIII. nadaljevanje

Peter Hawlina

Matične knjige katoliške cerkve so daleč najbogatejši vir za raziskovanje rodovnika. Niso pa edini. Tokrat bom omenil zgláševalne pole, ki jih hrani Zgodovinski arhiv v Ljubljani. Pogledimo primer:

Tudi neizkušen rodoslovec bo iz zapisa zlahka pridobil podatke o družini – o starših, štirih otrocih in marsikdaj dragocene opombe.

Te zgláševalne pole ali domovinski listi, kot jim tudi pravijo so torej izvrsten vir informacij o prebivalcih Ljubljane v drugi polovici 19. in prvi polovici 20. stoletja. Če upoštevamo, da so se v Ljubljani v tistem času priseljevali posamezniki ali družine iz drugih predelov Slovenije, je ta zbirka pogosto lahko tudi dragocen vir za celo Slovenijo ali celo širše.

Zbirka je urejena po abecedi. Kustosu je treba povedati samo priimek in na razpolago bomo imeli vse osebe tega priimka.

Ta zbirka je bila v zadnjem času preslikana in jo lahko odslej pregledujemo samo na filmu. Preslikal jo je operater Družbe za družinsko zgodovino (Family History Society). Vsak prenos arhivskega gradiva na sodobne medije je pomembno dejanje in ga tudi rodoslovci cenimo. V konkretnem primeru pa je za praktično delo originalno gradivo vse kaj drugega kot filmski posnetek, ki ga lahko gledamo samo na posebnem projektorju. Tak pa je v čitalnici Zgodovinskega arhiva samo eden.

Ker je v Ljubljani podružnica Družbe za družinsko zgodovino, sem jih šel vprašati, če tudi oni hranijo kopije posnetkov. Nisem jih našel. Tudi skrbniki arhivskih fondov te družbe so za zgláševalne pole slišali prvič.

Prenos arhivskega gradiva na sodobne medije je smiselno še posebej, če je dostopen tudi na spletu. Verjamem, da bodo tudi slovenske arhivske ustanove sledile tem svetovnim vzorom. Prav omenjena zbirka zgláševalnih pol bi bila odličen vir in izvrstna promocija za ljubljanski Zgodovinski arhiv.

Zgláševalno pole Štev. 226	Ali so oženjeni (omozeni) ali no	Kakošno dostojanstvo imajo, ali kaj so	Rojstveni datum	Kje so se poročili (kraj, okraj, dežela)	Kje imajo domovinsko pravico (kraj, okraj, dežela)	Kakošna listina izkazuje njihovo domovinstvo
Imena in priimki zglášenih						
226. 6. 5. 1915 Lakrjašek						
Anton	ož.	stari pogost postaršnik mlaj. možičar	27/10 1846	Poljčana	Ljubljana	Ševci 21/1 1870 r. št. 1212
Ularica	mož.	izd. možičar	14/10 1844	Gradišče	na post. št. 2 1846, št. 2000	Ševci 21/1 1870 r. št. 1212
Podpora						
Paulina	stom. om.	hči	1/10 1879	Ljubljana		Ševci 21/1 1870 r. št. 1212
Terčija	ož.	hči	9/10 1882	je		Ševci 21/1 1870 r. št. 1212
Blain	ož.	hči	20/1 1884	je	Ljubljana	Ševci 21/1 1870 r. št. 1212
Marija	je	hči	14/4 1889	je		Ševci 21/1 1870 r. št. 1212

Rekordi v rodoslovju

Peter Hawlina

Pogosto kdo vpraša Kako daleč pa si prišel?, ko mu poveš, da se ukvarjaš z rodoslovjem. Odgovor je lahko kratek. Poveš, do katerega prednika po nosilcu priimka, torej po očetovi liniji, si prišel. Kratek odgovor se navadno tudi pričakuje. Spraševalc hoče npr. vedeti do katere generacije ali morda še do katerega zgodovinskega obdobja si se pri svojem delu dokopal. Tudi na to vprašanje je mogoč kratek odgovor, saj spraševalca navadno ne zanimajo podrobnosti.

Če bi hoteli kolikor je mogoče natančno 'izmeriti' raziskanost nekega rodovnika, bi se morali najprej sporazumeti glede terminologije in sprejeti enotno mersko enoto. Najenostavneje bo, če se strinjamo, da je rodovnik evidenca prednikov neke osebe in generacija merska enota.

Po tem poenostavljenem kriteriju je rekorder tisti, ki ima evidentiranih največ generacij. Samo na ta preprosti način bi lahko na hitro primerjali različne rodovnike in identificirali najdaljšega.

Pa ni tako enostavno. Problemov in dilem je precej. Najprej bi se morali vprašati, ali mora biti število generacij prednikov dokazano samo po moški liniji ali je lahko morda po ženski. Se lahko število generacij prednikov šteje tudi tako, da enkrat ali večkrat prehajamo z moške na žensko linijo in obratno?

Tudi če ne bo nesporazumov pri kriterijih, bomo lahko med konkurenti izbrali rekorderja. Vendar samo med konkurenti! Vsi tisti, ki jih 'komisija' ne vidi, ostanejo izven konkurence. Pri izbiranju rekorderja bi nastopila še ena težava. Raziskani in dokumentirani rodovniki so pogosto predstavljeni na zelo različne načine. Bistvena razlika pri tem je v predstavitvenem mediju, ki je lahko predračunalniški in računalniški. Besedo predračunalniški uporabljam zato, ker se klasični rodovniki med seboj še bolj razlikujejo od računalniških in je njihovo poenotenje skorajda nemogoče, medtem ko je poenotenje računalniških razmeroma preprosto.

Primerjave so torej najpreprostejše pri računalniško dokumentiranih rodovnikih. Pri tem je morda treba poudariti, da morajo biti uporabljeni uveljavljeni računalniški programi, ki omogočajo prenos podatkov. Rodoslovne evidence, ki so narejene s splošnimi orodji kot npr. Word, Excell in podobnimi, so enako neprimerljive kot klasične.

Komisija, ki bi razpisala izbor 'naj' rodovnika, bi imela torej kar nekaj dela z določitvijo nespornih kriterijev. Svoje delo bi še najlaže opravila, če bi se omejila na primerjanje tistih rezultatov rodovniških raziskav, ki bi bili predloženi v standardni računalniški obliki. Predpisala bi lahko prevladujočo obliko v nekem okolju, v Sloveniji je to še vedno program Brother's Keeper. Morda bi za ostale konkurente dopustila tudi rezultate v GEDCOM formatu.

Ker imamo v Slovenskem rodoslovnem društvu zbirko nekaj več kot 100 rodovnikov, v katerih je skupaj nekaj nad

700.000 oseb, bi lahko to referenčno zbirko analizirali z računalniškimi orodji. 'Peš', to je brez računalnika, analiza enostavno ni mogoča. Za analizo se lahko uporabljajo rodoslovni programi. Vendar so ti za analitično in statistično raziskovanje razmeroma omejeni. Zelo dobro se je za ta namen izkazal program za raziskavo omrežij - Pajek. Če s tem programom preiščemo omrežje, ki ga tvori 700.000 enot, dobimo tele rekorderje:

- Največ prednikov ima Maja Fonda - 619 prednikov v 16 generacijah.
- Največ potomcev Luka Sluga in njegova soproga Agata - 6064 v 14 generacijah
- Največ sorodnikov ima Klara Ljudmila Hawlina - 12752.

Omenjena društvena referenčna zbirka s 700.000 enotami (osebami) vsebuje datoteke, ki jih je posredovalo 105 rodoslovcev. Teh 105 datotek združujemo v eno, vendar združena datoteka ni 'organsko' povezana. Hočem reči, da se določen delež oseb prisoten v dveh ali več datotekah in te osebe ali sklopi niso med seboj povezani. Takega združevanja zaenkrat rodoslovni programi še ne znajo. To pripovedujem zato, ker bi nas zanimalo, koliko oseb tvori največjo sorodstveno povezano skupino. Večina rodoslovcev je sicer prepričana, da so vse osebe v njihovih zbirkah sorodstveno povezane. Bolj malo je takih. Vsakdo bi se lahko o tem hitro prepričal z eno od mnogih funkcij programa Pajek. Tako bomo v datoteki, ki šteje okrog 190.000 oseb našli največjo skupino, ki šteje 160.000 oseb in še skoraj 2500 nepovezanih skupin in skupinic. Tej skupini 160.000 oseb bi lahko rekli največji slovenski sorodstveno povezan rodovnik. Za vsako osebo v tej zbirki lahko pregledno prikažemo vsaj eno, pogosto pa več sorodstvih povezav z izbrano drugo osebo. Krvno sorodstvo prikaže program Brother's Keeper, svaškega pa ne. Za ta namen se je odlično izkazal program GeneWeb.

Če lahko kdo postreže še z drugimi oblikami iskanja rekorderjev, bo s tem le še dopolnil gornje kriterije in morda še kakšnega dodal.

Kaj pa izven Slovenije? Tam je vse večje. Tudi rodovniki in rekordi. Omenim samo dva:

V Evropi se pogosto omenja Karel Veliki kot naš skupni oče. Delno je to plod verjetnostnih računov, precej manj pa resnih rodoslovnih raziskav. Če bo koga zanimalo, bo na spletu našel več različnih poročil o njegovem rodovniku in potomcih če bo npr. iskal pod 'charlemagne descendants'. Na eni od takih strani bo našel 2800 priimkov njegovih potomcev. Med njimi prevladujejo nemški priimki.

Kitajski filozof Konfucij je umrl pred 2500 leti. Njegovi potomci so dobivali plemiške naslove. Verjetno so zato v vseh obdobjih vodili evidenco njegovih potomcev. V najnovejšem času se je posodabljanja te evidence lotil Kong Deyong, potomec v 77. generaciji. Ob 2560-ti obletnici Konfucijevega rojstva bo objavil poročilo o svojem delu. Vseh evidentiranih potomcev naj bi bilo dva milijona. Konfucijev rodovnik naj bi bil najdaljši znani rodovnik z več kot 80 generacijami.

Vsiljuje se misel: kaj bi povedala genetika?

Sabljo na široko, puško na globoko

Peter Hawlina

Jeseni se je Andreja Kvas, ena od udeleženk tečaja za rodoslovce začetnike, posebej zanimala za način, kako priti do groba njenega deda, ki je umrl kot vojak v I. svetovni vojni. Nekoliko samozavestno sem ji svetoval, da naj se obrne na našega dunajskega kolega, dr. Jožefa Jerka, ki je že nekajkrat dokazal, da ima z avstrijskim vojaškim arhivom dragocene izkušnje. Andreja je brez odlašanja posredovala dr. Jerku kar je o svojem dedu vedela. Prav kmalu je dobila sporočilo, da je grob najden in ga lahko obišče.

Dr. Jerko je o zadevi zapisal naslednje:

Spoštovani gospod Hawlina,

s precejšnjo zamudo se vam zahvalim, da ste gospe Kvas svetovali, naj se glede podatkov o smrti in grobu njenega starca očeta Franza Burgerja ne mene obrne. Bil sem zadnje dni tako zaposlen, da mi ni uspelo Vam vsaj na kratko pisati. Torej oprostite to zamudo.

Seveda sem se pa takoj pozanimal, kako lahko najdem iskane podatke. V Kriegsarchivu najprej teh podatkov nisem našel – tam, kjer naj bi bili, ni kartoteke o tem Francu Burgerju. S tem iskanjem je treba vedno začeti in der Totenkartei, kjer so pa priimki zapisani velikokrat tudi fonetično, kar otežuje iskanje. To velja posebno za priimke, ki niso nemški. V primeru Burger ni bilo težav, čeprav sem tudi na kartoteke s pisavo Purger ali Purgar naletel. Veliko časa zahteva to iskanje, ker so te kartoteke velikokrat zmešane (total verreiht). Zato sem moral vso kartoteko natančno pregledati, da sem končno ugotovil, da tam ni iskanega vpisa. Zakaj ne, ne more nihče povedati. Našel sem pa pri tem kartoteke s podatki, kje je bilo največ vojakov pokopanih, ki so na Dunaju umrli. Na Zentralfriedhof-u je zelo velik oddelek, kjer je pokopano veliko tisoč vojakov iz I. svetovne vojne. In tam sem po telefonskih poizvedbah po različnih uradih že pretekli četrtek našel grob Franca Burgerja. Takoj sem se tja peljal in po dolgem iskanju grob tudi našel. Ti grobovi so označeni s ploščo v zemlji, na kateri so v primeru navadnih vojakov zapisana tri ali štiri imena tam pokopanih vojakov. Če ni bilo sorodnikov, ki bi za grob kaj plačali, so v enem grobu pokopali kar tri ali štiri umrle vojake. Višji oficirji s sorodniki pa imajo vsak svoj grob in nagrobnik, seveda je ta večinoma čisto preprost. Žal pa vrsta grobov velikokrat ni več vidno označena – številke na majhnih kamnih, ki služijo kot oznaka vrste, danes v veliko primerih niso več vidne. Tako sem moral grob kar precej dolgo iskati. Žal so mi pa preje v uradu rekli, da je vse lepo označeno in niso mi povedali, da bi morda lahko dobil točen načrt tega dela pokopališča. Ali se takšen načrt lahko dobi, moram še vprašati. Na grob sem položil cvetje (Blumenschmuck), česar je bila gospa Kvas zares vesela. Prilagam fotografije, da boste videli grob in pokopališče. Seveda sem gospe Kvas takoj v četrtek zvečer že poslal nekaj najvažnejših posnetkov, vse jih ji

bom pa poslal na CD. Ti posnetki so koristen pripomoček za orientacijo na tem delu pokopališča, ki ima oznako Grupe 91 Krieger 1914 - 1918. Ne vem še, koliko vojakov je pokopanih na tem delu pokopališča. Dunajska enota avstrijskega Črnega križa ima v evidenci in oskrbi 19.397 grobov vojnih žrtev iz obdobja 1914 - 1918.

Veselilo me bo, če boste o uspešnem iskanju poročali v časopisu Drevesa. Rad bom poskusil pomagati tudi drugim v podobnih zadevah.

Lep pozdrav, Jože Jerko, jerko@chello.at

Prilagamo zgodbo o uspehu, ki jo je tik pred zaključkom redakcije posredovala Andreja Kvas.

Nenavaden predbožični obisk Dunaja

Andreja Kvas

Moj 94-letni oče Andrej Burgar je izrazil željo, da bi rad vsaj enkrat v življenju prižgal svečko na grobu svojega očeta, ki ga skoraj ni poznal, saj je umrl za posledicami ran v I. svetovni vojni, ko je bil star dobri dve leti. O njem je vedel samo to, da je bil Franc Burger, rojen 8.4.1872 v

Z dr. Jerkom prvič na dedovem grobu.

Imovici (imel je njegov rojstni list), ki je šel s svojo ženo s trebuhom za kruhom v Nemčijo, kjer je delal kot rudar v premogovniku. Imela sta pet otrok; moj oče je najmlajši in je edini še živeči. Takoj na začetku 1. svetovne vojne so Franca Burgerja vpoklicali v vojsko. Bil je topničar in se je boril na soški fronti, kjer je bil avgusta 1916 ranjen. S fronte so ga prepeljali v bolnico na Dunaj, kjer je zaradi hudih poškodb hrbtnice umrl in je pokopan na enem izmed vojaških pokopališč. Po njegovi smrti se je mama z otroki vrnila v Šentvid pri Lukovici, kjer so živeli v veliki revščini. Ker niso imeli sredstev in dokumentov oz. informacij, nihče od otrok ni iskal groba padlega očeta v tujini. Tako sva se tega lotili vnukinja Marija Ana Urbanija in Andreja Kvas.

Kje in kako začeti z iskanjem groba v 1. svetovni vojni padlega starega očeta s tako skopimi podatki?

Najprej seveda v Vojnem arhivu na Dunaju, toda nihče v širši družini ne obvlada nemškega jezika aktivno in tudi ni večč 'brskanja' po arhivih!

Porodila se nama je ideja, da povprašava na Slovensko rodoslovno društvo, kajti rodoslovci imajo gotovo povezave s kolegi po tujini, morda tudi na Dunaju. Predsednik Slovenskega rodoslovnega društva g. Peter Hawlina me je po zanimivem pogovoru razveselil z novico, da živi na Dunaju zelo dejaven Slovenec, ki je z veseljem pomagal že marsikateremu rodoslovcu. Dobila sem elektronski naslov dr. Jožeta Jerka, ki se je na moje pismo takoj odzval, da bo z veseljem poiskal podatke o smrti starega očeta Franca Burgerja in njegov grob. Poslala sem mu vse razpoložljive podatke.

Po njegovih raziskovalnih izkušnjah je bilo samoumevno, da je v Vojnem arhivu najprej pregledal fonetično kartoteko 'Totenkartei', kjer so kartoteke vseh vojakov, ki so padli oz. po poškodbah umrli v 1. svetovni vojni. To iskanje je zahtevalo precej časa, saj je natančno pregledal dosje z več kot tisoč kartotekami. Na koncu je ugotovil, da tam iskane kartoteke ni, čeprav je bilo kar nekaj kartotek vojakov z enakim priimkom in imenom, a nobeden od teh

ni bil s področja Slovenije. Našel pa je pri tem kartoteke s podatki, kje je bilo pokopanih največ vojakov, ki so umrli na Dunaju. Zelo velik del, ki ima oznako 'Gruppe 91 Krieger 1914 - 1918' (Skupina 91, Vojna 1914 - 1918), je na Osrednjem pokopališču (Zentralfriedhof), kjer je pokopanih 19.397 vojakov iz 1. svetovne vojne. Na začetku tega predela pokopališča je mesto Dunaj v čast padlim vojakom postavilo velik spomenik. Osrednje dunajsko pokopališče je po velikosti drugo največje v Evropi in eno največjih na svetu. Tam je več kot 330 tisoč grobov, v katerih je bilo doslej pokopanih okrog 3 milijone ljudi.

Po daljši 'telefonadi' po različnih uradih je dr. Jerko ugotovil, da je prav na tem pokopališču pokopan najin stari oče. Bil je nadvse vesel, da je našel podatke o iskanem Francu Burgerju. Ker je bilo ta dan vreme prav lepo, se je odločil, da se takoj pelje na Osrednje pokopališče in gre na grob slovenskega vojaka, ki ga najbrž doslej še ni nihče obiskal. Na upravi pokopališča je po posebnem dovoljenju pridobil fotokopijo kartoteke z vsemi podatki o umrlem. Iz dokumenta je razvidno, da je stari oče pokopan v predelu Skupina 91, v 14. vrsti, grob številka 94. Žal so številke na teh majhnih kamnih, ki označujejo posamezne vrste, že slabo vidne. Ti grobovi so označeni s ploščo v zemlji. V enem grobu so pokopani po štirje vojaki. Grob je našel šele po dolgem iskanju.

Po obisku pokopališča me je dr. Jerko takoj poklical in mi sporočil veselo novico. Moj oče je bil zelo ganjen. Mislim, da je bilo to najlepše darilo za njegov god. Prosil me je, če grem lahko namesto njega na najden grob njegovega očeta. Glede na ugodne vremenske razmere sem se odločila, da grem čimprej izpolnit očetovo željo. S sorodnico Mojco Urbanija sva se 16. decembra prvič odpravili na Dunaj. Dobili sva se z dr. Jerkom in smo se skupaj odpeljali na pokopališče. Staremu očetu sem prvič na grobu prižgala svečko in položila cvetje s trakom v barvah slovenske zastave.

Vesela sem bila, da sem lahko uresničila očetovo željo. Zahvalila sem se dr. Jerku. Brez njegove pomoči mi to ne bi uspelo tako hitro ali pa sploh ne, kajti zavedam se, da je bilo potrebno ogromno časa, volje in znanja, da je prišel do vseh podatkov.

Rußland — Italien — Serbien.	
Zu- und Taufname	Bürger, Franz
Charge	Leutnant
Truppenkörper (Unterabtl. etc.) Kommando, Anstalt	1. Inf. Reg. 7, Pos. B. 27
Geburtsdatum	1872
Heimatgem. (Bezirk, Komitat, Land)	Imovici, Steinbrunn
Einzel- Reihen- Maxim.-	Grab in der Gemeindefriedhof, Bezirk II, Land NO
der Grabstelle im Katasterplan	
des Katasterplanes	Gruppe 91, R. 14, Nr. 94
des Detailkatasterblattes	
gebühren Verwendung erliegen gestorben	am 3. 9. 16. im Hlg. Krd. h. Wien 18. an Maxe Bischoff
begeben	am 1. 9. 16. 2. Wahl

Po opravljeni dolžnosti sva doživeli še predpraznično vzdušje avstrijske prestolnice, kar je bil lep zaključek neobičajnega obiska Dunaja. Zadovoljna sem, da se je leto 2007 zaključilo z izpolnjeno očetovo željo.

Ampak dunajska zgodba s tem še ni povsem končana. Z dr. Jerkom sva se že pozanimala in vložila prošnjo, če je možno izkopati pokojnega starega očeta in ga pokopati k ženi v Šentvid. Zaenkrat je Franc Burger na pokopališču v Šentvidu napisan le na spomeniku padlim žrtvam med 1. svetovno vojno.

Pokopališča na spletu

Peter Hawlina

Pred dobrim letom smo opozorili na nadvse uporabno spletno objavo: evidenca pokopanih na Zagrebških pokopališčih. Na spletni strani <http://www.gradskagrobja.hr> so predstavljena zagrebška pokopališča in verjetno rodoslovcem najbolj zanimiva sestavina možnost iskanja določenega pokojnika.

Ob tem 'odkritju' smo se obrnili na vodstvo največjega ljubljanskega pokopališča Žale in jih vprašali, zakaj tudi oni ne objavijo podobnega pregleda in možnosti iskanja. Odgovorili so, da jim to preprečuje zakonodaja.

Pred nekaj tedni smo presenečeni ugotovili, da je zagrebški podobna objava dostopna tudi za Ljubljano. Na spletni strani <http://grobovi.zale.si> je namreč od januarja letos mogoče iskati ali in kje je pokopana določena oseba.

Možnost iskanja se je izkazala za zelo uporabno. Ker pa sem pri iskanju naletel na nekaj nerazložljivih negativnih oz. praznih odgovorov, sem poskusil dobiti razlago z naslednjim vprašanjem po e-pošti naslovljenim na info@zale.si:

Spoštovani

Čestitam vam za odlično pridobitev.

Takoj pa tudi vprašanje.

Ko iščem Jure Hawlina brez letnice rojstva in/ali smrti, ga dobim, z eno (letnico rojstva) ali drugo (letnico smrti) ali obema pa ne. Ali to pomeni, da za vse osebe še nimate vnesenih datumov rojstva in/ali smrti?

Za Herbert Hawlina npr. dobim z iskanjem Hawlina 1988

Za Ano Hawlina pa z iskanjem Hawlina 1986 ne dobim.

Vprašanje: Moj praded Anton Hawlina je umrl leta 1906 in bil verjetno pokopan na Navju. Spominjam pa se, da sem kot otrok videl njegov grob blizu Plečnikovega. So pokojnike z ukinitvijo Navij prekopavali? Domnevam, da je bila skupaj z Antonom pokopana tudi njegova druga žena Antonija, ki je umrla leta 1936. Tega ne vem zagotovo. Starši so parcelo kasneje vrnili in jo je dobil drug najemnik.

Iskal sem vpis Antona in Ane Zakrajšek, ki sta umrla 1915 in 1913. Na letnico rojstva/smrti ne dobim nič. Brez letnice dobim 6 Antonov in dve Ani. Domnevam, da je parcela njunega groba že davno oddana drugemu najemniku in bi bilo odveč, da grem iskat zapise na nagrobnikih teh Antonov in An, ki jih najdem v spisku.

Bilo pa bi iskalcu olajšano, če bi bile za posameznega Antona (Ane itd.) dosegljivi še drugi atributi, npr. letnica pokopa. Mi lahko v tej zadevi kaj pomagata? Za Antona in Ano imam polne datume rojstva in smrti. Oba sta umrla v ljubljanski ubožnici.

Pa še ena poizvedba bi nam bila koristna in jo boste verjetno nekoč dodali: če najdem neko osebo, dobim lokacijo groba. Zdaj bi me zanimalo, kdo je poleg najdene osebe še pokopan v istem grobu.

*Lep pozdrav
Peter Hawlina*

Odgovora na ta dopis zaenkrat še nisem dobil. Domnevam, da je projekt še v razvoju in se bo sčasoma prečistil in dopolnil z razširjenimi možnostmi.

Tajna jedne kutije

Gordana Igrec (Vjesnik, 27.11.07 u rubrici Život)

Premečuci ostavštino pokojne tete, Mladen Paver je pronašao tragove vlastitih korijena i odlučio otkriti svoje pretke

Kada je 1989. umirovljen »Vjesnikov« novinar Mladen Paver slomio nogu, nije ni slutio u kakvu će ga pustolovinu odvesti prisilno mirovanje. U ruke mu je došla kutija sa stvarima pokojne tete u kojoj je, prevrćući stvarčicu po stvarčicu, našao i dokument stariji od stotinu godina. Na njemu je pisalo da je stanovita Katica Potočki rođena Gustović darovala kćeri dio zemljišta na zagrebačkom Kunjšćaku. »Obuzeo me čudan osjećaj: tko je bila ta Zagorka, ali i prva Zagrepčanka u mojoj obitelji? Želio sam si pojasniti prabakin lik i shvatiti njezinu sudbinu i snagu kojom je svladavala zapreke u životu«, započeo je priču Paver. Prateći siromašnu zagorsku kmeticu, a potom i baku uglednih zagrebačkih obrtnika i akademskih građana Paver je pratio i put koji je Hrvatska prevalila u jednom stoljeću. Umirovljeni novinar Paver je 15. lipnja 2005. zajedno s akademikom dr. Petrom Strčićem i grupom oduševljenih entuzijasta koji su već radili na vlastitim rodoslovljima osnovao Hrvatsko rodoslovno društvo »Pavao Ritter Vitezović«. Međutim, taj čudesan vremeplov nosio je Pavera dalje kroz povijest vlastite obitelji i povijest Hrvatskog zagorja. Tako je doznao da se kmetica Katica Gustović iz sela Temovec – općina Sveti Križ Začretje, otisnula u Zagreb radi nemilosrdnih uvjeta života kod nekadašnjih gospodara Gustovića grofova Sermage. U

Zagrebu se zaposlila u mađarskoj tvornici duhana, ubrzo se udala za Zagorca Potočkog i rodila troje djece. »Da Zagreb nije 1880. pogodio potres, moja prabaka Katica bi i dalje teško preživljavala na adresi današnje Austrijske Republike na malenoj mansardi. No nakon potresa valjalo je grad obnoviti i tu je moj pradjed Potočki našao prigodu za bolju zaradu. Tako je i prabaka Katica stekla kuću na Kuniščaku«, kazuje nam Paver. Potraga ga je dalje dovela i do Gala Gustovića, vrijedna vinogradara iz okolice Krapinskih Toplica, kmeta velikaša Sekelja, te suvremenika, a možda i nešto više od toga, Gupčeve bune iz 1573. Mladen Paver je naime prezime svoje prabake Gustović našao zapisano zajedno na listinama na kojima je zapisano i prezime vođe seljačke bune Matije Gupca. Na krilima vjetrova rata i u bijegu pred turskim osvajačima u Hrvatsko zagorje se doseljavalo stanovništvo iz Crne Gore, Hercegovine, Dalmacije, Slavonije i Bosne. »Kad bi danas netko zainteresiran za svoje rodoslovno stablo došao u Hrvatsko rodoslovno društvo i upitao kako izraditi genealoško stablo mi bismo ga uputili u Hrvatski državni arhiv«, kaže Paver i pojašnjava proceduru: upisujete se na porti i plaćate 100 kuna ako namjeravate cijelu godinu istraživati rodoslovno stablo. Poslije možete biti upućeni matične knjige krštenih i vjenčanih, a nekad i na »Stališ duša« (Status animarum). »Ako ste živo zainteresirani za povijest svoje obitelji najbolje je polaziti tečaj genealogije na Sveučilištu za treću životnu dob na Pučkom otvorenom učilištu. Tečaj izrade rodoslovnog stabla dosad su prošle tri generacije«, ističe Paver. Traganje za vlastitim korijenima ne završava na spisima iz Hrvatskog državnog arhiva ili »Stališima duša« nego, vjerovali ili ne, u Mormonskoj crkvi u Salt Lake Cityju u SAD-u. Tamo je naime sjedište Mormonske crkve u čijoj je golemoj utrobi kamenog masiva pohranjeno 70 posto svih hrvatskih matičnih knjiga snimljenih na mikrofilmove. Mormonska crkva je najveći trezor na svijetu vezan za rodoslovlje. »Njihov osnutak pada u 1844., a povod da upravo Mormoni započnu s rodoslovljem leži u njihovu crkvenom učenju koje naučava da se vjernici mogu osigurati za ulazak u raj ako u Mormonsku crkvu upisuju svoje pretke«, objašnjava Paver. I dok je u SAD-u danas rodoslovlje velik posao u kojem se okreće veliki novac u nas Hrvatsko rodoslovno društvo »Pavao Ritter Viteović« ima nešto manje od stotinu članova i živi i radi od članarina. Na tribinama koje održava jedan utorak u mjesecu u 18 sati u Opatičkoj 16 pretežno se drže predavanja o rodoslovlju plemića u Hrvatskoj. Danas je predsjednik Društva dr. Stjepan Čosić, a na mjesto done-davnog potpredsjednika Mladena Pavera došao je asistent na Odsjeku za povijest Filozofskog fakulteta Marko Rimac. Stidljivi pomaci u širenju poslova na izradi rodoslovnog stabla dadu se naslutiti u pojavi privatnih genealoga koji sat izrade rodoslovnog stabla naplaćuju prema dogovoru, a obično se cijena kreće od 15 do 25 eura, te osnutkom privatne tvrtke »Moja baština« sa sjedištem u Blatu. Dok je u Europi i SAD-u običaj da po rođenju dijete na dar dobiva rodoslovno stablo, a kad je riječ o hobijima u SAD-u

bavljenje prošlošću vlastite obitelji dolazi odmah na drugo mjesto, u nas još vlada nedostatak zanimanja za korijene. Osobna i obiteljska povijest vrijedna i strpljiva Pavera može potaknuti druge da kopajući ispod mulja naiđu na bisere iz prošlosti vlastitih obitelji, a teškoće predaka i zapreke koje su savladavali pomoći da uobličie svoja nadanja i potisnu strahove i tuge.

Mladen Paver: Komentar na gornji članek

- 1 „M.P. je našao prezime svoje bake (Gustović) uz prezime Matije Gupca...“ Netočno. Najstariji trag Gustovića potječe iz 1598. g., (Popisi kraljevskog poreza) a prezimena Gubec iz 1567. godine (Selišni regist Donje Stubice). Tu se spominju imena Marko i Ambroz Gubec. Ovom Ambrozu, povijesnom vodi velike seljačke bune 1573., narodna predaja nadjenula je ime Matija
- 2 Traganje NE završava u centru Mormonske crkve u Salt Lake Cityju, jer je tamo deponirano samo oko 70 posto genealoške građe (matičnih knjiga) kojima raspolaže mreža državnih arhiva u Hrvatskoj. Osim toga, zbog zabrane koju je stavila Katolička crkva u Hrvatskoj na korištenje te građe u Mormonskoj crkvi (nakon potpisivanja sporazuma između Vlade RH i Katoličke crkve u Hrvatskoj) došlo je u pitanje i otvaranje Centra za istraživanje obiteljske povijesti u Zagrebu, koje je planirala Crkva svetaca posljednjeg dana (Mormoni) u Hrvatskoj.
- 3 „...pretežno predavanja o rodoslovlju plemića u Hrvatskoj“ Apsolutno netočno. Samo je jednim predavanjem o podrijetlu Frankopana, knezova Krčkih, započela rad Tribina HRD „Utorkom u Opatičkoj 16“.
- 4 Tvrtka „Moja baština“ je, na žalost, nedavno likvidirana

Genealogija i genetika – iskustva slovenskih rodoslovaca

Mladen Paver

U utorak 20. studenog 2007 na Tribini HRD u Opatičkoj 16 gostovao je g. Peter Hawlina, predsjednik Slovenskog rodoslovnog društva (SRD), ujedno jedan od utemeljitelja Hrvatskog rodoslovnog društva „Pavao Ritter Vitezović“, s temom „Genealogija i genetika – iskustva slovenskih rodoslovaca.“

Gosta su predstavili potpredsjednik HRD prof. Marko Rimac i Mladen Paver.

Slovensko rodoslovno društvo djeluje već petnaest godina, a za to vrijeme se u njega učlanilo skoro 400 članova. Oko stotinjak je onih koji redovito sudjeluju a na društvenim susretima i na predavanjima što se održavaju svakog mjeseca. Društvo ne nastoji povećavati broj članstva, jer bi se time - smatraju - samo povećalo administriranje. Svaki je član dobrodošao, a osobito onaj koji zna svojim djelovanjem doprinosti rezultatima Društva. Godišnja članarina od 25 pokriva troškove tehničkog uređivanja, tiskanja i distribu-

cije časopisa „Drevesa“ (Stabla). Sav ostali rad, uključujući uređivanje časopisa, obavljaju funkcioneri Društva volonteri. Prilozi se ne honoriraju, a autori se moraju sami pobrinuti i za lekturu. Osim članova Društva, časopis „Drevesa“ ima još oko 50 naručitelja i još toliko onih koji ga primaju besplatno - radi promocije, ili kao naknadu za neplaćenu suradnju.

Od početka svog rada SRD je organiziralo oko 150 stručnih predavanja, među njima i više onih vezanih za genetiku. Toj disciplini bilo je posvećeno i nekoliko priloga u „Drevesima“. Što rodoslovac može očekivati od genetike? Za početak - kaže Hawlina - dokaz o točnosti svojih rodoslova. U njima pogreške mogu nastati na više točaka: od zapisa u matičnim knjigama, kod dobivanja informacija iz drugih izvora pa sve do prepisivanja podataka. Odstupanja mogu nastati i zbog neistovjetnosti bioloških i bračnih roditelja (na pr. kad je kao otac upisan suprug majke, koji nije ujedno i biološki otac).

Kako se pomoću genetike dokazuje točnost rodoslova?

Poznato je da se genski zapis oca praktički nepromijenjen prenosi u dugom lancu muških potomaka a ženski još više nepromijenjen po lancu ženskih potomaka. Najjednostavnija i najpouzdanija bila bi usporedba genske slike dvaju ili više osoba ili više krajeva lanca samo muških ili samo ženskih potomaka zajedničkog pretka. Tako na primjer P. Hawlina (obiteljska loza je podrijetlom iz Češke) ima u Sloveniji od muških potomaka samo braću, sinove, nećake i pranećake. No i u Njemačkoj žive potomci zajedničkog pretka.

Kad bi usporedba genoma slovenskih i njemačkih Hawlina pokazala nejednakosti, to bi ukazivalo na činjenicu da je u rodoslovu pogreška (nagovor da i rođaci iz Njemačke naruče analizu DNK nije za sada urodio plodom). Isto tako, može se desiti da nađemo identičan genom kod čovjeka za kojeg nismo znali da nam je rođak, što bi opet mogli pokušati dokumentirati istraživanjem rodoslova obaju uspoređenih osoba.

Sve izneseno ne znači da se pomoću genetike ne mogu dokazivati ili isključivati i složeniji uzorci. Za takvu usporedbu moramo imati najprije genom barem za dvije usporedene osobe. To je danas još povezano s troškom, koji nije svatko spreman platiti. U laboratoriju američke tvrtke Relative Genetics (<http://www.relativegenetics.com/relativegenetics/index.jsp>) izrađuju analizu po Y-kromosomu za 150 US\$. Tvrtka Genographic (<http://www3.nationalgeographic.com/genographic/>) je možda nešto jeftinija, a slovenski laboratoriji su skuplji. Svoj genom svatko može usporediti s izabranom osobom, a na internetu se u mnoštvu objavljenih može zaključiti tko mu je od njih genski najbliži. Iznos od 150 dolara svakako nije zanemariv izdatak, no većina srednje situiranih pojedinaca mogla bi si to priuštiti. Ipak je broj takvih u Sloveniji još uvijek vrlo malen. Uz dvojicu kolega, P. Hawlina je možda jedini koji je - zbog kontrole prvog nalaza o strukturi svoje DNK - naručio analizu i u drugom labosu.

Naši slovenski susjedi imaju još jedno iskustvo s genetikom. Tvrtka Relative Genetics ([\[tics.com\]\(http://www.relativegenetics.com\)\), koju je financijski podupro Sorensenov institut \(<http://sorensengenomics.com>\), u svoja je istraživanja 2003. g. uključila i Sloveniju. Njihov praktikant je pod patronatom Zavoda za zaštitu zdravlja RS \(<http://www.zzv-lj.si>\) cijelu godinu skupljao dobrovoljce spremne surađivati s uzorcima genetskog materijala \(slina ili bris iz usta. Uz takvu pomoć tada je skupljeno oko 600 uzoraka. Od tog istraživanja slovenski suradnici su očekivali podatke o nekom prevladavajućem genskom tipu ili možda i nešto više.](http://www.relativegene-</p>
</div>
<div data-bbox=)

Treća, svakako najopsežnija primjena genetike nije neposredno vezana za rodoslovlje. Radi se o sudsko-medicinskim istraživanjima koja forenzičari obavljaju pretežno za potrebe kriminalistike. Slovenija ima potrebnu opremu, koja ipak ne pokriva sve potrebe znanosti, policije i sudske medicine. Najviše istraživanja poznatih javnosti obavljeno je zbog usporedbe uzoraka, prikupljenih od posmrtnih ostataka žrtava drugog svjetskog rata i poraća.

Nakon izlaganja P. Hawline slušatelji su mu postavljali pitanja i iznosili svoja iskustva i probleme na koje nailaze.

Koliko prednikov ima svak človek

Iz časopisa 26. 1. 1928, stran 3

Nemški zdravnik je izračunao, da bi imel vsak človek 18 bilijonov prednikov, če bi se ne sklepali zakoni med sorodniki.

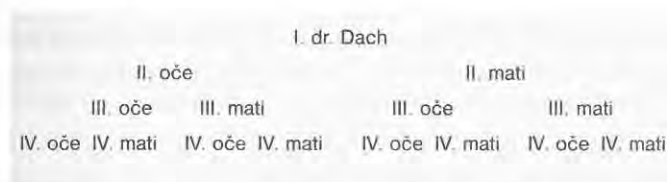
Nauk o dednosti je pokazal, da usoda človeka ni odvisna samo od njegovega življenja, marveč v veliki meri tudi od telesnih in duševnih lastnosti njegovih prednikov. Zdravje, telesna konstrukcija, inteligenca in značaj niso samo delo vzgoje in volje, marveč tudi posledica lastnosti, ki so jih imela pokolenja pred nami. Te lastnosti lahko izpopolnimo in zboljšamo, vendar pa v enem pokolenju ne moremo doseči zmožnosti, ki so jih pogrešali nešteti naši predniki. V interesu vsakega človeka bi bilo, da bi dobro poznal rodovnik svoje rodbine in tudi duševne lastnosti svojih prednikov. S tem bi si često prihranil nepotrebni trud in mnogo ljudi bi so obvarovalo življenjskih nezd, če bi sami ali pa njihovi roditelji dobro premislili, da-li so po svojih sposobnostih in značaju sposobni za ta ali oni poklic. V pretežni večini primerov se zaman prizadeva postati dober trgovec tisti, čigar predniki so se pečati s poljedelstvom.

Sijajen primer podedovanih sposobnosti nam nudi trgovska nadarjenost Židov. Znano je tudi, da mnogi ljudje trpe zaradi grehov svojih prednikov in da se imajo mnogi zločinci zahvaliti za svojo bridko usodo svojim pradedom. V dednosti so pa tudi skoki, ki povzročijo, da se v nekaterih pokolenjih pojavijo lastnosti, katerih prejšnje pokolenje ni imelo, ki so jih pa imela starejša pokolenja. Često se v rodbinah pripeti, da roditelji tarnajo in se čudijo, kako je mogoče, da kaže

deca slaba nagnjenja. V kriminalistiki naletimo često na primere, da izvrše težke zločine ljudje, čijih roditelji so vseskozi poštene. Če se pa ozremo v preteklost, vidimo, da imajo skoraj vsi zločinci zločinske pradede. Znano je, da se telesne lastnosti včasih podedujejo skokoma in da je dete bolj podobno svojim pradedom kakor roditeljem.

Nemški zdravnik dr. Dach je izračunal, da ima vsak človek 18 bilijonov prednikov. Naši rodovnik segajo po njegovih računih samo do Kristusovega rojstva. To računanje je pa v bistvu matematična igra slična oni, ki jo pripovedujejo o izumitelju šaha. V nagrado za svoj izum je hotel izumitelj šaha na en kvadrat šahovnice eno zrno žita, na drugi dve, na tretji štiri itd. Na ta način bi dobil za nagrado ogromno količino žita, da si se na prvi pogled zdi, da se za tako nagrado ni vredno potegovati. Dr. Dach šteje naše prednike v geometrični progresiji. Poglejmo, kakšna je slika njegovega rodovnika, pri katerem je označeno vsako pokolenje z rimskimi številkami.

V prvem pokolenju en človek, v drugem dva njegova prednika, v tretjem so že štirje predniki, v četrtem osem, v petem šestnajst, v šestem 32, v sedmem 64, v osmem 128, v devetem 256, v desetem 512. Tako je dr. Dach izračunal, da ima vsak človek 18 milijonov prednikov in sicer samo če odštejemo rodovnik do Kristusovega rojstva.

Dr. Dach je dalje izračunal, da bi moral imeti cesar Viljem II. v dvanajstih pokolenjih 4096 prednikov. V resnici jih je pa imel samo 275. Tu se pokaže, da izgubljam prednike s tem, da se mnogi poroče v rodbini sami. To se je zlasti prakticalo v plemiških in vladarskih rodbinah. Pa tudi med navadnimi smrtniki so bili in so zakoni med daljnimi sorodniki na dnevnem redu. S tem se seveda idealno število prednikov zmanjša.

Navaden primer nam pokaže, kako izgubimo prednike. Recimo, da roditelji dr. Dacha niso bili tuji ljudje, marveč bratranec in sestrična. Njihovi roditelji so bili na pr. Krausova in Dach pri možu, Steinerjeva in Dach pri ženi. Sklenjen je bil torej zakon med obema bratoma Dach. To pomeni, da sta imela ta dva brata skupne roditelje. Krausova in Steinerjeva sta imela roditelje, ki dotlej niso bili z rodbino Dach v nobeni rodbinski zvezi. Namesto idealnih osmih pradedov v četrti generaciji bi jih imel dr. Dach samo šest. V nadaljnjem procesu se seveda ta izguba zelo poveča. Da je število 18 bilijonov samo aritmetična igrača, sledi tudi iz dejstva, da živi na zemlji okrog 1.8 milijard ljudi. Tudi če računamo, da je bilo število človeštva v vseh 64 pokolenjih, ki nas ločijo od Kristusovega rojstva, enako, je moglo na zemlji živeti največ 115 milijard 200 milijonov ljudi. To je najboljši dokaz, da so bili zakoni med sorodniki v vseh časih zelo razširjeni.

Stric Pepi

Matjaž Pikalo

Bile so jesenske počitnice, nič se mi ni dalo, niti dirkati z gorcem. Ležal sem na kavču in gruntal, da bi šel na kak hud koncert, če že, Svit in Vid, moja mlajša brata, pa sta mi težila, da bi se z njima igral »noč čarovnic«, lepo prosim.

Rekel sem jima, da je prava Noč čarovnic že adijo in naj mi dasta mir, jeduha.

Sveče v bučah, ki sta jih postavila okoli hiše – na police oken, vrtno mizo, škarpo in med rogovile dreves, so že davno ugasnile. Še zmeraj sta bila oblečena v maske in kostume in se strašila med sabo, šemi. Sosedov pes, podoben volku je še zmeraj lajal v polno luno, za znoret. Na sredi vrta je stala kulisa, ki sem jo naredil tamalima dvema prejšnji dan, na kateri je bila naslikana čaravnica z metlo. Namesto obraza je imela luknjo, kamor si lahko vtaknil glavo in se slikal, podobno kot se turisti slikajo z morskim psom. Okoli hiše so še zmeraj ležale maske in metle, ki sta jih kao pozabila pospraviti, ko sta se prejšnji večer nehala strašiti, štala.

Matka je že celo dopoldne prosila fotra, naj nas odpelje na izlet, ker jo od nas že boli glava.

»Ja, ja ...« ji je obljubljal stari in še naprej visel na računalniku.

Jasno, da sta se skregala.

Matka je očitala fotru, da več časa preživi za računalnikom kot z nami, fotr pa se ji je zgovarjal, da gara še za praznik, samo da bi nas preživel. Po poklicu je novinar, piše pa se Žura, če boste slučajno kaj brali od njega. Po moje bi bilo bolj prav reči časnikar kot novinar, če že. Tudi jaz se pišem kot on, ime mi je pa Bit, Bit Žura. Matko so zaradi mojega imena klicali »odbita« mama, kaj češ.

Že stotič mi je zatežila, naj napišem seminarsko, ko je priteknel Vid. Svit ga je hotel ravno prestreliti z laserskimi žarki, pa mu je ušel. Že od daleč je vpil, da imamo obisk.

Na dvorišče je pripeljal star mercedes mlečno rumene barve z avstrijsko registracijo. Iz njega je zlezal star gospod, cel model. Imel je srebrne lase, pa še plešo. Radovedno nas je gledal skozi očala, ki so imela kao moderne okvirje, mi pa njega. Bil je oblečen v siv suknjič z zeleno obrobljenim ovratnikom. Gumbi na suknjiču so bili iz gamsovih rogov, k obleki pa je nosil oranžno kravato, lovec. Vsakemu od nas je ponudil roko, na kateri je bila zlata ura in starostne pege ter nas pozdravil po nemško.

Hotel nas je pozdraviti tudi po slovensko, a je namesto »Dober dan!«, rekel »topel dan«.

Fotr, ki se je končno odlepil od kompjuterja, nam ga je predstavil: »Otroci, to je stric Pepi z Dunaja.«

»Ja, ja,« je prikimal model bolj nizke postave in okroglih nog ter krepko stiskal roko fotru. »Ich bin dein Onkel Peppi!«

To je pomenilo, da je fotrov stric in da mu je ime Pepi. To kapiram, ker se, odkar sem v gimnaziji, poleg angleščine učim tudi nemško, čeprav mi ne sede.

Stric Pepi je razlagal, da je bil njegov, Pepijev fotr, brat od babice od mojega fotra, kao moje prababice, štekate? V dokaz nam je pokazal črnobelo fotko, na kateri je bil model v kravati, na zadnji strani pa je s svinčnikom pisalo: moj brat, kar je napisala fotrova babica, kao.

Matka se je čudila fotografiji in z nasmeškom zasikala fotru, zakaj ji ni povedal za nepričakovani obisk.

Fotr je rekel, da je na to pa čisto pozabil, kao. Začel je basat, da je stric Pepi prišel zato, da bi, preden umre, še enkrat videl hišo, v kateri se je rodil. Ostal bo kakšen dan, stanoval pa bo v hotelu, kjer si je že rezerviral sobo.

Stric Pepi je medtem občudoval naravo in hotel po slovensko reči, da imamo lepe hribe, kar pa se je slišalo, kot da imamo lepe ribe. Povedal je, da je kot otrok govoril samo slovensko, zdaj pa zna samo še par besed: dober dan, polenta, hvala, na zdravje ... Govoril je zelo na glas, kot da bi bili vsi gluhi, v resnici pa je bil naglušen on, saj je imel v ušesu aparat.

Potem se je spomnil, da ima nekaj za nas. Odzibal se je do avta in odprl prtljažnik, v katerem je bila velika potovalna torba. Ker sem kakor najmočnejši v naši familiji, sem mu jo pomagal nesti v bajto. Potovalka je bila težka ko prasica. Ko jo je odprl, smo v njej zagledali goro čokoladnih bonbonov in čokolad! Pomislil sem, da mora imeti model tovarno čokolade, ni druge, on pa se je samo skrivnostno nasmehnul.

Vid se mu je zahvalil z: »Danke!«, čeprav šele komaj govori, a že zna tudi nekaj malega po nemško, ki se jo uči medtem, ko po satelitski gleda nemške risanke.

Matka je prinesla buteljko vina in ga natočila v kristalne kozarce, kar naredi samo ob posebnih priložnostih.

Stric Pepi je nazdravil po slovensko, a je namesto »na zdravje«, rekel: »Na zdravljenje!«

Zaželel si je, da bi zelo rad našel grob svoje babice, pri kateri je živel do sedmega leta.

Zaštekal sem, da je babico klical »oma«, pa tudi, da bi rad na njen grob nesel rože, kar se je slišalo, kot da bi ji rad nesel »mrože«.

»Lahko bi mu pomagali najti njen grob!« se je kar naenkrat spomnila matka.

Fotr je kisló vprašal: »Misliš?«, a matkinega predloga ni mogel odkloniti.

Dobila je tudi fenomenalno idejo, ki sploh ni bila fenomenalna, da bi lahko za seminarsko naredil družinsko drevo po fotrovi strani.

»Zdaj, ko je na obisku stric Pepi, imaš za to enkratno priložnost.«

Moja mama je res odbita mama.

Tudi jaz nisem mogel odbiti maminega predloga, kaj češ. Jamnik, moj profesor zgodle, bo take seminarske sigurno zelo vesel.

»Zgodovina je živa panoga, čeprav govori o mrtvih zgozbah.« nam je rad ponovil, zgodlar.

Preden smo šli v akcijo, sta tamaladva napeljala strica Pepija, da se za spomin slika s čarovnico. Ker mu tega nista

znala povedati, sta mu pokazala. Vid se je postavil za kuliso in vtaknil glavo skozi luknjo, Svit pa ga je fotografiral z mobijem. Stric Pepi je bil očitno za štose in se ni dal prositi - postavil se je za kuliso ter porinil glavo skozi odprtino, kar je bilo tamalima dvema zelo smešno, saj je stric Pepi zgedal kot čarovnica z očali, kao. Svit ga je fotografiral in mu potem hitro pokazal sliko. Stric Pepi se je nasmehnul in tamalima dvema dal bankovec za dvajset evrov, od česar se mi je povescila čeljust.

Pri avtu sem vprašal fotra, a lahko vozim jaz.

Fotr mi je rekel, da ja, ampak šele drugo leto, ko bom star sedemnajst in bom šel delat izpit.

Fotru je bilo to kao smešno, čeprav ni bilo.

Zbasal sem se v avto in s prvega zica nagnal tamala dva. Stric Pepi je v svoji škatli vozil pred nami, mi pa za njim.

Fotr nam je med vožnjo razlagal, kako je bilo, ko je bil mulc on in te priče. Takrat Noči čarovnic sploh še niso poznali, štekaš. Za Halloween je zvedel šele v kinu, kjer je z bejbo, v katero je bil kao takrat, gledal istoimenski film. Do takrat je poznal le Dan mrtvih, ki je bil za prvega novembra, danes pa so to Vsi sveti, ali kaj. Kar nekaj. Od vsega sem si itak najbolj zapomnil, da je bil fotr kao zaljubljen.

Upočasnili je vožnjo, dal smernik in z glavne zavil na stransko cesto, tako kot stric Pepi pred njim. Stari je parkiral pred hišico, kjer je bila čevljarska delavnica. In to z lahkoto, ne pa kot naš fotr, ki je imel s parkiranjem zmeraj neke ibunge.

Stric Pepi je krožil okoli hiše in nam sporočil, da se je rodil točno v njej.

Potrkali smo na vrata in stopili v kuhinjo, ki je imela tako nizek strop, da sem se vanj skoraj zabil z glavo, saj sem v naši familiji tudi največji, kaj morem. V delavnici je bila prižgana luč, kljub temu, da je bil dan, čudno. Dišala je po usnju, kot na kakem hevi metal koncertu. Na stolčku je sedel čevljarček in s kladivom nabijal po čevlju.

Fotr je povedal, zakaj smo se namalali tukaj.

Čevljarček je hitro razložil, da je delavnico najel šele pred kratkim in da si bajto lahko mirno ogledamo, seveda.

Stric Pepi nam je povedal, da je prav to hiša, v kateri sta skoraj pred stotimi leti živela s staro mamo. Njegova prava mama ga je namreč zapustila, ko je bil star komaj deset mesecev, revež. Spominjal se je, da je imela hiša čisto majhna okna, po tleh pa, da je bila še zemlja, a si moreš misliti? Na podstrehi so živele miši in podgane, zanimivo, zvečer jih je lahko slišal, kako so ga šibale sem in tja po lesenem podu. Kljub temu, da je bila hiša brez elektrike in vode, mu je ostala v lepem spominu, neverjetno. Svetili so si z rudarskimi svetilkami, mislim, da se jim reče karbidovke, nekaj takega. Po vodo so hodili do bližnjega vodnjaka, mislim. Po vojni je razmišljal, da bi hišo odkupil, vendar je bil prekratek, štekaš. Z omo je živel do sedmega leta, ko sta se z očetom preselila čez mejo v Avstrijo, kaj moreš.

Bilo smo že na vratih, ko je Svit potegnulo in je z mobilcem slikal bajto in Pepija, za kar je od njega dobil petaka,

srečkovič. Upam, da mu bo kakšno od fotografij tudi poslal, mislim, da mu ne bi prodajal megle, ta mal.

Po obisku njegove rojstne bajte, je hotel stric Pepi na pokopališče, na omin grob.

Malo sem ga provociral, a lahko peljem njegovega mercedesa, pa mi je to preprečil fotr, da ga bo kao pustil pred hotelom in da gremo na britof samo z enim, našim avtom.

Pred britofom nas je ustavil varnostnik in nas ni hotel spustiti naprej, kao, da je vse polno.

Fotr mu je začel basat, da piše reportažo, pa še, da stric Pepi težko hodi. To je šlo in smo se lahko odfurali direkt naprej na britof. Tam pa vse polno starih bab v pelc mantlih, grozno.

Preden smo se usuli v lov za izgubljenim grobom, sem vprašal strica Pepija, kako se je pisala njegova oma.

Zvedel sem, da Konečnik, tako kot on, kar pa se napiše kot Konechnig, kar je kao po avstrijsko.

V lov sta se usula tudi moja tamala dva pohlepna brata, ker je stric Pepi razpisal nagrado petsto evrov za tistega, ki grob odkrije, ufa!

Mrzlično sem prebiral napise na ploščah in križih, med katerimi pa ni in ni hotelo biti ominega. Pri tem mi je lahko pomagal samo Svit, Vid pa ne, ker še ni znal brati, klinc. Je bilo pa iskanje med grobovi zelo interesantno, saj sem na nekem grobu videl nogometno žogo, narejeno iz marmorja. Očitno je bil pokojni fuzbaler, kao. Na nekem drugem grobu pa sem zagledal velik marmorni zob s korenino vred, ne moreš verjet. Očitno je bil tipo zobar, kao.

Spet na nekem drugem grobu sem prebral napis, s katerim se je mučil Svit: »To, kar ste pili vi ...«

»TO KAR STE VI, SMO BILI NEKOČ MI, TO KAR SMO MI, BOSTE NEKOČ VI,« sem ga popravil, idiota.

Nisem štekal, ta star, a se mi je vseeno naredil knedl v grlu.

Čisto sem pozabil vprašat, kako je bilo Pepijevi omi pravzaprav ime.

Stric Pepi mi je povedal, da Marjeta, zanimivo.

Opremljen še z enim podatkom sem se spet usul med grobove, vendar sem kmalu scagal, jebeš. Britof je bil velikanski, iskanje pa mi je oteževala tudi množica ljudi, med katerimi sem se prerival, da bi lahko poškilil na nagrobnike, brez veze.

Strica Pepija so začele boleti noge in ni bil več za nikamor.

Fotr je hotel v gostilno, novinar, kaj češ.

Pri vhodu na britof smo nabasali na nekakšen seznam z imeni in priimki pokopanih. Skeniral sem imena mrličev kot kompjuter, a imena Marjete Konechnig nisem našel, jebeš.

Prišel je grobar, ki nas je že nekaj časa opazoval, detektive.

»Veliko vas išče grobove, na koncu pa grob najde vas,« je bil pameten totengrobar.

Svetoval nam je, da poskusimo srečo še na vaškem pokopališču, pri čemer je z roko pokazal na vaško cerkev v daljavi.

»Ampak, a tam še pokopavajo,« sem bil tečen, jebeš.

»Saj zato pa gremo tja!« je vztrajal fotr, ker je vedel, da je zraven britofa gostilna.

Spet smo se zbasali v avto, kaj češ.

Stric Pepi nam je pripovedoval, da je bila njegova oma zelo pobožna ženska. Pepija je kar naprej pošiljala v cerkev. Če ni mogla v cerkev sama, je prosila, da je na to, ali je bil pri maši Pepi, pazila soseda.

»Kako to, da te danes ni bilo pri maši?« ga je strogo zasliševala, ko se je vrnil domov.

»Kako pa to veš?« jo je spraševal Pepi. »Saj te ni bilo tam.«

»Soseda mi je povedala, da te ni videla,« je bila huda oma.

»Seveda me ni videla, če sem pa bil na koru,« se je hitro znašel Pepi in se namuznil.

Spominjal se je, da sta z omo kar naprej molila. Molila sta zjutraj, ko sta vstala, pred jedjo in zvečer, ko sta zaspala. Molit je znal po slovensko, zdaj pa je vse pozabil, jebeš.

Na starem britofu smo nabasali na župnika, ki se je vračal iz cerkve, kjer je imel mašo. Kresnilo mi je, da nam je Jamnik pri zgodli predaval, da so kao vsi rojstni in smrtni podatki zapisani v cerkvenih buklah.

Vprašal sem ta starega, če je to res.

»To sem pa tak vesel, da te to interesira!« je kar poskočil far, komaj kaj starejši od mene. »Čeprav – danes je tega tak veliko, ljudje rijejo za podatki kot krti in me nadlegujejo, jaz pa imam tak veliko dela.«

Vprašal je, kako je bilo Pepijevi omi ime in a vemo, kdaj približno se je rodila..

Stric Pepi je rekel, da približno pred sto tridesetimi leti, ufa.

Župnik je pokimal, aha, in iz omare potegnil neko debelo buklo.

»Da vidimo! Če kje, so podatki zapisani v krstni knjigi. Včasih so otroke krstili še isti dan, ko so se rodili, ker so lahko zaradi raznih bolezni naslednji dan že umrli.«

Medtem, ko je župnik listal po bukli, je stric Pepi pripovedoval, da je imel kot otrok rahitis, zaradi česar dolgo ni mogel hoditi in se je plazil po tleh. Težave pri hoji je imel še zdaj. Če ne bi bilo ome, bi umrl, ona pa mu je kar naprej kuhala polento, kar ga je spravilo k sebi. Navadno sta imela le polento z vodo. Kadar pa je dobil polento z mlekom, kar je bilo sicer bolj redko, se je od užitka kar trepljal po trebuhu, ne moreš verjet.

»O, madona!« je nenadoma vzkliknil župnik in dvignil pogled iznad buklo. »To je pa resnično zanimivo!«

Povedal nam je, da v krstnem listu piše, da se je Pepijeva oma rodila v gozdu in da je bila njena mama vagabundinja, kao potepuhinja, štekaš. To so bili ljudje, ki so se nekoč klatili od kmetije do kmetije in iskali delo. Pomagali so pri

kmečkih opravih, v zameno pa dobili hrano in prenočišče, kompenzacija, kao. Takšne ženske so rodile, kjer je pač prišlo, zato je bila Pepijeva oma rojena kar v gozdu, ufa!

Vprašal sem se, kaj je naredila s popkovino, mislim, kdo jo je prerezal, a so me ignorirali, kao. Meni jo je na primer fotr in potem izjavil, da je bilo to tako, kot da bi prerezal vrstico od etikete na srajci.

»Tak, to je to,« je rekel župnik in zaprl buklo, »nič pa ne piše, kdaj je vaša oma umrla, niti kje je pokopana. Poglejte v matične knjige!«

Stricu Pepiju je bilo žal, da ominega groba kljub vsem podatkom nismo mogli najti, jebeš. Rože, ki jih je ves čas nosil s sabo, je odnesel na skupni grob za pokopališkim obzidjem, kamor so včasih pokopavali reveže.

Ko je prišantal nazaj, se je spomnil, da je njegova oma že kot malo večji otrok, pa vse do upokojitve, delala pri rudniku kot perica premoga. To je bilo zelo težko in naporno delo, zaradi česar je fasala sklepno revmo, kaj moreš. Rudar je bil najprej tudi Pepijev oče, a je potem postal železničar, normalno. Zaradi tega ga skoraj nikoli ni bilo doma. Kadarkoli je mali Pepi zaslišal vlak, ki je vozil po železniški progi nad omino hišo, je pritekel iz bajte in mu začel mahati, ker je mislil, da se z njim pelje njegov oče, ah.

Fotr je dobil kao super idejo!

»Če je Pepijeva oma delala v rudniku, morajo imet podatke v rudniškem arhivu,« je bil pameten.

»Jebeš,« sem rekel, ker sem imel že vsega dost. Pokonci me je držalo samo petsto evrov, si lahko misliš. Z njimi bi lahko šel na deset koncertov, ta star!

»V rudniku pa se da vozit s kolesom,« je pribil fotr, da bi me prepričal za akcijo.

Svit in Vid pa sta bila takoj za, drekca.

Pokazal sem na strica Pepija: »Kaj pa ta star? Menda ne pričakuješ, da ga bo dirkal po rudniku?« sem rekel fotru.

Fotr je prijavil, da ga stric športa, čeprav je star že skoraj sto let, saj se z biciklom vsak dan pelje iz garaže do svojega stanovanja, kao.

»Jebeš,« sem rekel in se vdal fotrovemu planu.

Mogoče pa na koncu iz te zgodbe le kaj potegnem, mislim.

Rudnik, do katerega smo se pripeljali, ima osemsto kilometrov rovov, ta star! Ko je rude zmanjkalo, so rove zalili z vodo. Za turiste so pustili odprt en rov, po katerem se da dirkat z gorci, mega.

Vodiča, ki nam je plozal o zgodovini rudnika, sem vprašal, kakšne gorce imajo.

Fotr me je spomnil, da bi moral kot raziskovalec najprej vprašat za podatke, kao.

Rekel sem »jebeš« in povedal letnico ominega rojstva.

»Če je bila oma še otrok, ko je začela delati v rudniku, potem mora to pisati tukaj,« je rekel vodič in iz arhiva potegnil debelo buklo, na kateri je bil znak rudnika.

»Ne razumem,« je zamišljeno rekel čez en cajt. »Tukaj je moral biti na delu perkmandeljic!«

Kaj???

»Rudarski škrat,« nam je razložil vodič. »V bukvi piše, da je vaša oma Marjeta Konečnik res delala tukaj, vendar samo nekaj let, potem pa se za njo izgubi vsaka sled. Čudno ...«

Povedal sem to stricu Pepiju.

Spomnil me je, da tisti, ki najde njen grob, dobi petsto evrov!

Fotr je zažvižgal: »Lep denar!«

Nad rovom, v katerega smo šli dirkat z gorci, norci, je pisalo: SREČNO!

Vsak si je lahko izbral gorca kot mu je ustrezal, razen Vida, ki je bil za gorca še premjhen, zato ga je fotr naložil na pomožni sedež.

Vodič nam je razdelil čelade in svetilke: »Saj veste, kako pravijo – z glavo na zabavo! Srečno!«

Proga skozi rov je šla preko železniških pragov, zato nas je fajn rukalo. Balanco si moral držati čvrsto, če ne, si ga nastradal. Strop je bil tako nizek, da sem ene parkrat orenk pribil vanj s čelado. Stene stropa so bile fajhtne, tla pa spolzka, jebeš. Pa še temno je bilo ko v riti, čeprav smo imeli baterije, kao. Moral si ga pazit, da nisi skrenil, ker bi se zapeljal direkt v kak jašek, pol pa čav.

Svit je začel jokcat, da ne more več. Potolažil ga je vodič in mu za zgled dal strica Pepija, ki ga je pičil ko profi: »Star je ko Peca, pa glej, kako se pelje!«

Čeprav sem imel hude amortizerje, me je kar naenkrat začelo orenk rukat, pa še zapokalo je zraven. Vodič je najprej mislil, da je spet un njegov perkmandeljic, kao, ko pa je zmeraj bolj rukalo in pokalo, je zaštekalo, da je potres. Zagnal je paniko in dal ukaz, da ga zašibamo proti izhodu kot ga le moremo.

To sem zavpil tudi stricu Pepiju, ta star pa je rekel, da se pri svojih letih ničesar ne boji in mirno gonil po svoje, a si misliš. Počakal sem Svita, čisto je bil presran, in mu pokazal naj zagoni proti luči, ki se je pojavila na koncu rova. Ven sva pridirkala za vodičem, pa pred fotrom z Vidkom na rezervnem zicu in stricem Pepijem.

Fotr je bil blede kot jaz, kadar sem vprašan pred tablo in nič ne znam, in ni rekel nobene.

Komaj smo stopili s koles, je vodiču zazvonil mobi. Razburjeni glas na oni stani ga je spraševal, če je z nami vse okej, lahko bi nas kao zasulo. Hej, raziskovanje družinskih vezi niti ni tako dolgocajtna zadeva, ta star! Našopa te z adrenalinom, da si ne moreš mislit!

Jasno, da matki, ki nas je že čakala s kosilom, nismo povedali, da smo imeli potres, saj bi jo kap, staro. Da nam ne bi utrujala s tem, kje smo bili in kaj smo doživeli in blablaba, sem strica Pepija hitro vprašal, do kdaj je živel pri nas.

Povedal je, da je pri omi živel vse do svojega sedmega leta. Potem pa je njegov oče dobil službo na železnici v Avstriji in sledila je selitev v tujino. Tam je moral Pepi v šolo, kar je bilo zanj zelo težko, saj ni znal niti besedice nemško. Ko je učitelj videl, kakšnega učenca je dobil v razred, se je kar križal, katastrofa. Sošolci so se iz Pepija delali norca in mu

govorili grde besede, kao da jih ne razume. Dobil je tudi mačeho, ki pa je ni maral. Bilo mu je hudo, zelo je pogrešal tudi svojo omo, kaj češ.

Matka mi je spet zatežila, da bi za seminarsko res lahko prijavil nalogo iz rodoslovja. Da bi naredil družinsko drevo, kao.

Rekel sem, da bi Jamnik rekel, da je to naloga za osnovko in ne za gimnazijo, a naj ji bo.

Poleg tega, sem plozal, je stric Pepi razpisal nagrado, če najdemo omin grob, a je težko.

Fotr mi je svetoval, naj pogledam še v matične knjige na občini. Z neta mi je snel tudi en zelo dober program za izdelavo družinskega drevesa, ameriški, kao.

Naslednji dan sem šel na občino pogledat v matične buklo, kaj naj.

Uradnica me je vprašala, a sem mogoče s Pepijevo omo v sorodu, sicer mi o njej ne more posredovat podatkov, kao.

Rekel sem, da ziher, povedal, da je bila oma rojena v gozdu, kar jo je čisto navdušilo, in hitro pristavil, da pa nimam podatka, kdaj je umrla in kje je pokopana, na žalost.

Stara me je vprašala, kaj je bila omica po poklicu. Ko je izvedela, da je delala v rudniku, je hitro pogledala v neke buklo, ker se ji je že mudilo domov.

»Rudnik, v katerem je delala, so zaprli še pred njeno upokojitvijo. Ne vem pa, kam je bilo potem, mogoče je šla delat drugam. Ljudje od tod so množično odhajali na delo v Belgijo, pa tudi na Gorenjsko. Na primer v rudnike okoli Škofje Loke,« je rekla uradnica in zaprla buklo.

Program, ki mi ga je dal fotr, sem inštaliral na svojega kompa. Potem sem vanj vpisal podatke, ki jih že imam, datume rojstev svojih staršev, tet in stricev, bratov, itd., in pa seveda podatke strica Pepija in njegove ome. Dolgcajt, nič posebnega, ko se je na obisk spet pripeljal stric Pepi.

Matka ga je vprašala, a je hotel v redu in kako je spal.

Stric Pepi je rekel, da perfektno. Vprašal me je, kako kaj napreduje moja raziskava, kao.

Razložil sem zgodbo z občine, kaj češ. Sprintal sem podatke, ki sem jih imel, in jih raztalal familiji.

Matka je navdušeno ugotovila, da bo imel stric Pepi jutri petinosemdeset let.

Ja, in?

»Za rojstni dan bi mu lahko pripravili izlet!«

»Kako to misliš?« je bila skeptičen fotr. Od tiste pustolovščine v rudniku je postal zelo previden, ta star.

»Pa ... Lahko bi šli v Koper, si pogledat ameriško podmornico, sem brala, da je tam. Mimogrede pa bi se lahko ustavili na primer še v Škofji Loki.«

»Če bo to koristilo Bitovi seminarski, sem za,« je zagodrnjal fotr ...

»Jaz bi ga rajši pičil v Belgijo.«

»Pa saj ti ni dobro,« se z mojo idejo ni strinjala matka.

V naši familiji nimam pravice glasovanja, kaj češ.

Vid in Svit sta bila nad maminim predlogom navdušena, prav tako stric Pepi.

Razglasil je, da bo vse stroške plačal on, mega.

Matka je izjavila, da bo ostala doma, kaj pa, samo da bi se nas znebila, bande.

Na potovanje smo šli z enim avtom, Pepijevim mercedesom. Med vožnjo nam je pravil o svojem življenju na Dunaju. Jebeš, skoraj sem zaspal. Nekaj se me je le prijelo, kaj češ.

Ta star je prišel na Dunaj po drugi svetovni vojni, s trebuhom za kruhom, kot se reče. Delo je dobil pri železnici, kjer je postal voznik tramvaja, zadnja leta pa je bil inštruktor. Pri železnici je tudi spoznal svojo bodočo ženo. Delala je na blagajni, nekaj takega. Včasih je morala denar od kart šteti pozno v noč in ker ni bilo druge, jo je po koncu šihta peljal domov kar stric Pepi. In to kar s tramvajem, jebeš. Enkrat je imel v ruski coní, na katere je bil razdeljen Dunaj, manjšo nesrečo. V njegov tramvaj se je zaletel voznik džipa, nimaš kaj. To je bila edina nesreča, ki jo je imel v življenju, vsaka čast. Kmalu se je poročil, z ženo imata enega otroka, ona pa dva in moža. Vsa imena in rojstne datume bi si moral zapomniti za seminarsko, katastrofa. Poleg stanovanja na Dunaju je imel še manjšo hišo v Altenmarktu. Tam jo je zgradil njegov oče, ko sta se preselila v Avstrijo, stric Peppi, pa jo je obnovil. Poleti vsaj dva meseca preživi tudi na morju v Istri, ker ima morje zelo rad.

Na eni črpalki smo se ustavili in šli v restavracijo. Stric Pepi je naročil zaherce, čeprav sem hotel pir, jebeš. Fotr nas je nasral, da smo stricu Pepiju zapeli za rojstni dan. Bilo nam je nerodno, a smo vseeno zakrakali, kaj češ.

Stric Pepi nas je pohvalil, da pojemo kot dunajski dečki in vsakemu od nas dal petaka, to!

Med pitanjem z zaherco, se je s čokolado popackal po srajci, jebeš. Spomnil se je, da se je zaradi podobne situacije nekoč skregal z očetom, in pokazal na srajco, ki si jo je probal očistiti s prtičkom, štala.

Bil je star sedemnajst let in že nekaj let je živel v internatu. Domov se je vračal le za konec tedna. Ko se mu je nekoč mudilo na vlak in nazaj v internat, je nujno potreboval eno sveže oprano srajco. Mačeha, ki strica Pepija ni nikoli marala, pa mu srajce zanalašč ni oprala, jebeš. Rekla mu je, da ni njegova sužnja in da je že dovolj star, da bi si lahko srajce pral sam. Pepi se je pritožil svojemu očetu, ta pa je potegnil s ta staro, jebeš. Še več, ta malemu je dal tako klofuto, da se mu je iz ušesa vlila kri. Pepi pa se ni pustil tepsti, ni šans. Namesto, da bi šel v šolo, kjer se je učil za kuharja, je s prijateljem, s katerim sta med dolgočasnimi šolskimi urami sanjarila o potovanju v Ameriko, pobegnili, to! Najprej sta potovala s kolesom in to z enim samim, ker pa se nista mogla zmeniti, kdo se bo vozil in kdo pešačil, sta se med potovanjem skregala in se ločila. Stric Pepi je nadaljeval pot sam, jebeš. Najprej je prišel do Münchna, kjer ga je že iskala policija, ki jo je poklical njegov oče. Na ulicah

je bilo vse polno nacistov in pripadnikov Hitlerjeve mladine, kamor so hoteli vtakniti tudi Pepija, a se je zmazal in bežal naprej proti Hamburgu. Tam se je hotel na slepo vkrcati na potniško ladjo, ki je plula na morski progi Hamburg-New York, vendar so slepega potnika odkrili še preden je ladja odplula. Namesto, da bi plul na potniški ladji, so ga poslali na plovbo s podmornico U 333, na kateri je bil določen za kuharja šestindvajset članski posadki.

Fotr je to prevedel tudi Svit in Vidu, ki sta hotela takoj videt podmornico, zato smo šli naprej. Napokan, kot sem bil, sem v avtu zaspal, ko pa sem se zbudil, smo že bili na morju.

Podmornica, ki je bila zasidrana v pristanišču, je imela ameriško zastavo. Najprej nas Ameri niso pustili nanjo, zaradi česar je Svit začel kruliti ko prašič, kadar ga koljejo. Fotru je bilo najprej nerodno, potem pa se je spomnil in častniku pokazal svojo novinarsko izkaznico. Predstavil mu je tudi strica Pepija, češ da ima danes rojstni dan in mu razložil, da je bil tudi on podmorničar.

Stric Pepi mu je celo pokazal staro fotografijo, na kateri je v oficirski uniformi.

Amer je v znak občudovanja zažvižgal in izjavil, da je zelo podoben Marlonu Brandu.

Pepi se je nasmehnil, Amer pa mu je salutiral in nam dal dovoljenje za ogled podmornice, končno. Med ogledovanjem podmornice nam je stric Pepi pripovedoval svojo mornariško zgodbo, fotr pa jo je v angleščino prevajal oficirju.

Iz Hamburga je U 333 najprej odplula v Sredozemsko morje. Od tam se je izmuznila v Črno morje, od koder je zaplula proti Krimu. Na začetku je Pepija dolgo mučila morska bolezen. Strah ga je bilo tudi vsakič, ko se je podmornica potopila, počasi pa se je na vse navadil. Podmornica je bila dolga šestindvajset metrov, opremljena je bila s torpedi, na palubi pa je imela tudi strojnico. S hrano in strelivom so jo oskrbovale nemške bojne ladje, ki so plule na odprtem morju, do katerih je U 333 priplula po točno določenih navodilih. Življenje na podmornici je bilo zelo nevarno. Če je na tla padla kovinska žlica, jo je že odkril sovražni radar, štala. Posledica je bila ta, da so na območje, kjer se je nahajala podmornica, takoj nastavili podvodne mine, ki so za podmornico predstavljale največjo nevarnost. Na ta način je bilo uničenih mnogo podmornic, življenje je izgubilo mnogo vojakov, jebeš. Neugodni so bili tudi morski viharji, ki so na Črnem morju ravno tako hudi kot v drugih svetovnih morjih. V takem primeru so se z U 333 potopili proti morskemu dnu in počakali, da se je vihar umiril.

»Hvala bogu, da je to mimo,« si je oddahnil stric Pepi.

Podmornica, po kateri smo pasli zijala, je bila veliko bolj moderna od Pepijeve, pa tudi večja, saj je bila velika kot kak blok. Bila je na jedrski pogon, imela pa je tudi jedrsko orožje, normalno. Zaradi vojaške tajnosti nismo smeli videti strojnice, jebeš. Zato pa smo videli kuhinjo, ki je bila tako velika kot sto naših. Podmornica je imela tudi košarkarsko igrišče, bazen, savne, džakuzije in dvorano za fitnes. Na

njej je bila tudi čisto prava bolnica, ufa.

Stric Pepi pa je pripovedoval, kakšno je bilo življenje na Jalti in da so tam poleg sovražnikov živeli tudi čisto dobri ljudje. Večinski prebivalci so Tatari, namuznil se je, da so to lepi ljudje, še posebno lepe da so njihove ženske, jebeš. Tatarom so dajali hrano, ki jim jo je med vojno obupno primanjkovalo. Stric Pepi na primer hrane, ki je ostajala vojski, ni metal v morje, ampak je marmelado, zelenjavo, golaž, pa tudi meso, shranjeval v posode, ki jih je nato s čolnom odpeljal na obalo. Nista minili dve minuti, ko so po hrano že prišle ženske z vseh koncev in krajev in odnesle posode. Naslednji dan pa so v zameno prinesle krompir, grozdje in melone, tisto pač, kar je raslo in uspevalo na Jalti. Kadar je šel stric Pepi na kopno, kar ni bilo preveč pogosto, ni za pasom nikoli nosil pištole, ker to ni bilo potrebno. V času, ki ga je prebil med domačini na Krimu, se je naučil tudi rusko in to tako dobro, da je nekaj besed znal še zdaj. To mu je prišlo prav na Dunaju, ko se je po vojni zapletel v neprijeten dogodek v tako imenovani ruski coni. Neki pijani ruski vojak je opolnoči z brzostrelko ustavil tramvaj, ki ga je stric Peppi peljal v remizo, češ, da ga bo naprej peljal on.

Stric Pepi pa tega ni pustil, ker bi se lahko zgodila nesreča. V dogodek se je vpletel še neki ruski oficir, ki je opazoval dogajanje na cesti.

»Niet harašo,« je oficirju pojasnil stric Pepi, kao da to ni dobro.

»Panjemaješ ruski?« je bil nad tem, da Pepi govori rusko, začuden oficir.

Pepi je pokimal in ni nič povedal, kje se je rusko naučil, jebeš, pač v ruski coni, kjer je vozil tramvaj. Oficir je zaštekal, da je Pepi fejest fant. Zagrabil je svojega vojaka za ovratnik in ga boksnil, da mu je kapa po zraku poletela na drugi konec vagona.

Ameriški oficir je pokimal, da imajo težave z disciplino tudi oni. Mornarji se po dolgih mesecih na morju radi sprostitjo na kopnem, pri čemer večkrat pretiravajo, jebeš.

Po vojni je stric Pepi Jalto spet obiskal kot turist, z ženo sta bila v letovišču Soči, drugem najdaljšem mestu na svetu, kot smo se učili pri zgodli, kjer sta preživela čudovit dopust. Sprehajala sta se pod palmami in med nasadi čajevca, ki v Evropi ne raste nikjer drugje, ter se kopala v morju. Takrat je bilo življenje v Rusiji še zelo strogo nadzorovano, polovica plaže pod hotelom je bila določena za domačine, druga polovica pa za tuje turiste, vse to zato, da se domačini ne bi družili s tujci, od katerih bi lahko dobili podatke o življenju v tujini, ki je bilo mnogo boljše in naprednejše kot v takratni Rusiji, jebeš.

Naš obhod po podmornici se je končal,

Častnik je vprašal strica Pepija, na kakšni misiji se nahaj zdaj.

Stric Pepi mu je povedal, da pravzaprav išče zadnje počivališče svoje stare mame.

Častnik mu je pri tem zaželel veliko sreče in mu salutiral v pozdrav.

Salutiral je tudi stric Pepi, pa tudi Svit in Vid, kar je Amerju izvabilo na obraz nasmešek, a ju je kljub temu čisto resno pozdravil, šemi.

Na poti smo bili že dolgo, pa še zmeraj nismo našli tistega, kar smo iskali – ominega groba, jebeš. Čez hribe in doline smo se odpeljali proti Gorenjski, zaradi številnih ovinkov mi je bilo slabo, štala. Hotel sem že izstopiti iz avta, če me ne bi ustavil fotr, ki me je spomnil na nagrado. Petsto evrov je lep denar, fant!

Ustavili smo se v Železnikih, vukojebini, kjer je bil nekoč rudnik, kao. Šli smo v gostilno Trn, mislim. Fotr je bil mnenja, da dobi rodoslovec največ podatkov v gostilni, kaj češ. Edini gost v gostilni je bil neki vaški posebnež.

Povedal nam je, da je rudnik že zdavnaj zaprt, jebeš.

Fotr ga je vprašal, kje je pokopališče.

»Tam, kjer je Palmada,« je rekel posebnež.

Ugotovili smo, da se tako reče bajti zraven pokopališča, na kateri je vklesana medvedja glava. Pokopališče je znano po tem, da leži med dvema potokoma, pa kaj. Britof je bil čisto prazen, če ne štejem mrtvih, seveda. Sveče na grobovih so ugasnile, rože ovenele. Nisem imel časa opazovati tega tihožitja, kajti tamala dva sta se že usula med grobove. Gnalo ju je petsto evrov, normalno.

Potem pa - prebral sem že skoraj vse napise na britofu, skoraj sem že scagal, ko sem ob obzidju zagledal navaden, lesen križ, pred katerim ni bilo nobene sveče, nobenih rož, nič. Napis na križu je bil sestavljen iz belih, plastičnih črk in števil, od katerih jih je večina že manjkala, kaj pa. Tam sta že bila tudi Vid in Svit, ki je probal prebrat, kaj piše na križu.

Pisalo je: A JE TA O NE NI.

Vid pa je v plevelu pod križem pobiral manjkajoče črk. Vzel sem mu jih in jih pritisnil na obstoječi napis.

Rekel sem Svit, naj prebere, kaj piše.

Prebral je: MARJETA KONEC NI.

To je bilo to!

Prebral sem napis v celoti: MARJETA KONECHNIG, 1873-1939.

Stric Pepi je razumel. Snel je kučmo, ki jo je imel na glavi, in se odkril. Potem me je pogledal in mi pokimal, češ, tukaj je našla svoj mir moja oma.

Iz žepa je potegnil svečo in jo prižgal, končno.

Meni pa je stisnil v roke bankovec za petsto evrov, čista zmaga, ta star!

Jamnik je mojo seminarsko ocenil za zadovoljivo, glede na to, da je naloga bolj primerna osnovnošolski stopnji. Izjavil je, »da sem naredil temeljito in strokovno nalogo, rezultat katere nedvomno temelji na dokazu, kar daje nalogi še toliko večjo vrednost in ji podeljuje verodostojnost«, skratka, da je to delo, po katerem bi se lahko zgledovali tudi drugi moji sošolci, ki so delali seminarske na temo hevi metala, borilnih športov, računalniških igrin in podobno, kar sodi v osnovno šolo, ne pa na gimnazijo.

Matka je bila nad družinskim drevsom, ki sem ga izdelal

tako navdušena, da ga je dala uokviriti. V hiši ga je obesila na častno mesto, to je na steno v dnevni sobi, jebeš.

Fotr je besedilo moje raziskovalne naloge objavil v časopisu, pri katerem je delal.

Bil sem kao nekakšna zvezda, jebeš.

Kopijo družinskega drevesa je dobil tudi stric Pepi. Menda ga je bil zelo vesel. Malo po tistem je umrl, legenda. Težko mi je bilo, a v program sem moral vpisati datum njegove smrti, kaj moreš. Zaštekal sem, da se družinsko drevo stalno spreminja, raste in da ni nikoli fertik.

Slovensko rodoslovno društvo - Slovenian Genealogy Society Internal

Stanka Gregorič

Po objavi v reviji Moja Slovenija

Slovensko rodoslovno društvo - Slovenian Genealogy Society Internal (SGS) je v ZDA ustanovil leta 1986 naš rojak Albert Peterlin, ki je predsedoval do leta 2007 in je zdaj prevzel položaj generalnega direktorja (Chief Executive Officer of the Board of Directors).

Zakaj rodoslovno društvo? Peter Hawlina piše, da je rodoslovje v Sloveniji verjetno staro kot je staro vsepovsod. Veliko družin je dokazalo zanimanje za prednike in sorodnike. Rezultate svojih raziskav so na različne načine dokumentirali. Tako so nastali številni bolj ali manj obsežni rodovniki.

Gospod Albert Peterlin povejte nam kaj več o trenutnem delovanju SGS

Število članov je ves čas okrog 250. Od letos je predsednica Rose Marie Jisa. V ZDA je veliko rodoslovnih društev. Za področje Slovenije in Slovencev je naše edino.

Kje vse po svetu imate podružnice?

SGS ima člane v ZDA, Kanadi, Braziliji in Avstraliji. Podružnice imamo v nekaterih ameriških državah. Najbolj aktivna je podružnica v Clevelandu v Ohio.

Kako delujete, ste povezani?

Delujemo kot neprofitno društvo. Vodstvo in strokovni posamezniki delujemo volontersko-prostovoljno. Naše društvo tesno sodeluje s Slovenskim rodoslovnim društvom. Trenutno pripravljamo tudi formalno izjavo o sodelovanju.

Od kod dobivate informacije in sploh kako poteka delo rodoslovnega društva?

Zbiramo knjige, podatke, družinske kronike in druge vire, ki vsebujejo informacije o osebah s slovenskim poreklom. Slovenske in nemške knjige prevajamo v angleščino. Sestavljamo indekse o priimkih in s tem olajšamo bralcem iskanje. Na spletno stran postavljamo rodoslovcem uporabne sestavine.

Kam se lahko ljudje obrnejo v Sloveniji in po svetu?

Na nas se obračajo posamezniki iz različnih delov sveta. Vsakomur odgovorimo. Pojasnimo pa tudi, da lahko pri raziskavah samo pomagamo, saj ne opravljamo raziskav po naročilu. Iskalce napotimo na ustrezno mesto, da nadaljuje raziskavo po pošti, po internetu ali z osebnim obiskom. Spodbujamo jih, da obiščejo domovino svojih prednikov in se sami napotijo na glavne arhive in župnije. Večina stikov se opravlja prek interneta.

Kdaj so se člani zadnjič srečali v Sloveniji?

Leta 2001 smo skupaj s Slovenskim rodoslovnim društvom organizirali rodoslovno konferenco. Tridnevnega programa v Ljubljani in spremljevalnega programa, ki je trajal cel teden, se je udeležilo prek 50 naših članov. Podobno konferenco načrtujemo za leto 2008. Slovensko rodoslovno društvo vsako leto zbere prostovoljne prispevke za mikrofilmanje matičnih knjig. Tej akciji se vsakič pridruži tudi naše društvo z vsaj enakim zneskom.

Obvestila društva SGS na internetu:

<http://www.slovenaingenealogy.org>

Naslov

SGSI, 52 Old Farm Road, Camp Hill, Pa USA 17011

Slovensko rodoslovno društvo

Peter Hawlina

Razširjena uporaba računalnikov in ponudba številnih programskih orodij je imela za posledico precej širši razmah tudi na področju rodoslovja. Pred približno petnajstimi leti se je začel širiti krog tistih, ki so se pri svojem raziskovalnem delu spoznavali. Občasno so se začeli sestajati. Prepričali so se, da so njihova srečanja in izmenjave izkušenj vsem koristna in po letu ali dveh neformalnega druženja so se odločili ustanoviti društvo. Ustanovni zbor društva je bil 14. marca 1995. Že leto dni prej je izšla prva številka časopisa, ki se je januarja 1995 preimenovala v Drevesa. Leta 1994 so izšle štiri številke, leta 1995 pa enajst. Od leta 1996 je časopis Drevesa povečal format in obseg in postal četrtletnik z občasnimi združenimi številkami.

Število članov je naraščalo in rednih mesečnih srečanjih se je začelo udeleževati od dvajset do štirideset rodoslovcov.

Na rednih srečanjih smo se zlasti seznanjali z aktualnostmi in tehničnimi novostmi. Poleg rednih mesečnih srečanj smo že v samem začetku začeli prirejati tudi strokovna oz. tematska predavanja. Dva mesečna dogodka, srečanje in tematsko predavanje, sta se izkazala za najbolj koristno obliko delovanja. Na zunaj pa so se rezultati društvenega dela kazali predvsem v društvenem glasilu Drevesa. Že leta 1995 je eden od kolegov (dr. Tomaž Pisanski) postavil spletno stran in jo naslovil Genealogy and Heraldry in Slovenia. Število obiskov te strani je v desetih letih preseglo 200.000 obiskov. Stran je bila pretežno v angleškem jeziku, torej predvsem namenjena obiskovalcem iz tujine. V začetku leta 1997 je drug kolega (mag. Janez Toplišek) pripravil še eno spletno stran. Ta je bila v slovenskem jeziku in v devetih letih doživela skoraj 90.000 obiskov.

To so najbolj vidni rezultati društvenega dela. Društvo sicer nima plačanih izvajalcev. Vse delo se opravlja na brezplačni prostovoljen način. Zbrano članarino 25 evrov letno porabimo skoraj izključno za kritje stroškov tiskanja in razpošiljanja društvenega glasila. Poleg rednih številčk smo izdali še nekaj tematskih. Prva je izšla ob prvi mednarodni rodoslovni razstavi leta 1998, druga ob mednarodni rodoslovni konferenci leta 2001, tretja je bila vzorčna družinska kronika leta 2002, četrta Rodoslovni priročnik leta 2004, peta je bila leta 2005 namenjena grboslovju.

Dva kolega sta spisala vsak po eno rodoslovno knjigo. Prva je bila Moj rodovnik Vasje Butina leta 1998 in druga (če preskočimo omenjeni Rodoslovni priročnik) Rodoslovje Janeza Topliška leta 2004. Že leta 1996 pa je izšla tudi knjižica Researching your Slovenian Ancestors. Izdala jo je dr. Branka Lapajne, v Kanadi živeča Slovenka. Slovenci smo v desetih letih krepko zapolnili dokaj prazno polico rodoslovne literature. Najobsežnejše je vsekakor glasilo Drevesa.

Društvo je od vsega začetka spremljalo dogajanje v svetu. Urejati smo začeli društveno knjižnico. V njej so se začeli nabirati tuji rodoslovni časopisi, knjige, programi in podobno. Nobena slovenska knjižnica nima bolj obsežne zaloge rodoslovne literature. Knjižnica se nenehno dopolnjuje tudi z rezultati dela posameznih članov.

Ves čas našega delovanja smo posebno pozornost posvečali varovanju in prenosu arhivskega gradiva na sodobne medije. Ta skrb je zagotovo najbolj izrazita v združeni referenčni datoteki, ki jo občasno sestavljamo iz posamičnih zbirk, ki jih posreduje že skoraj 100 darovalcev, število oseb v združeni datoteki pa se bliža 700.000. Indeks oseb v tej združeni datoteki je pogosto obiskovan na strani <http://www.genealogy.si/>. V tej združeni datoteki prihajajo do izraza tudi društvena priporočila za delo, saj združena zbirka postaja vse bolj enotna tudi po obliki predstavljenih rezultatov.

Po nekaj začetnih poskusih smo spoznali, da nam za vodenje rodoslovnih podatkov najbolj ustreza program Brother's Keeper. Tega in nekaj drugih programov

(DftCom, GeneWeb, Genbox) smo prevedli v slovenski jezik. Ugotavljamo sicer, da program Brother's Keeper ne uspeva dohitevati nekaterih drugih in spoznavamo, da bomo prej ali slej morali izbrati in prevesti enega od mnogih sodobnejših programov. Po drugi strani pa se zavedamo, da Brother's Keeper zadovoljuje vse klasične potrebe rodoslovcev. Zato je za vodenje in vzdrževanje evidence priporočljivo ostati na preizkušenem in uveljavljenem programu in je mogoče posebnosti drugih programov uporabljati samo za posebne namene.

Vseh posamičnih ali skupinskih rezultatov društvenega dela niti ni mogoče naštet. Dokaz zaupanja v naše delo je vsekakor povabilo Sveta Evrope k sodelovanju pri oblikovanju Smernic za arhivsko delo. Povabilu smo se odzvali leta 2003. Smernice so izšle leta 2005. Leta 2005 nas je Ministrstvo za pravosodje RS povabilo, da izdelamo kriterije in predlagamo kandidate za sodne izvedence za rodoslovje. Izvedli smo številna rodoslovna predavanja in tečaje, med temi tudi rodoslovne delavnice v organizaciji Univerze za tretje življenjsko obdobje.

Na društvo se pretežno po spletni pošti dnevno obračajo številni posamezniki, ki pri svojem delu potrebujejo pomoč. V mapi Poizvedbe se je v zadnjih petih letih nabralo prek 7.300 vprašanj in odgovorov. Vse odgovore posredujemo brezplačno. Pogosto se pojavljajo tudi posamezniki, ki bi želeli, da bi nekdo od bolj izkušenih kolegov za plačilo opravil bolj ali manj obsežno raziskavo za naročnika. Tudi takim skušamo ustreči. Tako delo se navadno obračuna na podlagi opravljenih ur.

SRD sodeluje s številnimi sorodnimi društvi in si z njimi izmenjuje glasila. Občasno prihaja tudi do medsebojnih obiskov. Kolegi iz tujine so skoraj vsako leto med predavatelji na naših tematskih srečanjih. Med ugodnosti pri našem delovanju moramo vsekakor omeniti naklonjenost Svetovnega slovenskega kongresa, ki nam za naše potrebe brezplačno dovoli uporabljati sejno in klubsko sobo v središču Ljubljane. Večkrat smo že ugotovili, da sta naši dejavnosti simbiotični in smo uresničili že tudi nekaj skupnih projektov.

Naše želje so še precej bolj ambiciozne. Pri razširjanju naše dejavnosti nas zlasti ovirajo omejena finančna sredstva, saj smo do sedaj prav vse opravili na brezplačen, prostovoljen način. Na naše vloge za finančno podporo navadno nismo dobili odgovora ali pa je bil ta negativen.

*Gospodoma Peterlinu iz ZDA in Hawlini iz Slovenije
se v imenu uredništva Moje Slovenije zahvaljujem
za informacije o SGS.*

Slovenska rodoslovna literatura

Peter Hawlina

Člani SRD vemo, kaj pomeni časopis Drevesa slovenskim rodoslovcem. Morda se manj zavedamo, da izhajanje časopisa uvršča Slovenijo med razvitejše rodoslovne države. Poleg tega imamo še tri rodoslovna dela v slovenskem in enega v angleškem jeziku. Angleški Branka Lapajne: *Researching Your Slovenian Ancestors*, 1996 je bil prvi. Sledili so:

Vasja Butina: *Moj rodovnik*, 1998, razprodan

Peter Hawlina: *Rodoslovni priročnik*, 2004

Janez Toplišek: *Rodoslovje*, 2004

Omenili bi lahko še mnoge spletne objave in ne nazadnje številne družinske kronike. Pred kratkim je kolega Miš izdal kroniko že za tretji družinski sklop iz svojega sorodstva. Res imajo njegove kronike vsebinski poudarek na rodoslovnih poročilih in manj ostalim predstavitev, kakršnim posveča pozornost večina drugih avtorjev.

V decembru 2007 je Mladinska knjiga v 5.000 izvodih ponatisnila *Rodoslovni priročnik* in ga podarila kupcem, ki iz ponudbe programa Svet knjige kupijo dve knjigi v vrednosti nad 40 evrov.

To je dokaz, da slovenski trg kljub bogati ponudbi še vedno ni nasitil svojega zanimanja za rodoslovje.

Omenjeni *Rodoslovni priročnik* je nastajal z združevanjem nadaljevanj, ki so bila objavljena v reviji *Slovenija.svet* in je edini, ki je bralcem že od vsega začetka dostopen tudi na spletu. Ne le v slovenskem, tudi v hrvaškem jeziku. Slednja objava se že uporablja v objavah naših hrvaških kolegov. Lahko bi ugotavljali plagiatorstvo, pa je bolje, da si včasih dobesedno posnemanje štejemo v čast.

Slovenia: Archives and Genealogical Sources

Kahlile Mehr
mehrkb@ldschurch.org

Major Family History Research Sources

Parish registers, 1564-present (most of them start in 17th century). In the early 1780s, Emperor Joseph II restructured the parishes, creating new parishes and moving some villages from one parish to another. He wished to limit the time required to get to the parish church and reduce the size of larger parishes. A tabular format for the registers was adopted in 1770 and modified in 1784. Evangelical registers were mandated in 1782, Jewish in 1779, Orthodox in 1864, Old Catholic in 1877, Baptist in 1905, and Muslim in 1927. Transcripts (duplicate registers) for civil authorities were mandated in 1828. In general, the parish or the local civil registry office retain more current original records while duplicates are preserved in the respective archdiocesan or diocesan archive. There is a small collection of minority church parish registers in the Archive of Slovenia.

Status animarum, 1750-present (most of them in 19th century). The term status animarum translates as "the state of souls." They contain names and information about baptism, marriage, burial, and relationship to head of household for everyone living in a parish and includes information on the house name (usually the Christian name of the person who built the house) by which the residents were sometimes known. They were kept by parish priests for internal purposes. Printed forms were introduced in the 19th century. They are located in ecclesiastical archives.

Civil registers, 1812-1814, 1868-present. There are a few civil registers from the period of the French occupation, 1812-1814. Civil registration begins in 1868 for the Istrian Peninsula (western edge of Slovenia), in 1895 for Prekmurje (western edge of Slovenia), and in 1924-1943 for the Julian region of Carniola (northwestern Slovenia). Civil registration of deaths was instituted for part of Slovenia by the Germans during World War II. The Prekmurje registers are in the Maribor Regional Archive. The 1812-1814 registers and German registers during World War II are in the Archive of Slovenia. Modern civil registration began only after World War II and is located in civil registry offices, Maribor regional archives, and possibly archives outside of Slovenia located in Hungary, Austria and Italy.

Censuses. There are censuses in historical archives and their affiliates. For example, in the Ljubljana Historical there are censuses for Ljubljana from 1830-1931.

Population registration cards, 1850-1941. These identify family groups with their vital statistics, filed alphabetically.

They are located in historical and regional archives.

Conscription, 1879-1921. These contain name of recruit or conscript, year and place of birth, religion, marital status, literacy, father's name, place of residence, height, date service began, name of regiment. They are located in historical and regional archives.

Records in the Family History Library Collection

Approximately 1500 microfilm rolls containing parish register transcripts for eastern Slovenia, population registration cards for Ljubljana and Maribor; census and conscription records for Ljubljana and vicinity; and German World War II filming of parish registers, land, and tax records. The major item not found in the collection are the parish registers held by ecclesiastical archives.

Research Procedures

Identify the jurisdictions and localities of Slovenia in:

Imenik mesta u Jugoslaviji (Places names in Yugoslavia). Beograd: Novinska Ustanova Službeni List SFRJ, 1973. (949.7 E5u; film 874,462 item 2) (I do not know this Imenik. Instead I have several gazetteers and there is a web reference for places in German and national version: <http://www.ihff.at/indexstarte.htm>)

Check the Family History Library Catalog to see if any records are listed under the name of the town or the district. Finally check national level records that may pertain to a specific place. The films are not housed in the Family History Library. Order films prior to arriving in Salt Lake City by calling or writing: Family History Library, Attn: Library Attendants, 35 N. West Temple Street, Salt Lake City, UT 84150-3400, telephone: 801-240-2331.

Beyond the Family History Library

When material is not on microfilm, it must be searched at the records repository where it is now located. The main repository for parish registers are ecclesiastical archives.

Ecclesiastical archives:

There is a web site where contact information can be found that may be more current than what is listed below: <http://www.rkc.si/aktualno/arhiviRKC slo.html>.

Parish registers for central and eastern Slovenia are in Ljubljana and Maribor:

The Archdiocesan Archive of Ljubljana has the parish registers of central Slovenia (Krekov trg 1, 1000 Ljubljana, tel 386-1-443-70-44, fax 386-1-439-64-35, open 8:00-1:30, Monday 8:00-3:30, closed in August). An appointment must be made several weeks in advance as only 12 researchers are permitted into the archive daily. A researcher can use five (actually 9 - three times three) books per day. They can be ordered by non-genealogists who are present, such as a daughter. It appears that most of the books in Ljubljana are originals. An inventory of the records has been published: *Vodnik po fondih in zbirkah* (949.73 J53v 1999). (The Guide to Parish Archives (Vodnik po župnijskih arhivih),

published 1975 is posted on <http://www2.arnes.si/~rzjtopl/rod/viri/zupnije.htm>)

The Diocesan Archive of Maribor has the parish registers of eastern Slovenia (Koroška c. 1, 2000 Maribor, Slovenia, tel 386-2-25-11-542, fax 386-2-22-23-092, email skofijski.arhiv@slomsek.net, web (as a Ljubljana), open 8:00-2:00, closed in August). One must make an appointment 7-10 days in advance. The transcripts are in open stacks. Transcripts are not bound, are folded vertically, four pages per sheet, the ordinances are listed separately. There is about thirty thirty years of transcripts in each box. The originals are in a separate room and must be ordered. Normally, one does not need to use the originals. In summary, it is very convenient to work in Maribor. An inventory of the records has been published: *Vodnik po matičnih knjigah Škofijskega arhiva Maribor* (FHL CD-ROM no. 3833; FHL Book 949.73/M1 A3s v. 1).

Parish registers for western Slovenia are in Koper and in two archives located in Italy: Gorizia and Trieste

The Diocese of Koper (Trg Brolo 11, 6001 Koper, tel 386-5-62-71-887, fax 386-5-62-71-05, web (as a Ljubljana), open 9:00-5:00 Monday-Wednesday, has some parish registers.

The Archdiocese of Gorizia (Curia Arcivescovile, Via Arcivescovado 2, 31470 Gorizia, tel 39-481-597-602, fax 39-481-597-666, email uffcuria@tin.it, open 9:00-12:00) has transcripts, 1835-1941, for 100 parishes in NW Slovenia.

The Diocese of Trieste in Italy (Curia Vescovile, Via Cavana 16, 34124 Trieste, tel 39-40-318-5411, fax 39-40-318-5430, email diocesits@diocesi.trieste.it, open 10:00-12:00 MWF) has registers for the period 1835-1942 for some parishes in SW Slovenia. Appointment required.

Also, be aware that some parish registers are still in the parishes.

Civil archives:

Other record types such as census, population registration cards, and conscription records are found in civil archives.

Ljubljana Historical Archive is at Mestni tTrg 27, 1001 Ljubljana, tel 386-61-306-1307, fax 386-61-126-4303, email zal@zal.lj.si, web <http://www.zal-lj.si/index.htm>, open 8:00-2:00, Wednesdays 8:00-3:00. This archive has records for these areas.

Regional Archive of Maribor is at Glavni tTrg 7, 2000 Maribor, tel 386-2-22-85-021 search room, fax 386-2-25-22-564, email knjiznica@pokarh-mb.si, web <http://www.pokarh-mb.si/>, open 8:00-2:00.

Archive of Slovenia is at Zvezdarska 1, 1127 Ljubljana, tel 386-61-241-4200, fax 386-61-241-4269, email ars@gov.si, web <http://www.arhiv.gov.si/en/>, open 8:00-3:00.

Slovenian Genealogical Society: <http://www2.arnes.si/~rzjtopl/rod/rod-an.htm>.

Our site <http://genealogy.ijp.si/> is 'dead' for many years now. I think that in a few days (or weeks) an reorganized

web site will be available. It's URL will be <http://www.genealogy.si/>. A reference index is currently posted on this address. This index counts about hundred visits from all parts of the world every day. An important collection of papers on Slovenian genealogy, translated into English, is found at <http://www2.arnes.si/~krsrd1/conference/gradivo.htm>. They recently published a new manual (in Slovenian) on genealogical research in Slovenian records entitled *RodoslovjeDrevesa*, that can be purchased from their web site.

Historical Background

By the 14th century, all Slovene lands had become part of the Habsburg feudal domain. When World War I ended Hapsburg rule, Slovenia was formed from various parts of the Austro-Hungarian Empire and was folded into the Kingdom of Serbs, Croats and Slovenes, renamed as Yugoslavia in 1929. From 1945-1991, Slovenia was one of six republics in communist Yugoslavia. After the death of Marshall Tito in 1980, Slovenia led the fight for autonomy against Serb control of the nation. It permitted political pluralism, ousted the Communist party in 1990, and in 1991 became the first Yugoslav state to successfully establish its independence.

Slovenia has almost two million people, 88% Slovene, 8% south Slavic (Croat, Serb, etc.), and small minorities of Hungarians and Italians. It is estimated that between 1857-1971, approximately 550,000 people emigrated, primarily to the United States. Roman Catholic is the predominant religion (84%) while there are small groups of Lutherans, Serbian Orthodox, Jews, and Moslems. Early records are in Latin, later records until 1880 in German, and thereafter in Slovenian.

Poročilo o delu in program za leto 2008

Peter Hawlina

Poročilo

Slovensko rodoslovno društvo deluje vse od svoje ustanovitve kot ljubiteljsko društvo. Vsakdo je dobrodošel, da s svojimi prispevki koristi ostalim članom in s tem prispeva k rezultatom društva, s tem pa tudi ugledu slovenskega rodoslovja. Posledica osebnih prizadevanj posameznikov in samo izjemoma sodelovanja več oseb na večjem projektu so rezultati, ki se pripisujejo društvu kljub temu, da društvo nima posameznikov ali skupin, ki bi bile zadolžene za izvajanje različnih nalog. Izjema je funkcija blagajnika in računovodje, katerih delo mora ustrezati predpisom in je vsako leto predmet preverjanja in potrjevanja ustreznosti.

V društvo se je do zdaj včlanilo nekaj nad 400 članov. Nekateri po določenem času prenehajo biti člani in se število resničnih članov giblje okrog 130. Od teh se aktivneje udeležuje okrog 30 članov. V povprečju se jih toliko udeležuje tudi srečanj in predavanj. To število je ravno pravišnje in tudi zato ne poskušamo aktivno pridobivati novih članov.

Društvo torej nima posebnih programskih zadolžitvev. Takih v sistemu prostovoljnega ljubiteljskega delovanja ne moremo niti pričakovati. Na vsakem zboru članov je bilo izrecno postavljeno vprašanje ustreznosti takega načina dela. Izrecno ali tiho je bilo izrečeno soglasje. Enako je letos. Na večkratno povabilo za posredovanje predlogov za obravnavo na društvenih organih se ni oglasil nihče. Pripominjam, da pavšalno izrečeni predlogi niso gradivo za obravnavo. V obravnavo mora biti podan predlog z vsemi potrebnimi parametri, zlasti izvedbenimi in finančnimi, saj se moramo vsi zavedati, da društvo nima izvedbenih organov. Niti tajnika!!

Tako ostajajo redna mesečna srečanja in predavanja naša temeljna dejavnost. Še vedno izhaja časopis Drevesa, ki je tudi ljubiteljski rezultat nas vseh.

Poleg osnovne dejavnosti pa se skušamo odzivati tudi na vse želje in potrebe članov in vseh ostalih posameznikov ali skupin, ki se na nas obračajo zlasti v z rodoslovjem povezanih zadevah. Tudi to opravljamo brezplačno. Za plačilo nekateri člani prevzemajo samo posebej z naročniki dogovorjene naloge. Med društvene rezultate smemo prištevati tudi vse tisto, kar posamezniki ali skupine uresničijo pod okriljem društva. To so medijske objave, knjižne izdaje, predavanja, tečajji, razstave, raziskave, skrb za arhivsko gradivo, izdelava klasičnih in računalniških referenčnih datotek in orodij, objavljanje referenčnih datotek na spletu, tehnična in informacijska pomoč, sodelovanje in izmenjava s sorodnimi in ostalimi društvi in ustanovami, tudi vladnimi in svetovnimi, izmenjavanje časopisov in strokovnega gradiva, vzdrževanje knjižnice, strokovni ogledi in izleti, če naštejemo samo najbolj pomembne.

Slovensko rodoslovje je v svetu in v domovini znano samo po dejavnosti članov Slovenskega rodoslovnega društva. In to delovanje lahko vsakdo po absolutnih in relativnih kriterijih primerja z rezultati drugih narodov. Z zadovoljstvom bo moral ugotoviti, da smo v relativnih merilih prav pri vrhu. Od marca 2006 smo pridruženi v Zvezo zgodovinskih društev Slovenije.

Program

Ker v načinu dela niso predvidene spremembe, bo tudi vsebina in obseg dela v prihajajočem letu odvisna od pripravljenosti posameznih članov in uspešno opravljenih nalog. Verjamem, da se bodo uspehi nizali vsaj tako kot so se do sedaj.

Poleg osnovne dejavnosti, srečanj in predavanj, lahko za leto 2008 izpostavimo drugo mednarodno rodoslovno

konferenco. V prvi polovici septembra pričakujemo okrog 50 udeležencev iz ZDA. Program konference je objavljen posebej. Ob konferenci bomo pripravili tri prenovljene in dopolnjene razstave: rodoslovno razstavo Nismo od včerajšnjega dne, grbovno razstavo Grbi se vračajo in primerjalno razstavo nekdanjih posesti freisinske škofije Zamors krono. Ob konferenci bi lahko dodali še kaj drugega, če se bo našel izvajalec, npr. zgoščenko z osnovnim in dodatnim rodoslovnim programjem in datotekami. Morda bo kdo od kolegov znal ponuditi še kaj več.

Srečanja in predavanja

11. 09. 07	Redno društveno srečanje – 35 udeležencev
25. 09. 07	Karmen Medica: Rodoslovje in antropologija – 22 udeležencev
09. 10. 07	Redno društveno srečanje – 33 udeležencev
23. 10. 07	Janez Arnež: Arhivi slovenskih izseljencev – 29 udeležencev
13. 11. 07	Redno društveno srečanje – 32 udeležencev
27. 11. 07	Stanislav Južnič: Rodoslovne raziskave in zahtevnejši arhivski viri – 29 udeležencev
11. 12. 07	Redno društveno srečanje – 32 udeležencev
18. 12. 07	Andrej Marušič: Suicidnost – 21 udeležencev
8. 1. 08	Redno društveno srečanje – 17 udeležencev
22. 1. 08	Miha Šimac: Vojaški arhivi – 31 udeležencev
12. 2. 08	Redno društveno srečanje – 43 udeležencev

Načrtovana srečanja in predavanja

26. 2. 08	Marko Rimac: Genealoško putovanje u Bosnu
11. 3. 08	Redno društveno srečanje
25. 3. 08	Luka Kurilić: Judovstvo, krščanstvo, islam in šeriatsko pravo
8. 4. 08	Redno društveno srečanje
22. 4. 08	Stane Granda: Ilirske province
13. 5. 08	Redno društveno srečanje
27. 5. 08	Vasko Simoniti: Turška nevarnost – še ni potrjeno
10. 6. 08	Redno društveno srečanje
24. 6. 08	Petar Šimunović: Hrvaški in slovenski priimki
8. 7. 08	Redno društveno srečanje
22. 7. 08	še ni dogovorjeno
12. 8. 08	Dopustniško srečanje v gostišču Livada
9. 9. 08	Redno društveno srečanje
23. 9. 08	še ni dogovorjeno
14. 10. 08	Redno društveno srečanje
28. 10. 08	še ni dogovorjeno
11.11. 08	Redno društveno srečanje
25. 11. 08	še ni dogovorjeno
9. 12. 08	Redno društveno srečanje
16. 12. 08	še ni dogovorjeno

Dovoljujemo si spremembe v programu.

Vsi dogodki so (če ni drugače sporočeno) ob 18. uri v sejni sobi SSK

Prispevek za ohranjanje arhivskega gradiva

Peter Hawlina

Akcija zbiranja prostovoljnih prispevkov članov SRD za ohranjanje arhivskega gradiva je bila za leto 2007 zaključena in je zbrani znesek naš blagajnik Andrej Reberc 8. januarja 2008 izročil vodstvu Nadškofijskega arhiva v Ljubljani. Prispevek smo izročili skupaj s spodnjo izjavo.

*Slovensko rodoslovno društvo
Lipica 7
4220 Škofja Loka*

*Nadškofijski arhiv
Ljubljana*

Prispevek za varovanje arhivskega gradiva

Spoštovani

Rodoslovci smo najbolj množični uporabniki arhivskega gradiva. Zavedamo se, da se gradivo obrablja tudi ob pazljivi uporabi in podpiramo prizadevanja za zavarovanje in obnavljanje.

Tudi letos so člani društva razumeli povabilo, da s simboličnimi prispevki dokažejo svojo osveščenost. Našemu zgledu se bodo na naše povabilo ponovno odzvali tudi kolegi iz Slovenian Genealogy Society International.

Med člani našega društva so se akciji pridružili: Bolkar, Bokavšek, Cijan, Čeligoj, Dolenc, Glavan, Grajzar, Hawlina, Jenko, Kobi, Konda, Kopecky, Lah, Mali, Merše, Moder, Modic, Piber, Podgoršek, Prelec, Radovan, Rihtaršič, Slemnik, Škrlič, Tičar in Zupan. Ti so s svojim prispevkom želeli izraziti svoj lastni in društveni odnos do te narodne dragocenosti.

Z najboljšimi željami

*Za SRD
Peter Hawlina, predsednik,
8. januar 2008*

V izjavi so omenjeni naši ameriški kolegi. Ti so v februarju letos poslali svoj prispevek v višini 750 US\$. Zgledi vlečejo.

Mednarodna rodoslovna konferenca

Peter Hawlina

V septembru 2008 prirejata Slovenian Genealogy Society International in Slovensko rodoslovno društvo mednarodno rodoslovno konferenco. Prva taka je bila leta 2001, ko je skupina petdesetih udeležencev tri dni prisostvovala predavanjem najvidnejših strokovnjakov različnih področij.

Na letošnji konferenci se pričakuje vsaj 50 udeležencev, program pa bo vsebinsko manj popoln. Organizatorji predvidevajo eno ali dve predavanji s podajanjem teoretičnih in praktičnih napotkov, večino časa pa bi udeleženci želeli porabiti za praktično raziskovalno delo v arhivih in na terenu.

Slovensko rodoslovno društvo bo poskrbelo za vse tisto, kar je potrebno, da bodo udeleženci pri svojem delu čim bolj uspešni. Obljubili smo jim pomoč izkušenih rodoslovcov, za njih bo v dneh konference rezerviran škofijski in zgodovinski arhiv v Ljubljani. Če bodo posamezniki rabili spremstvo ob obiskovanju krajev njihovih prednikov, bomo skušali najti spremljevalce.

Podrobnosti o dogodku so na <http://www.hawlina.com/srd/sgsi%202008.pdf>

Slovenian Genealogy Society International
in conjunction with the
SGS of Slovenia

Conference in Portoroz and Ljubljana
September 10 - 19, 2008

*Exploring our Roots
and Vines in Slovenia!*

A 10 - day tour visiting:
Portoroz - Piran - Ljubljana - Maribor

Travel Arrangements by Kollander World Travel

Umrl je James LeVoy Sorenson

Peter Hawlina

V letu 2003 je v Sloveniji Fulbrightov štipendist Ryan Swapp v Sloveniji zbiral prostovoljce, ki so imeli svoj rodovnik dokumentiran za tri generacije prednikov in so bili pripravljeni sodelovati v projektu zbiranja genetskih vzorcev.

Takrat smo vedeli, da Ryan Swapp deluje za inštitut Relative Genetics in da je projekt finančno omogočila ustanova Sorenson Genomics. Po obeh pojmih bo lahko iskal in našel bralec, ki bi o laboratoriju in ustanovi želel zvedeti kaj več.

Za Sorensona je najbrž v Sloveniji malokdo vedel, ime pa smo člani rodoslovnega društva večkrat slišali. Zato ne bo odveč, če vemo še to, da je James Sorenson obogatel z več kot 40 izumi, ki so bili uporabljeni v zdravstvu. (Nas to spomni na podobno zgodbo o dobrem človeku iz Negove?). Poleg mnogih področij, ki jih je s svojim bogastvom podprl, je gotovo najbolj daljnosežna njegova ustanova za genetske raziskave.

Ni bil samo uspešen izumitelj in nesebičen darovalec v mnogih človekoljubnih dejanjih, izkazal se je tudi kot oče. V starosti 86 let je zapustil 60-letno vdovo, dva sinova in šest hčera, 47 vnukov in 28 pravnukov.

RaSt - Raziskovalski stiki

Že nekajkrat se je primerilo, da se je kdo od kolegov lotil raziskave rodovnika znane osebe. Največkrat so bili to naperi posameznikov, le redko sta sodelovala dva ali več kolegov. Bi pa bilo vsekakor koristno, če bi občasno več spretnih kolegov pregledalo trenutne rezultate posameznih raziskav in poskusili karkoli dodati ali raziskovalca vsaj napotiti v pravo smer. V zadnjem času se je izkazalo, da ni bilo odveč povabilo, da bi razširili rodovnik Prešernove sorodovine. Po objavi v Gorenjskem glasu sta se javila dva informatorja in bistveno dopolnila nekatere veje. V dopolnjenem rodovniku je zdaj 1461 oseb na strani <http://www.hawlina.com/Rodovniki/France/>. Gotovo bi bilo mogoče isto v mnogih drugih primerih. Tak nedokončan projekt je v tej številki objavljena raziskava sorodstva Sunite Williams. Njeno sorodstvo je objavljeno na <http://www.hawlina.com/Rodovniki/ghtout/ipb.htm>

Še mnoge bi lahko imenovali. Preseneča me npr., da naša 'kozjanska sekcija' ni nadaljevala raziskav okrog Marije Javeršek.

Organizirane skrbi za rodovnike znanih Slovencev pravzaprav nikoli zares ni bilo. Pokazalo se je, da je bolj praktična in opazna objava na svetovnih zbirkah. Za primer dajem spet www.geneanet.org.

Sitno pri tej strani je dejstvo, da že več kot eno leto ne znam prebiti težav z našimi č, š in ž. Tako ne boste našli Prešerna, Plečnika in podobnih imen. Jaz si pomagam tako, da za Prešerna poiščem Mino Svetina, potem je pot do Prešerna preprosta. Saj je gotovo še kak elegantnejši način, pa se nisem trudil. Bom hvaležen za navodilo.

Tokrat je posebej aktualen **Julius Kugy**. Njega na www.geneanet.org ne bo težko najti in si ogledati njegovo sorodstvo. Letos se spominjamo njegove 150-letnice rojstva. Planinska zveza bi želela objaviti njegov rodovnik. Ta primer je zanimiv tudi zato, ker je bila Kugyjeva mati hči pesnika Jovana Vesela - Koseskega. Ima že kdo kaj več o njem? Vabim k sodelovanju. Morebitne dodatke naslovite na srd@guest.arnes.si.

1. Julius Kugy * 19.07.1858, Gorica, + 05.02.1944, Trst.

Starši

2. Pavel Kugi * 30.06.1815, Lind 1, = _____.1855, v Trst, Julija Vesel, * 29.02.1836, Trst, + ~ 1910, Trst. Pavel + <1883, Koroška.
3. Julija Vesel * 29.02.1836, Trst, + ~ 1910, Trst.

Stari starši

4. Simon Kugi * ~ 1785, Lind 1, = ~ 1810, v _____, Uršula Binter, * ~ 1790, Strmec, + ~ 1850, _____. Simon + ~ 1850, Lind 1.
5. Uršula Binter * ~ 1790, Strmec, + ~ 1850, _____.
6. Jovan Vesel * 12.09.1798, Spodnje Koseze, ref: Koseski, = ~ 1835, v _____, Juliana Theresia Thomann, * 24.07.1808, _____, + 11.05.1882, _____. Jovan + 26.03.1884, Trst.
7. Juliana Theresia Thomann * 24.07.1808, _____, + 11.05.1882, _____.

Pra-stari starši (1. pra-stari starši)

8. 8. Andrej Kugi * ~ 1755, _____, = ~ 1780, v _____, Magdalena Gallob, * ~ 1755, _____, + ~ 1830, Lind 1. Andrej + ~ 1830, Lind 1.
9. Magdalena Gallob * ~ 1755, _____, + ~ 1830, Lind 1.
12. Martin Vesel * ~ 1765, _____, = ~ 1790, v _____, Marija Cerar, * ~ 1765, _____, + ~ 1840, Spodnje Koseze. Martin + ~ 1840, Spodnje Koseze.
13. Marija Cerar * ~ 1765, _____, + ~ 1840, Spodnje Koseze.
14. Andreas Thomann * ~ 1775, _____, = ~ 1800, v _____, Anna Pirkher, * ~ 1775, _____, + ~ 1850, _____. Andreas + ~ 1850, _____.
15. Anna Pirkher * ~ 1775, _____, + ~ 1850, _____.

Velenjski rodoslovci

Marija Skrt

V Velenju se srečujemo rodoslovci enkrat mesečno in izmenjujemo izkušnje. Knjižnica Velenje nam prijazno nudi prostor, oglaševanje in na razpolago imamo literaturo.

Ogledali smo si naše rodovnike narejene do sedaj, obiskali smo arhiv na Velenjskem gradu ter Škofijski arhiv v Mariboru.

Udeleženci obiska v Škofijskem arhivu Maribor.

V Škofijskem arhivu v Mariboru smo si pod vodstvom gospoda Igorja Filipiča, prof. v oddelku za matične knjige, ogledali prostor, kjer so arhivirane rojstne, mrliške in poročne knjige do leta 1909. Gospod Filipič nam je v besedi in sliki predstavil vsebine in dal napotke za učinkovito delo. Nadaljevali smo vsak s svojimi lastnimi raziskavami.

V februarju bo gospa Božena Tanšek predstavila temo Varovanje osebnih podatkov, v maju pa načrtujemo izlet v Ptuj, ogled ptujskega gradu in rodovnika Herbersteinov.

Obvestilo

Vsem novim in starim članom ponavljamo sklepe upravnega odbora in zbora članov, da je v tekočem letu član samo tisti, ki članarino poravnava do konca meseca februarja. Ostali se brišejo iz spiska članov. Sprejet je bil tudi sklep, da mora tisti, ki se kasneje odloči, da obnovi svoje članstvo, plačati simbolično povračilo za dodatne administrativne dejavnosti, ki so v takih primerih potrebne. Tega sklepa nismo nikoli izvajali. Vseeno računamo z razumevanjem in pravočasnim izpolnjevanjem društvenih obveznosti.

Novi člani

Peter Hawlina

375	Plevnik Janez, 1000 Ljubljana, Kočenska 15, janko.plevnik@t-2.net
376	Elesini Vladoša, 6230 Postojna, Ulica 1. maja 2B, elesini.vladosa@siol.net
377	Majcen Ksenija, 1211 Ljubljana-Šmartno, Sp. Gameljne 85, ksenija_majcen@hotmail.com
378	van Krevel Franc, 6430AB Hoensbroek, Postbus 51, vankrevel@gmx.li
379	Sajko Robert, 2000 Maribor, Hočka ulica 18, robert.sajko2@kksonline.com
380	Zupan Tatjana, 1000 Ljubljana, Rusjanov trg 1, tanja.zupan16@gmail.com
381	Cotič Darij, 5296 Kostanjevica na Krasu, Temnica 33, darko.c@siol.net
382	Karner Anton, 2354 Bresternica, Na Jelovcu 16, anton.karner@triera.net
383	Jevnikar Marjan, 1108 Ljubljana, Pri mostiščarjih 2/a, marjan.jevnikar@gmail.com
384	Kopitar Jerneja, 1000 Ljubljana, Podutiška 166, avtolevka.kopitar@siol.net
385	Weisseisen Sandi, 4000 Kranj, Golniška 31, alenka.sandi@telecable.net,
386	Podobnik Andrej, 1111 Ljubljana, Krištofova 12, andrej_podobnik@siol.net
387	Markežič Mario, 6276 Pobegi, Turki 12, mario.markezic@gmail.com
388	Cajnar Lija, 9243 Mala Nedelja, Bodislavci 9, kemgrad.lija@siol.net,
389	Može Zoran, 8361 Dvor, Dvor 7, zora.moze@gmail.com
390	Smerdu Andrej, 6230 Postojna, Tomšičeva 10, andrej.smerdu@gmail.com
391	Perne, Jožef 4202 Naklo, Podbrezje 175, jozef.perne@gmail.com
392	Boltin, Valentin 1270 Littija, Cesta Dušana Kvedra 29, valentin.boltin@gmail.com
393	Mikl Mežnar Blanka, 1230 Domžale, Matije Tomca 15, blanka.meznar@gov.si
394	Modic Andrej
395	Dolenc Jožef Radovan
396	Kralj Nevenka
397	Pfeifer Franc, 1000 Ljubljana, Cesta na Brdo 11, franc.pfeifer@siol.net,
398	Malešič France, 1240 Kamnik, Levstikova 6, france.malesic@guest.arnes.si
399	Brajnik Ljuba, 4202 Naklo, Podreber 23, ljuba.brajnik@guest.arnes.si
400	Turk Brigita, 3000 Celje, Na zelenici 2, bibica1@siol.com
401	Podobnik Alenka, 1240 Kamnik, Cankarjeva 2, alenka_podobnik@t-2.net
402	Marinčič Mladen, 1000 Ljubljana, marjeta.marinic@inz-4m.si
403	Trobec Marija
404	Tomše Francka
405	Ogrizek Blanka, 3320 Velenje
406	Lešnjak Marija
407	Rosc Metod, 3330 Mozirje, Praprotnikova 21, metod.ros@gmail.com
408	Kačar Špela, 1351 Brezovica, Ul. Jožeta Kopitarja 59, spela.kacar@gmail.com
409	Zgaga Cveto 5000 Nova Gorica, Prvomajska 22, cveto.zgaga@gmail.com
410	Kvas Andreja 1230 Domžale, Levstikova 13, andreja.kvas@gmail.com
411	Bohnc Kogoj Maja
412	Slabe Majda, 1260 Ljubljana Polje, C 5/3
413	Smerdu Andrej

Izrekamo jim dobrodošlico!

Tiste člane, za katere nimamo polnih podatkov, prosimo, da posredujejo svojo pristopno izjavo, ki jo najdejo na <http://www2.arnes.si/~rzjtopl/rod/rod.htm>

NA ZALOGI IMAMO ŠE IZVODE PRETEKLIH ŠTEVILK ČASOPISA.
 ZINTERESIRANI JIH DOBITE NA DRUŠTVENIH SREČANJH ALI NA UREDNIŠTVU.